

Gorenjski Glas

TOREK, 21. JUNIJA 2016

LETO LXIX, ŠT. 49, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Slovenija praznuje srebrni jubilej

Letos mineva petindvajset let od osamosvojitve Slovenije. Ob jubileju se tudi na Gorenjskem vrstijo spominske slovesnosti o osamosvojitvenih dogodkih.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Tako je v atriju občinske stavbe v Trziču na ogled razstava Samostojna Slovenija. Pokrajinski odbor zveze veteranov vojne za Slovenijo Gorenjska je izdal zbornik O vlogi teritorialne obrambe Gorenjske v osamosvojitvenih procesih v letih 1990–1991. V Ratečah in na Jezerskem vrhu sta bili slovesnosti v spomin na obrambo obeh mejnih prehodov, ki ju je konec junija 1991 napadla jugoslovanska armada. Teritorialci in miličniki so takrat branili tudi ostale mejne prehode

na Gorenjskem, med njimi tudi brniško letališče. Konec tedna so v Muzeju novejših zgodovine v Ljubljani odprli razstavo Samostojni!, na kateri je na ogled izbor fotografij 46 fotoreporterjev in novinarjev, ki so jih ti posneli v času osamosvojitvene vojne, tudi fotografije takratnega fotografa Gorenjskega glasa Jurija Ciglerja in še dveh gorenjskih fotoreporterjev – Mirka Kunšiča in Srdjana Živulovića. Na Brezjah pa so predstavili klekljano slovensko zastavo, ki jo je izdelalo 25 slovenskih klekljarič iz 25 slovenskih krajev in

je sedaj razstavljena v državnem zboru. Slovenska zastava je imela glavno vlogo tudi na včerajšnji prireditvi v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani: prikazali so namreč film o razvitju slovenske zastave leta 1991 na vrhu Triglava.

V naslednjih dneh bodo še nekateri drugi dogodki obudili spomin na čas pred 25 leti, denimo odkritje spominskega obeležja na stavbi HE Savica v Ukancu, kjer je bilo v letih 1990 in 1991 tajno skladišče orožja teritorialne obrambe.

Več na straneh 2, 3 in 4

V Muzeju novejših zgodovine v Ljubljani je na ogled izbor fotografij, posnetih v času slovenske osamosvojitvene vojne. Med njimi so tudi fotografije takratnega fotografa Gorenjskega glasa Jurija Ciglerja. / Foto: Matic Zorman

Spoštljivi in sočutni do trpečih

Več kot štiri tisoč bolnikov in invalidov ter njihovih spremljevalcev se je udeležilo sobotnega romanja na Brezje.

► 4. stran

Prešerna obarvali v rožnato

Neznani vandali so v Kranju v rožnato pobarvali doprni kip dr. Francetu Prešernu.

► 12. stran

SUZY

Revija Suzy, tedenska priloga Slovenskih novic, je danes tudi priloga Gorenjskega glasa. Bralci Gorenjskega glasa imajo pri naročilu na revijo **40-odstotni popust.**

Priloga:

Snovanja

13. do 20. stran

VEČ NA STRANI 7

CEL FILM

GRENZVLAKOM
V evropska mesta že od 9 €

Slovenske železnice

KULTURA

Ponosni na svoje tovarne

V Kranju so v četrtek odprli skupno razstavo sedmih muzejev, ki delujejo na Gorenjskem, z naslovom Naše tovarne, naš ponos. Razstava, katere tema je industrijska dediščina Gorenjske, je četrto medmuzejsko sodelovanje.

7

REKREACIJA

Teče s hokejisti, v fitnessu s skakalci

Slepi maratonec Sandi Novak je z ekipo predstavil priprave na paraolimpijske igre. Normo A ima, čaka še na odločitev mednarodnega paraolimpijskega komiteja. Pred njim je najtežji del priprav, ki pa se jih veseli.

11

SNOVANJA

Biti novinar, ko je vse računalnik

Živimo v času velikih prehodov. Mislimo, da smo še v starih, a smo že v novih časih, le razumemo jih še ne. Lenart J. Kučič, kolumnist Sobotne priloge Dela, je dober ravno v tem: v razbiranju znamenj novega.

16–18

ZADNJA

Odpuščenja na dveh radiih

Čeprav je lastnik družbe Infonet Media Leo Oblak še februarja zagotavljal, da bodo obdržali vse zaposlene na Radiu Triglav, so se odpuščenja že začela. Podobno je na Radiu Kranj. Oblak pravi, da je za to krivo ministrstvo za kulturo.

32

VREME

Danes, jutri in v četrtek bo sončno in vse topleje. Verjetnost neviht bo majhna.

☀️ 14/29 °C

jutri: sončno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Naval na evropsko prvenstvo v nogometu na Valu 202

Val 202 že nekaj tednov v domove svojih poslušalcev prinaša pestro spremljanje enega največjih športnih dogodkov leta – evropskega prvenstva v nogometu. Program na Valu 202, povezan s prvenstvom, nastaja pod budnim očesom novinarske ekipe, ki jo koordinira Luka Petrič, na prizorišču pa dogajanje spremljata Boštjan Janežič in Aljaž Golčer. Vse lahko najdete na spodnji fotografiji.

Poleg oglašanj s tekem je evropsko prvenstvo tradicionalno prisotno tudi v rednih športnih oddajah Vala 202. Dnevno v dopoldanskem in popoldanskem Navalu na šport (ob 9.15 in 17.45), ki se je v času evropskega prvenstva v dobršni meri preimenoval v Naval na gol, ter v jutranjih športnih zgodbah ob 6.40, tedensko pa tudi v Športni soboti (vsako soboto med 19.30 in 22. uro) in v Nedeljskem športnem popoldnevu (vsako

nedeljo od 13. do 19. ure). Nogometno obarvane in obogatene so tudi informativne oddaje. Prislunete lahko ekskluzivnim zgodbam s prizorišč, pogovorom s ključnimi akterji, analizam, komentarjem, reportažam, skratka celovitemu poročanju. Štirim naročnikom Gorenjskega glasa podarjamo majico s kratkimi rokavi RTV SLO. V žrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Katera redna športna oddaja Vala 202 se je med evropskim prvenstvom v nogometu preimenovala v Naval na gol? Odgovore s svojimi podatki pošljite do četrтка, 30. junija 2016, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj, ali na: koticek@g-glas.si.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme MINKA ANDOLJŠEK iz Mengša.

Klemen Mezeg naj mladinski voditelj

MATEJA RANT

Brdo pri Kranju – Mladinski svet Slovenije je pod častnim pokroviteljstvom predsednika države Boruta Pahorja pretekli teden na zaključni prireditvi na Brdu pri Kranju razglasil najboljše prostovoljce in prostovoljske projekte za preteklo leto. Med nagrajence je tudi Klemen Mezeg iz Gorenje vasi, ki je prejel naziv naj mladinski voditelj. Priznanje so mu podelili na predlog Zveze slovenske podeželske mladine za suvereno vodenje Društva podeželske mladine Škofja Loka. »Klemen pri 18 letih uživa spoštovanje med člani in v lokalni skupnosti. V času njegovega vodenja je članstvo v društvu naraslo na 150 članov in postalo eno izmed najmočnejših in prepoznavnih društev v lokalnem in širšem

okolju,« so med drugim zapisali v obrazložitvi. V lokalnem okolju organizira številne aktivnosti, pri izpeljavi katerih mu uspe motivirati številne mlade. Kot so še poudarili, pa njegovo delovanje ni omejeno le na društvo, ampak je aktiven tudi v drugih organizacijah in pri drugih aktivnostih v lokalni skupnosti, zaradi česar ga njegovi sokrajani visoko cenijo.

Fotografi vojne za samostojnost

V Muzeju novejših zgodovine v Ljubljani so v soboto odprli razstavo »Samostojni!«, na kateri je na ogled izbor fotografij šestinštiridesetih fotoreporterjev in novinarjev, ki so jih posneli v času slovenske osamosvojitvene vojne.

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – V dneh pred praznovanjem 25-letnice slovenske samostojnosti se po državi vrstijo različne prireditve, povezane z dogodki pred četrto stoletja. Med najbolj zanimivimi sta nedvomno knjiga in razstava z naslovom »Samostojni!« fotografije in fotoreporterji o samostojni Sloveniji in vojni, ki so ju v soboto predstavili oziroma odprli v Muzeju novejših zgodovine v Ljubljani. Knjiga in razstava, s svojimi prispevki je sodelovalo 46 avtorjev fotografij, sta fotografski dokument ključnih dni v letu 1991, znamenovanih z osamosvojitvijo in vojni, v kateri je Slovenija z vsemi močmi ubranila svojo suverenost. Kot je na odprtju razstave povedala avtorica razstave in urednica knjige Irena Uršič, je razstava hkrati poklon fotoreporterjem in maloštevilnim fotoreporterkam, ki so s fotografijo odločno in pogumno kreirali vizualno podobo ključnih dogodkov v slovenski zgodovini, ter tistim novinarjem, ki so bili bodisi zaradi pomanjkanja fotoreporterjev bodisi zaradi lastne želje bodisi zaradi dogodkov, v katerih so se znašli sami,

Srdjan Živulović (levo) ob fotografiji, ki jo je 28. junija 1991 posnel v Velikem Gabru v Medvedjeku, in Mirko Kunšič ob fotografiji, posneti dan prej v Cegeljšah nad Trzičem.

primorani poleg svinčnika zgrabiti tudi za fotoaparate. Izbor fotografij je plod sodelovanja s fotoreporterji in novinarji iz matične domovine in zamejstva, njihovih predlogov pa tudi avtoričinih pričakovanj, povezanih z vsebino, datumsko osredotočenostjo in izpovedno močjo fotografij.

Med avtorji fotografij je tudi takratni fotograf Gorenjskega glasa, takrat dvajsetletni Jurij Cigler. Za razstavo sta bili izbrani dve njegovi fotografiji. Na eni izmed njih je motiv z zadnjega slovesa padlega

pripadnika Petra Petriča v Cerkljah. »Posnetek je s 7. julija 1991. Lahko rečem, da je bil to že bolj rutinski posnetek, ko ni bilo več vojne pritiska, ceste so bile že prevozne. Spominjam se, da je bilo veliko ljudi, dolga povorka in zelo čustveno nabito ozračje, mislim pa, da prav veliko fotografov takrat ni bilo prisotnih,« je povedal Jurij Cigler. Med Gorenjci razstavljata tudi Srdjan Živulović in Mirko Kunšič. Slednji je posnel fotografijo 27. junija 1991 v kraju Cegeljše, ko je kolono vozil JLA prodirala proti

mejnemu prehodu Ljubelj. Kunšič, takrat novinar časopisne hiše Delo se spominja: »Kolono sva s kolegom Miranom ujela v Cegeljšah. Videl sem staro mamo z dojenčkom v naročju in njen prestrašeni pogled. Želel sem jo fotografirati in kolono v ozadju, nakar je do mene prišel specialec, nappel 'škorpijona' in rekel, da nič fotografiranja. Jaz sem mu odvrnil: 'Počakaj, tole fotografijo moram narediti.' Najbrž je bila moja prednost, da nikoli nisem služil vojske in se nisem zavedal nevarnosti.«

Festival Teden mladih v Kranju

MATEVŽ PINTAR

V tokratni anketi je sodelovalo 350 prebivalcev Kranja. Vsako leto poteka v Kranju festival Teden mladih. Festival je do sedaj med drugim postregel z galerijo na prostem, lutkovnimi predstavami za najmlajše, folklornim festivalom, ustvarjalnimi delavnicami, modno revijo, filmskimi projekcijami in koncerti. Anketirane smo vprašali, ali podpirajo takšne festivale. V Kranju med 16. majem in 30. junijem poteka

Teden vseživljenjskega učenja, ki je najvidnejša promocijska kampanja na področju izobraževanja in učenja v Sloveniji. V sklopu TVU poteka več brezplačnih delavnic na temo zdravja, športa, kulture, učenja jezikov, pravnih nasvetov itd. Zanimalo nas je, ali vprašani kdaj obiščejo delavnice. Slovenska vojska je letos praznovala 25 let delovanja. Ob tej priložnosti so v kranjski vojašnici s priložnostno slovesnostjo ob vhodu v vojašnico odprli Muzej osamosvojitvene vojne za

Slovenijo na Gorenjskem. Razstava v njem prikazuje, kaj se je dogajalo v letih 1990 in 1991 na Gorenjskem in tudi širše v Sloveniji. Sodelujoče v anketi smo vprašali, ali so se dogodka udeležili.

Večina, 87 odstotkov, anketiranih podpira festival Teden mladih, desetina vprašanih pa je odgovorila, da takšnih festivalov ne podpira.

Štirje odstotki anketiranih vsako leto obiščejo delavnice, ki potekajo v sklopu Tedna vseživljenjskega učenja, 18 odstotkov sodelujočih jih

obišče občasno, večina, 78 odstotkov, vprašanih delavnic ne obišče nikoli.

Odprtje Muzeja osamosvojitvene vojne za Slovenijo na Gorenjskem je obiskalo osem odstotkov anketiranih, drugi se odprtja niso udeležili.

Vsem, ki ste z nami sodelovali in na Gorenjski glas še niste naročeni, smo ponudili brezplačno 14-dnevno prejetje časopisa. Če bi se želeli pridružiti krogu naročnikov in si ob tem izbrati tudi lepo darilo, nas pokličite v kontaktni center invalidskega podjetja v Škofjo Loko na številko 04/51 16 440.

Vsako leto poteka v Kranju festival Teden mladih. Ali podpirate takšne festivale?

V sklopu Tedna vseživljenjskega učenja poteka več brezplačnih delavnic. Ali jih kdaj obiščete?

Obranili so Jezerski vrh

Na Jezerskem vrhu so se s slovesnostjo spomnili aktivnih in rezervnih miličnikov ter pripadnikov Teritorialne obrambe, ki so 27. junija 1991, le dva dni po razglasitvi samostojne Slovenije, hrabro branili in obranili ta mejni prehod.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Jezerski vrh – »Jugo soldateska iz kranjske kasarne je pridrvela z vojaško kolumno, prebila obe postavljeni blokadi in s helikopterskim izvidovanjem in obkolitvijo pripravila vse potrebno, da mejni prehod zase, tudi za ceno človeških življenj naših branilcev. Še pred koncem pogajanja je enota jugoslovanske vojske uporabila silo iz protiletalskih topov, najprej s streli v zrak, nato pa s streli na parkirišče mejnega prehoda. Ker se enota milice ni hotela predati, je enota JLA začela točiti s protiletalskimi granatami in drugim orožjem na objekt za mejno kontrolo, v katerem so bili miličniki in teritorialci. Posadka teh se je morala odločiti, da v neenakopravnem boju ne bo

uspeha, zato je prišlo do premirja. Pri povsem nenadzorovanem streljanju s strani motorizirane enote jugoslovanske vojske je bila poškodovana tudi stavba mejnega prehoda sosednjih avstrijskih varnostnih organov. Šlo je za nasilno vojno dejanje in le sreči se lahko zahvalimo, da ni bilo smrtnih žrtev. Mejni prehod je bil dva dni po tem dogodku ponovno v slovenskih rokah in začel normalno delovati z mejno kontrolo,« je dogodke pred petindvajsetimi leti v slavnostnem govoru obnovil Branko Celar, načelnik oddelka za mejne zadeve in tuje pri ministrstvu za notranje zadeve v predosamosvojitvenem in poosamosvojitvenem času in veteran vojne za Slovenijo.

Slavnostni govornik je segel v zgodovino in orisal

okolščine, v katerih je prišlo do slovenske osamosvojitve leta 1991. Začelo se je že ob koncu osemdesetih let, ko je Slovenija z ustavnimi spremembami začela nakazovati željo po samostojnosti in so jugoslovanske oblasti to želele zaustaviti, vse do razglasitve samostojne države in dneva potem, ko je jugoslovanska armada odkrito napadla samostojno Slovenijo. Nanizal je dogodke vojne za Slovenijo, med katere sodi tudi obramba mejnih prehodov, med njimi Jezerskega vrha; poznejša dogajanja do odhoda jugoslovanske vojske iz Slovenije, prizadevanja za mednarodno priznanje samostojne države in dogodke v naslednjih desetletjih do danes, ko po njegovem v državi pozabljamo na izhodišča, zaradi katerih smo se odločili

K spominski plošči na Jezerskem vrhu so položili venec. / Foto: Tina Dokl

živeti v samostojni državi: dobro upravljanje države z jasnimi cilji razvoja, svobode, pravne, socialne in solidarne države kot skupnosti enakopravnih državljanov.

Ob Celarju so še nekateri govorniki obnovili spomin na čas osamosvojitve in pogum takratnih braniteljev domovine: Damjan Renko, podpredsednik Policijskega veteranskega društva Sever Gorenjske, ki je bil leta 1991 komandir postaje

mejne milice na Jezerskem vrhu; Anton Rešek, predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Kranj, ki je med drugim spomnil, da so pred petnajstimi leti na Jezerskem vrhu odkrili spominsko ploščo v čast braniteljem mejnega prehoda in razvili tudi prapor območnega združenja; in župan občine Jezerska Jurij Rebolj, ki je (tudi kot predstavnik mlajše generacije) izrazil spoštovanje

takratnim braniteljem mlade slovenske države in neponovljivi enotnosti državljanov za samostojno državo. Anton Rešek, Jure Rebolj in Jože Mencin, predsednik veteranskega združenja Sever Gorenjske, so položili venec k spominski plošči. Zapele so ljudske pevke z Jezerskega, nastopili otroci iz Osnovne šole Matije Valjavca Preddvor in mlada domača glasbenika Marko in Tobias Smrtnik.

Spominsko srečanje v Ratečah

Ponosni, da so pred petindvajsetimi leti z razumnimi dejanji ohranili življenja in brez žrtev dosegli umik jugoslovanske vojske iz Zgornjesavske doline.

MARJANA AHAČIČ

Rateče – Zgornjegorenjski območni odbor Zveze veteranov vojne za Slovenijo in Občina Kranjska Gora sta v soboto pripravila tradicionalno slovesnost pri spominskem obeležju na nekdanjem mejnem prehodu Rateče. Slavnostni govornik na prireditvi ob 25-letnici samostojne Slovenije je bil Andrej Žemva, v času osamosvojitve Slovenije komandir policijske postaje v Ratečah. »Spominjam se takratnih časov na mejnem

prehodu Rateče ter kasneje v združenji enoti aktivnega in rezervnega sestava miličnikov z mejnih prehodov Korensko sedlo in Rateče na rezervni vojni lokaciji v Kranjski Gori. S kakšno odločnostjo, voljo in pripadnostjo smo takrat miličniki enot z obeh mejnih postaj in oddelka milice v Kranjski Gori vstopali v to negotovo stanje in kasneje vojno, ki je bila neizogibna! Tako je bilo tudi na strani teritorialne obrambe, ki je s svojimi pripadniki varovala območje mejnih

prehodov Korensko sedlo in Rateče, prav tako je bilo na strani civilnega prebivalstva, številnih društev, organizacijah in krajevnih oblasti,« se je dogodkov izpred četrta stoletja spominjal Žemva.

»Medtem ko so nekateri uporabo orožja – z vsemi posledicami – razumeli kot edino sredstvo za doseg cilja v vojni, smo mi tukaj glede na stanje, v kakršnem smo bili, morali razmišljati drugače. Da bi preprečili katastrofo, ki bi sledila nepremišljenim dejanjem, smo uporabili drugo

pot, druga sredstva, ta pa so bila odločna in trda pogajanja z nasprotno stranjo. K sreči je enako razmišljala tudi številčno in po opremljenosti mnogo bolj opremljena in sodobno oborožena nasprotna stran. Vzporedno pa smo se, kolikor je bilo v danih razmerah mogoče, pripravljali tudi na spopad, če bi do njega prišlo. V stanju, v kakršnem smo bili, si nismo smeli privoščiti niti najmanjših napak, ki bi nedvomno povzročile neizogibne žrtve – tako med vojaki in miličniki kot med civilisti.«

Andrej Žemva je zato pozval udeležence vojne za Slovenijo, naj bodo ponosni na to, kar so storili pred četrta stoletja. »Storili smo največ, kar se je dalo, ohranili smo življenja borcev in civilnega prebivalstva in hkrati dosegli zmago. Ne bodimo užaljeni, ker smo bili zaradi drugačnega pristopa marsikdaj zapostavljeni, in ne bodimo jezni, ker so nas delili na tiste in od tam, kjer so se streljali oziroma se niso. Bodimo veseli, da danes, po 25 letih, lahko ponosno rečemo: Tudi tu smo storili vse, da danes lahko živimo v samostojni državi, Republiki Sloveniji.«

Na spominski slovesnosti ob 25-letnici samostojnosti Slovenije pri spomeniku na nekdanjem mejnem prehodu Rateče je bil slavnostni govornik nekdanji komandir tamkajšnje policijske enote Andrej Žemva. Zbrane na slovesnosti je pozdravil tudi kranjskogorski župan Janez Hrovat.

Maše za domovino

Ljubljana – Po cerkvah so v nedeljo po sklepu Slovenske škofovske konference darovali maše za domovino in brali pastirsko pismo, ki so ga ob 25-letnici samostojnosti Slovenije napisali škofje. V njem so med drugim zapisali, da moramo pokazati več zdravega ponosa, dostojanstvenega domoljublja, državniške odgovornosti za skupno dobro ter krščanskega optimizma. Zahvalna maša ob prazniku države bo v soboto ob 10. uri na Brezjah. Po maši bo predstavitev knjige o vlogi pokojnega nadškofa dr. Alojzija Šuštarja pri osamosvojitvi Slovenije.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Vodni festival

Na Bledu je minuli konec tedna potekal prvi mednarodni Blejski vodni festival.

MATEJA RANT

Bled – »Vodo še vedno dojemamo kot samoumevno dobrino, zato se nam je zdelo prav, da jo postavimo v središče,« je poudaril predstavnik Blejskega vodnega festivala Marko Gajič. V okviru festivala so zato prvič pripravili tudi degustacijo vode, in sicer je bilo mogoče pokušati vodo šestih večjih komunalnih podjetij. Z Gorenjske so se odzvala komunalna podjetja iz Trziča, z Jesenic in Bleda, obiskovalce festivala pa je najbolj prepričal okus vode Komunale Laško.

Na okrogli mizi o vlogi vodnih virov v gospodarskem razvoju so želeli pojasniti, kako bogata je pravzaprav Slovenija z vodo in ali lastništvo nad vodnimi viri vodi v privatizacijo

vodnih virov. Spregovorili so o ustreznosti pridobivanja koncesij pa tudi, ali je voda pre poceni in je ravno zato zanimiva za tujce; predstavili pa so še primere dobre prakse. V sodelovanju z ministrstvom za okolje in prostor so podelili tudi prve vodne nagrade, in sicer v petih kategorijah, med drugim že omenjeni za najbolj okusno vodo. V šolski filmski kategoriji je prvo mesto pripadlo Osnovni šoli Žirovnica, nagrado za najbolj drzen projekt za varovanje voda pa je prejel Rok Rozman s projektom Balkan Rivers Tours. Korporativno nagrado Odgovorno do vode so podelili Občini Koper in Luki Koper, za najboljši film na temo vode pa so razglasili film The harpoon – U ferru avtorja Marka Leopardija.

V šolski filmski kategoriji so prvo nagrado podelili Osnovni šoli Žirovnica. / Foto: Urosh Grabner

Zmagal narod, ne posamezniki

V Galeriji Atrij Občine Trzič je na ogled razstava Samostojna Slovenija! Ob petindvajsetletnici državnosti, slavnostni govornik ob nedavnem odprtju je bil generalmajor Janez Slapar.

SUZANA P. KOVAČIČ

Trzič – Razstavo, ki so jo odprli v četrtek in bo na ogled do 4. julija, je postavil Trziški muzej. Kot je poudarila njegova direktorica Jana Babšek, je bila pot do rojstva države zapletena in mnogo daljša od petindvajset let, zato na razstavi prikazujejo tudi nekatere okoliščine, ki so neposredno vplivale na spremembe, kot je obdobje propada komunističnega sistema v Evropi, razlage za razpad nekdanje Jugoslavije. Posebej so poudarili številne dejavnosti ljudi, ki so pripeljale do slovenske pomladi in enotne odločitve za osamosvojitve. Na osrednjem delu razstave so prikazane aktivnosti v občini Trzič pred osamosvojitvijo in nato aktivnosti v vojni, kjer sta delovali civilna obramba in obrambne sile. »Izpostavila bi vsaj tri pomembne dosežke trziških obrambnih sil: najprej to, da leta 1990 niso oddali orožja in so ga ohranili za potrebe teritorialne obrambe, kljub povelju JLA, zatem so pomembne aktivnosti povezane z mejnim preходом Ljubelj in zavzetjem stražnice Medvodje,« je povedala Jana Babšek. Najmlajšim obiskovalcem pa želijo vzbuditi občutke domoljubja in pripadnosti naši državi in prikazujejo pomen državnih

Janez Slapar na odprtju razstave, ki bo na ogled do 4. julija /Foto: Tina Dokl

simbolov. Vsem obiskovalcem tudi dajejo priložnost, da poiščejo lipo in napišejo kakšno lepo misel, željo.

»Petindvajset let mineva od takrat, ko smo pripadniki teritorialne obrambe in milice z orožjem obranili Slovenijo v vojni, ki nam je bila vsiljena. Deset dni vojne, 72 spopadov, več deset mrtvih in ranjenih ne more povedati vsega, kar se je takrat dogajalo. Temeljna značilnost priprav in osamosvajanja pa je bila izjemna enotnost Slovencev,« je poudaril slavnostni govornik, generalmajor, veteran vojne za Slovenijo Janez Slapar. Tudi Trzič je bil v vojni in naloge, kot je dejal Slapar, ki so jih obrambne

sile Trziča prejele, so bile realizirane. »Žal pa se danes poskuša ustvariti več ali pa drugačne resnice na obdobje osamosvajanja. Zmagovalec v vojni je bil slovenski narod in ne posamezniki niti skupina posameznikov. Tudi prerokanje o tem, katera od oboroženih struktur je bila bolj pomembna in ima večje zasluge, je brezpredmetno. Zmagali smo in končali vojno,« je še poudaril Janez Slapar in segel tudi v zgodovino nastanka teritorialne obrambe od leta 1968 naprej in dodal, da teritorialna obramba maja 1990 ni bila razorožena, da so orožje teritorialci na Postaji milice Trzič več mesecev fizično varovali,

hranilo ga je tudi petnajst trziških družin.

Razstava je nastala v sodelovanju s strokovno skupino, v kateri so bili Drago Zadnikar, Milan Zupan, Valentin Klemenčič, Vojko Damjan, Jože Romšak, Slavko Hočvar, Jože Klofutar. Janez Kavar in Anton Strith sta sodelovala pri oblikovanju besedila, slikovnega gradiva in razstavljenih predmetov. Fotografije, povezane z osamosvojitvijo, predvsem pa tiste, povezane z vojno v Trziču, so delo Mirka Kunšiča. Ob odprtju razstave je nastopil Moški pevski zbor Gorščaki, razstavo pa je uradno odprl trziški župan Borut Sajovic.

LUŠTNA CENA

za prve počitniške dni

od 24. 06. do 03. 07. 2016

... v Termah Zreče ali na Rogli

že za 39 € /osebo/dan

v Vilah Terme Zreče**** in Hotelu Rogla***

OTROK do 12. let : 15 € /osebo/dan*

*v sobi z dvema odraslima

Cena velja za polpenzion in pri najkrajšem bivanju 3 dni/ 2 noči.

Informacije in rezervacije:
terme@unitur.eu, rogla@unitur.eu
Več na: www.terme-zrece.eu, www.rogla.eu

MODRA ŠTEVILKA
080 73 77

Državna odlikovanja planincem in alpinistom

Ljubljana – Predsednik republike Borut Pahor je na predlog Planinske zveze Slovenije včeraj na slovesnosti v Predsedniški palači v Ljubljani vročil štiri državna odlikovanja, in sicer zlati red za zasluge Marku Prezlju za legendarne dosežke v alpinizmu in prispevek k prepoznavnosti Slovenije v svetu, red za zasluge Andreju Brvarju za dolgoletno prostovoljno delo v Planinski zvezi Slovenije ter izjemen prispevek k sooblikovanju nacionalne politike športa za vse ter medalji za zasluge Tomu Česnu za vsestranski prispevek k razvoju športnega plezanja v Sloveniji in vrhunske alpinistične dosežke in Bojanu Pollaku za vsestranski prispevek k razvoju prostovoljnega vodništva, življenjsko delo v slovenski planinski organizaciji in prispevek k razvoju slovenske planinske šole v Nepal (v njegovem imenu je priznanje prejel Tone Škarja).

Prejemniki odlikovanj skupaj s predsednikom Borutom Pahorjem / Foto: Matjaž Šerkezi (PZS)

Spoštljivi in sočutni do trpečih

Več kot štiri tisoč bolnikov in invalidov ter njihovih spremljevalcev se je udeležilo sobotnega romanja na Brezje.

JOŽE KOŠNJEK

Brezje – Katoliška Cerkev v Sloveniji na različne načine skrbi za bolnike, invalide in za pomoči potrebne. Ena od oblik je tradicionalno romanje na Brezje tretjo soboto v juniju, ki ga organizira

revija Ognjišče in je preraslo v slovenski dan invalidov in bolnikov. Sobotno romanje je bilo že 48., udeležilo pa se ga je več kot 4000 bolnikov, invalidov in njihovih spremljevalcev. Romanje je vsako leto tudi manifestacija prostovoljstva in pomoči

sočloveku, saj pri organizaciji pomaga več kot sto ljudi, za kar smo jim hvaležni, je v soboto na Brezjah povedal Božo Rustja, urednik revije Ognjišče. Na Brezje pride vsako leto na to soboto veliko duhovnikov, ki pomagajo pri organizaciji, spovedi in pri podeljevanju drugih zakramentov.

Po pozdravnem nagovoru »domačina«, brezjanskega frančiškanskega patra Tadeja Ingliča je romarsko mašo daroval mariborski nadškof metropolit msgr. Alojzij Cvikl. Spomnil je, da poteka letošnje romanje v svetem letu usmiljenja, ob 20. obletnici obiska papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji in ob 25. obletnici samostojnosti Slovenije. »Skrivnost trpljenja ima več obrazov. Eni trpite,

Mariborski nadškof msgr. Alojzij Cvikl med sobotnimi romarji na Brezje

ker vas je v življenju zapustil kdo, ki vam je bil blizu in dragocen. Drugi trpite, ker ste onemogli in doživljate, kako pojemajo vaše moči, spet drugi pa se srečujete s težko boleznijo ali s stalno invalidnostjo. Trpljenje je skrivnost, ki je nikoli ne bomo v polnosti doumeli,« je povedal. Ponovil je besede papeža Frančiška, naj se ne bojimo približati bolnim in trpečim. Čer se ne menimo za trpljenje človeka, nam tudi za Boga ni mar. Do trpečih moramo imeti spoštljiv in sočuten odnos. Ne smemo pa ostati le pri tem. Moramo se vživeti

v svet bolnih in jih poskušamo kar najbolj razumeti, da jim postanemo blizu, da jih lahko spremljamo in jim služimo na njihovi poti.

Nadškof msgr. Cvikl je v pridigi izrazil ponos in hvaležnost, da smo pred 25 leti zmogli toliko edinosti, da smo s skupno vizijo prišli do samostojne države. Tega nam danes manjka. »Dokler bomo v ospredju postavljali zgolj posameznika in njegove koristi, zapostavljali pa skrb za svoje skupno dobro, tako dolgo bomo nezadovoljni s svojo državo. Vera in evangeljske vrednote človeku kot

Nadškof msgr. Alojzij Cvikl je med sobotno mašo na Brezjah blagoslovil dva metra dolgo in meter široko državno zastavo, ki jo je klekljalo 25 klekljaric iz 25 slovenskih krajev, med njimi Marica Albreht iz Žirov, Anči Pipan iz Smlednika, Tatjana Zupan iz Domžal, Mara Ferle iz Škofje Loke, Majda Jančar iz Kranja in Mici Koblar iz Železnikov. Tanja Oblak je njihove izdelke s skoraj petimi kilometri niti povezala v celoto. Zastavo, darilo klekljaric za 25-letnico samostojne Slovenije, so včeraj z Brezij prenesli v državni zbor v Ljubljano.

posamezniku in tudi naši skupnosti nič ne jemljejo, prispevajo pa svoj delež k temu, da je lahko naše življenje bolj smiselno in bolj odprto za druge. Vzajemnost in sloga morata biti vedno obojestranski vrednoti. Težave in skrbi niso samo na eni strani,« je povedal nadškof.

Klekljana zastava Republike Slovenije

PETKI SO ZA SUZY

Naročite Suzy za samo 0,89 EUR* na izvod.

Cena samostojne revije Suzy v prosti prodaji je 1,49 EUR.

*Cena na izvod 0,89 EUR velja samo za bralce Gorenjskega glasu (40% popust).
Ponudba velja do 30. 6. 2016. Pri naročilu se sklicujte na šifro GG0616.

Posebna akcija* za bralce Gorenjskega glasu,

40% popust na letno naročnino

NAROČILA | 080 11 99 | narocnine@delo.si | promo.delo.si/suzy

Na več kot 2000 prodajnih mestih samostojno ali s Slovenskimi novicami.

SLOVENSKE NOVICE

*Akcija traja do 30.06.2016

k

KOMENTAR
JASNA PALADIN

Turizem s hotelom in brez

Ena od slovenskih revij s področja financ je nedavno objavila svojo raziskavo o najbolj privlačnih turističnih destinacijah pri nas. Izpostavili so jih dvajset, Kamnika ni med njimi. Čeprav gre zgolj za eno od raziskav, vodilni v kamniški občini – ki že dolgo stavi predvsem na turizem – s tem ne morejo biti zadovoljni. Kamnik z okolico si z Veliko planino, Termami Snovik, Arboretumom, najvišjimi vrhovi Kamniško-Savinjskih Alp, številnimi tradicionalnimi prireditvami, Okusi Kamnika in vrsto druge turistične ponudbe zagotovo zasluži biti na slovenskem turističnem zemljevidu, a omenjena raziskava se je osredotočila na nekaj dejavnikov, med katerimi veliko 'točk' prinaša število prenočitev turistov in možnost samih prenočišč. V kamniški občini se sicer ponajajo z apartmajskim naseljem, hostlom, penzionom, kampom, zasebnimi sobami in celo pastirskimi bajtami, a imajo velike težave s hotelom.

Hotel Malograjski dvor, edini hotel v mestu in občini, ima v starem mestnem jedru Kamnika že dvestoletno tradicijo. Zapuščena in propadajočega so ga po temeljiti prenovi v meščanskem

stilu iz 19. stoletja s pomočjo evropskih sredstev znova odprli leta 2009, a družba, ki ga je imela v lasti, je pet let kasneje razglasila stečaj, vrata hotela, ki je bil zelo priljubljen tudi med Kamničani, so se zaprla, sledile so neuspešne dražbe, težave z najemnikom in – pred nekaj tedni – dobra novica: hotel ima novega lastnika. In to Kamničana! Stavbo je kupil upokojeni kamniški notar in s tem med občani vzbudil veliko pričakovanj in dobrih želja. Vrata hotela za zdaj sicer še ostajajo zaprta, saj bo sobe in druge prostore treba pošteno osvežiti, če ne že prenoviti, a prenočevanje v hotelu s štirimi zvezdicami se bo že kmalu spet znašlo na turističnih ponudbah Kamnika. Ali bodo raziskave kamniškemu turizmu zdaj bolj naklonjene, bo pokazal čas. Prav tako, ali se bo nekdanji notar v hotelirstvu sploh znašel. Letošnja sezona je izgubljena, se zaveda novi lastnik, tudi prihodnja bo zahtevna, saj tuji turisti svoje počitnice načrtujejo tudi dve leti vnaprej, opozarjajo na Zavodu za turizem in šport v občini Kamnik. A Kamnik hotel potrebuje in si ga zasluži, zato si vsi skupaj želimo, da bi bile sobe prihodnje leto tak čas že polne.

Zaslužili so si priznanje

Nagrajenci Občine Naklo so Jurij Hojan, Folklorna skupina DU Naklo, Janez Rihar in Prostovoljno gasilsko društvo Duplje. Ob občinskem prazniku so odprli tudi prenovljeno cesto na Trnovc.

SUZANA P. KOVAČIČ

Duplje – V Občini Naklo so minuli konec tedna praznovali občinski praznik, v petek z odprtjem prenovljene ceste na Trnovc in slavnostno sejo občinskega sveta, ki jo je obogatil nastop Ženskega pevskega zbora Dupljanke, v soboto pa s kulturno-družabno prireditvijo Na vasi se dogaja. Obnova 320 metrov dolgega cestnega odseka proti turistični kmetiji Trnovc je bila nujna, kot je poudaril župan Marko Mravlja. Poleg ceste so uredili še meteorno kanalizacijo, javno razsvetljava in za nekaj okoliških hiš vodovodni sistem.

Osrednji del občinskega praznika je bila podelitev letošnjih občinskih priznanj na slavnostni seji v dvorani gasilskega doma v Dupljah. Bronasto plaketo Občine Naklo je prejel Jurij Hojan, ki je pri KUD Triglav Duplje prepeval skoraj petdeset let, pel je tudi na dupljanskem koru. Bil je ustanovni član Kulturno-turističnega društva Pod krivo jelko in bil vsa ta društvena leta njegov aktivni in prizadevni član. Spominsko priznanje Občine Naklo je prejela Folklorna skupina Društva upokojencev Naklo

ob svoji dvajsetletnici. Skupino sestavlja 26 plesalk, plesalcev, pevcev in godbenikov, v dvajsetih letih so nastopili kar 295-krat, pretežno v domovini, svoj program in s tem ime Naklega pa so ponesli tudi v svet. Njihovo delo je priznано kot kvalitetno in vsebinsko bogato, predvsem pa ga odlikuje zvestoba čim bolj avtentičnemu posredovanju in ponazarjanju slovenskega ljudskega plesa, pesmi in glasbe. Občinsko spominsko priznanje je prejel tudi msgr. Janez Rihar, župnik v Podbrezjah, letošnji zlatomašnik. Od leta 2002, ko je prišel v Podbrezje, je poleg svoje pastoralne službe ves čas deloval na področju ohranjanja kulturne dediščine v kraju. Po njegovi zaslugi se je v Podbrezjah naredilo marsikaj, kar je videti, in še več tistega, kar se je zapisalo v srca in spomine Podbrežanov. Občinsko spominsko priznanje je prejelo tudi najstarejše gasilsko društvo v občini, Prostovoljno gasilsko društvo Duplje ob svoji 110-letnici. Dupljanski gasilci imajo venomer voljo, da svoje znanje izpolnjujejo, opremo pa nadgrajujejo. Skozi celotno obdobje delovanja so vdano skrbeli za požarno varnost

Letošnji občinski nagrajenci ob županu, od leve Andrej Košič in Milena Zupan v imenu Folklorne skupine Društva upokojencev Naklo, Jurij Hojan, Janez Rihar ter v imenu PGD Duplje Gašper Fajdiga in Uroš Teran / Foto: Luka Rener

Trak ob odprtju prenovljene ceste na Trnovc sta prerezala Marija Teran - Trnovčeva in župan Marko Mravlja. / Foto: Luka Rener

vasi, ljudi in njihovega premoženja. Letošnja novost je prizidek k obstoječi garaži gasilskega doma. Tudi ta je nastal kot plod številnih ur prostovoljnega dela.

Vsem nagrajencem je čestital župan, se jim zahvalil za minulo delo in zaželel, da bi nadaljevali s svojim entuziazmom in še naprej delovali za dobro soljudi.

Praznovali z odprtjem lekarne

Občinski praznik na Jezerskem so praznovali z odprtjem lekarniške podružnice. Triindvajseta enota Gorenjskih lekarn je najmanjša na Gorenjskem in tudi v Sloveniji.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Jezersko – »Želimo biti prvi in najbolj dostopni izvajalci za uporabnike lekarniške dejavnosti. Odprtje lekarniške podružnice na Jezerskem je najboljši dokaz, da to niso le prazne besede,« je ob odprtju lekarne na Jezerskem dejala direktorica Gorenjskih lekarn Romana Rakovec. Lekarniška podružnica na Jezerskem je njihova triindvajseta enota na Gorenjskem in je najmanjša med vsemi gorenjskimi, po podatkih Lekarniške zbornice Slovenije pa tudi med vsemi slovenskimi lekarniški enotami. Resda takoj po

petkovem slovesnem odprtju še ni odprta tudi za uporabnike, a od julija naprej, ko jo bodo dokončno opremili, bo enkrat na teden dostopna tukajšnjim prebivalcem.

Da bodo z novo lekarniško podružnico v prihodnje »brez skrbi lahko zboleli«, se je pošalil domači župnik Janez Ham, ki je blagoslovil novo pridobitev, hkrati pa tudi vso od lanskega praznika pridobljeno infrastrukturo v kraju, pa tudi Županov kot, v prireditveni prostor urejen naravni amfiteater v središču Jezerskega, ki ga je junija s koncertom Glasbene šole Kamnik

krstil uvod v letošnji jubilejni, deseti, festival Vox Laci. Učenci kamniške glasbene šole so spremljali tudi slovesnost ob odprtju lekarniške podružnice in praznovanju občinskega praznika. Ob tej priložnosti je zbranim spregovoril župan Jurij Rebolj, ki je poudaril, da bo občina Jezersko kmalu samostojna enota, ob njeni polnoletnosti pa se kaže vprašati, ali je izpolnila (visoka) pričakovanja prebivalcev. Pri izpolnjevanju svojih ciljev občani ne morejo računati na koga tretjega, pač pa se lahko zanesejo samo nase. Za vse, kar želijo doseči, se morajo v največji meri potruditi sami,

Odprtje in blagoslov lekarniške podružnice na Jezerskem / Foto: Tina Dokl

je dejal župan in pri tem omenil tudi dejavnosti, ki jih podjetja od drugod izvajajo na Jezerskem, od bankomata in bencinske črpalke do lekarne in avtobusnega prevoznika, pa tudi domače trgovine in poštne poslovalnice. »Te dejavnosti niso samoumevne, obdržali jih bomo le, če jih bomo sami uporabljali,« je dejal Rebolj. Govoril

je tudi o aktualnih aktivnostih občine, denimo o prizadevanjih za spremembo občinskega prostorskega načrta in urejanje lastništva cest, ter o dokumentih, ki jih pripravljajo za prihodnje naložbe: strategiji občine do leta 2020, študiji mirujočega prometa, projektih za novo vodovodno zajetje in pločnik ob regionalni cesti.

Kulturni program je ob občinskem prazniku pripravilo domače kulturno umešniško društvo, sodelovali so jezerski otroci, predstavili so tudi nova oblačila otroške folklorne skupine, ki jih je zasnovala Irena Rupar, sešila pa Andreja Stržinar, članice skupine za ročna dela pa so pripravile razstavo, ki bo v Korotanu odprta vse poletje.

V Dolenji vasi državni spomenik

Plečnikov spomenik žrtvam v Dolenji vasi je vlada razglasila za kulturni spomenik državnega pomena.

ANA ŠUBIC

Dolenja vas – Vlada je minuli teden sprejela odlok o razglasitvi spomenika žrtvam v Dolenji vasi za kulturni spomenik državnega pomena. Predlog za razglasitev so na pobudo upravljavca spomenika, Občine Železniki, pripravili na Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije in ga posredovali ministrstvu za kulturo, kjer so ocenili, da je spomenik, ki stoji ob cesti pri Dolenji vasi, kulturni spomenik izjemnega pomena za Slovenijo.

»Spomenik v obliki kapelice, avtorsko delo Jožeta Plečnika, je zaradi svojih kulturnih vrednot izjemno pomemben del kulturne dediščine Republike Slovenije. Označuje prostor pred vasjo, kjer so nemški okupatorji med drugo svetovno vojno ustrelili devetnajst talcev. Varovan je z namenom ohranjanja avtentičnega prostora, javnega

Foto: Andrej Tarfilja

Po oceni ministrstva za kulturo je Plečnikov spomenik žrtvam v Dolenji vasi izjemnega pomena za Slovenijo.

spomenika ter pietetnega odnosa do žrtev in celostne zaščite del Jožeta Plečnika,« so poudarili na ministrstvu.

Vlada je z odlokom za varovane sestavine spomenika razglasila zidano kapelico z leseno dvokapno strešico, simbolno spominsko slopasto znamenje z nišo za

večno luč, avtentične kole, na katere so privezali talce in so pritrjeni pod streho kapelice, peščeno dostopno pot do kapelice z dvostranskim drevoredom brez ob gozdnem robu.

»Gre za enega najlepših spomenikov in je na samem vhodu v občino Železniki,«

pravi župan Anton Luznar, zadovoljen, da je Plečnikova kapelica postala spomenik državnega pomena. Upa, da bo to pripomoglo tudi k pridobivanju sredstev na razpisih ministrstva za kulturo. »Spomenik in streha sta v razmeroma dobrem stanju, treba pa je urediti odvodnjavanje v okolici spomenika in dostopno pot ter pomladiti drevesni nasad ob spomeniku,« je še dejal.

Pobudo za postavitev spomenika žrtvam na prostoru, kjer so bili 14. julija 1943 ustreljeni talci, je dal po osvoboditvi Niko Žumer iz Železnikov. Spomenik z značilnim avtorskim deležem arhitekta Jožeta Plečnika ter njegove sodelavke in učenke Vladimire Bratuž so slovesno odkrili leta 1950. Strokovnjaki ocenjujejo, da gre za značilno Plečnikovo delo iz njegovega poznega obdobja, pomembno v mozaiku nagrobnikov, oltarne opreme in drugih spomenikov NOB, ki jih je ustvaril.

Danes razprava o prometni strategiji

Šenčur – Drevi ob 19.30 bo v domu krajanov v Šenčurju prva javna razprava o pripravi celostne prometne strategije za občino. V občini Šenčur namreč želijo celostno in dolgoročno urediti promet tako, da bo zadoščeno potrebam občanov in obiskovalcev po mobilnosti, vendar ob hkratnem zmanjšanju prometa in onesnaženja okolja, zmanjšanju porabe energije ter nižjih stroškov. Zaradi tega s prispevkom državnih in evropskih sredstev pripravljajo celostno prometno strategijo. To bo prvi načrtovalski korak, ki mu bo sledila izvedba konkretnih ukrepov trajnostne mobilnosti v občini. V razpravi, h kateri vabijo občane, bodo razčlenili aktualne prometne izzive in načrtali glavne usmeritve strategije.

Odkrili bodo spomenik Ivani Kobilci

Podbrezje – Z odkritjem spomenika v bronu kiparja Mirsada Begića se bodo v Podbrezjah poklonili devetdeseti obletnici smrti slikarke Ivane Kobilca, in sicer danes ob 19. uri v spominskem parku ob farni cerkvi sv. Jakoba, v primeru dežja pa v cerkvi. Od 17. do 20. ure bo tod odprto tudi poštne okence Pošte Naklo. Ob tej priložnosti bodo predstavitev monografije Videla sem svet in življenje dr. Lidije Tavčar iz Narodne galerije, Ivanine poti v Podbrezjah pa tudi Ivane Kobilce in njene Brezmadežne na znamki, razglednici in žigu. Projekt vodi Kulturno društvo Tabor Podbrezje, na nocojšnji prireditvi kot častnega gosta pričakujejo slovenskega predsednika Boruta Pahorja.

V Cerkljah namesto izredne redna seja

Cerklje – Potem ko je osem cerkljanskih občinskih svetnikov zahtevalo izredno sejo, se je župan Franc Čebulj odločil za sklic redne seje. Ta bo jutri, na dnevnem redu pa sta tudi temi, zaradi katerih so svetniki zahtevali izredno sejo: nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča in domnevne nepravilnosti v Socialno varstvenem zavodu Taber. Obenem bodo znova obravnavali nov akt o ustanovitvi zavoda ter predlog sklepov o spremembah in dopolnitvah pogodbe o ustanovitvi zavoda.

Z novostmi niso zadovoljni

Na jutrišnji seji sveta Mestne občine Kranj bodo prvič govorili o novem statutu občine, še pred sejo pa v krajevnih skupnostih opozarjajo, da naj bi se njihov položaj po predlogu novega statuta poslabšal.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kranjski mestni svetniki imajo na zadnji seji pred poletnimi počitnicami predlagan precej zajezen dnevni red. Obravnavali bodo kar nekaj odlokov, poleg tega pa bodo govorili tudi o novih cenah odvajanja in čiščenja odpadnih vod.

V prvi obravnavi bodo govorili tudi o novem statutu občine, vzrok, da ne bodo predlagali zgolj sprememb in dopolnitev statuta, pa je dejstvo, da je treba spremeniti več kot tretjino sedanjega statuta. Čeprav naj bi predlagani novi statut marsikaj poenostavil, pa se z njim niso strinjali pri komisiji za krajevne skupnosti. Tako je delovna skupina prejšnji teden pripravila sporočilo za javnost, v njem pa zapisala, da se ne strinjajo, da bo po novem predlogu komisija za KS, katere člani so predsedniki vseh krajevnih skupnosti (teh pa je 26), zaradi neskladja z zakonom, ukinjena. Namesto nje naj bi mestni svet ustanovil petčlansko komisijo, ki bo sestavljena iz treh članov mestnega sveta in dveh občanov. Kot tudi pravijo, alternativne rešitve, ki jo

je zagovarjala delovna skupina in po kateri bi komisija s 26 predsedniki svetov ustanovil župan, občinska uprava ni hotela sprejeti, čeprav bi bila skladna z zakonom. Prav tako dodajajo, da so v predlogu statuta opisane naloge KS pomanjkljive. »Predlog novega Statuta prinaša neracionalne in nedemokratske spremembe v položaju ter delovanju krajevnih skupnosti, kar se bo prejkoli slej negativno odrazilo tudi v kakovosti bivalnega okolja krajanov. O tem smo že obvestili vse predsednike svetov KS in člane mestnega sveta, ki smo jih pozvali k zavrnitvi predloga statuta,« so v sporočilu za javnost še zapisali člani delovne skupine.

»Ministrstvo za javno upravo je ugotovilo, da komisija za krajevne skupnosti ni bila skladna z zakonom. Določeno je namreč, da imajo komisije pri mestnem svetu pet članov, od tega morajo biti trije člani mestnega sveta. V tem primeru je imela komisija kar 26 članov, saj so bili v njej vsi predsedniki krajevnih skupnosti v občini. Tako sem se pri usklajevanju novega predloga trikrat sestal s člani svetniških skupin in

dvakrat s predstavniki komisije za krajevne skupnosti. Zagovarjal sem stališče, da bi imeli komisijo za krajevne skupnosti pri mestnem svetu, saj ima tako več vpliva. Pri sedanji komisiji za krajevne skupnosti pa so vztrajali, da je to 26-članska komisija. Tako smo se začeli dogovarjati, da to ne bi bila komisija pri mestnem svetu, ampak bi bilo to županovo posvetovalno telo. Meni se ni zdelo učinkovito, da bi imeli posvetovalno telo s 26 člani, ki imajo zelo različne interese in potrebe. Na zadnjem sestanku z vodji svetniških skupin prejšnji teden smo našli, upam, dobro rešitev, kar pomeni, da bi imeli sosvet, ki je županovo posvetovalno telo s 26 predsedniki krajevnih skupnosti. Verjamem, da smo predstavnikom krajevnih skupnosti sedaj stoodstotno ustregli, saj so želeli, da so člani vsi in to je predlog za statut. Tudi o drugih stvarih smo se večinoma dogovorili, ne moremo pa pristati na njihovo pobudo, da bi v krajevnih skupnostih sami upravljali s cestami, saj smo za to pooblastili Komunalo Kranj,« je pojasnil župan Boštjan Trilar.

Akcijska serija potovanj z vlakom

Ni pomemben samo cilj, ampak tudi pot!

Predstavljamo vam **6 izletov**, ki ponujajo obilo **priložnosti za potepe in raziskovanje**. Če boste za pot izbrali vlak, **se vam lahko zgodi cel film!** Ste že kdaj pomislili na to? Kako vas lahko **ritem tirnic ponese v zgodbo** pokrajine, ki beži pred vami, ali **v čisto vaš film**, ki se vam vrtil po glavi? Lahko pa seveda zares **doživite filmsko sceno** s katerim od **sopotnikov**. Na vlaku se **spletajo zgodbe in nova poznanstva**, utrjujejo se **prijateljstva, premikanje** nam menda celo **sproži kreativnost in dobro razpoloženje**.

1. Doživite pogostitev v restavracijskem vagonu, se peljite **mimo Blatnega jezera**, Veszprema, v **Budimpešto**, mesto ob bregovih Donave, polno mostov in tradicionalnih madžarskih gostiln – čard, **že od 19 evrov naprej**.

2. Morda vas bolj navdušuje vonj morja in boste izbrali **jadransko Nico – Opatijo**, ki vedno znova preseneti s svojo svetovljansko dušo. Potujete lahko z do 30-odstotnim popustom – mladi v skupini 6 ali več potnikov pa s kar 70-odstotnim popustom. Lahko se zapeljete še nekaj postaj dlje, do **Reke**. Enosmerna vozovnice iz Ljubljane vas bo stala le **9 evrov**.

3. Izberite za izlet v **Zagreb** in se do hrvaške prestolnice zapeljite za le **9 evrov**. Med Ljubljano in Zagrebom vozijo kar štiri direktni vlaki na dan.

Sprehodite se po starem mestnem jedru ali pa si oglejte živalski vrt, ki je skoraj v središču mesta. Lahko pa nadaljujete pot tudi do živahnega **Beograda**. Nizkokonovna vozovnica iz Ljubljane stane le **25 evrov**.

4. Zleknite se v kupe, si v **Gradcu** privoščite potep in kavo s smetano ter nadaljujte potovanje do **Dunaja**. Iz Ljubljane že od **29 evrov naprej**.

5. Z nočnim vlakom skočite iz Ljubljane do **Züricha** že za **29 evrov!** Švicarska prestolnica ponuja veliko privlačnega – če vas zamika, pa si lahko kupite tudi pravo švicarsko uro.

6. Za tiste, ki vas zanima pustolovščina v Sloveniji, priporočamo **pot z muzejskim vlakom**, ki vozi med Celjem in Podčetrtnkom vsako soboto do konca septembra. Z vozovnico za vlak lahko na cilju uveljavljate številne popuste. Med drugim tudi do 50 % cenejše kopanje v Termah Olimia.

Več namigov za potovanja najdete na spletnem naslovu www.slo-zeleznice.si, na plačljivi tel. številki 1999 ali na vseh večjih železniških postajah.

Ponosni na svoje tovarne

V Galeriji Mestne hiše so v četrtek odprli skupno razstavo sedmih muzejev, ki delujejo na Gorenjskem, z naslovom Naše tovarne, naš ponos.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Razstava, katere tema je industrijska dediščina Gorenjske, je po treh skupnih projektih gorenjskih muzejev (Zakladi muzejev, Lirika črte, Pot domov) že četrto medmuzejsko sodelovanje. Rezultat zadnjega sodelovanja je zanimiva razstava, ki bo po kranjski premieri v prihodnjem letu in pol na ogled tudi v drugih gorenjskih

mestih, na voljo pa je tudi ličen katalog, v katerem je na razstavi predstavljena industrijska preteklost Gorenjske še obširneje opisana.

Velike spremembe v gospodarstvu in trgovini so se na Gorenjsko pripeljale z vlakom, ki je v naše kraje prvič prispel leta 1870. Razdalje so se skrajšale, razmišljanje o poslu se je spremenilo, trg je postajal večji od domačega mesta in

pokrajine, tovarne so dajale delo mladini s podeželja, v drugi polovici 20. stoletja so s tehnološkim znanjem domačih strokovnjakov močno napredovale in so preživljale številne gorenjske družine. Danes, ko mnogih nekdanjih uspešnih tovarn ni več ali pa so bile deležne velikih odpustčanj, bi marsikdo kolo časa rad zavrtel nazaj. Kot je v uvodoma povedala tokratna gostiteljica, direktorica

Gorenjskega muzeja Marjana Žibert, sta tako vzpon kot v mnogih primerih žal tudi zaton tovarn za seboj pustila tudi bogato industrijsko dediščino. Skrb zanjo sodi na področje nepremične in gradiva na to temo res ne manjka. Skupna muzejska zgodba gorenjskih muzejev je tako na neki način opozorilo na zbirke, ki so ostale v depojih, hkrati pa tudi vpogled na gorenjsko industrijsko preteklost.

Poleg tega nas razstava želi spomniti tudi na velik pomen industrije in nekaj uspešnih zgodb od Mojstrane do Domžal ter od Škofje Loke do Kamnika, ki so se razvile v svetovno uveljavljene blagovne znamke. Predstavljene so tovarne iz različnih gospodarskih panog – kustos je v vsakem muzeju izbral dve – ki so presegle svoje okvire tako doma kot na tujem. Za celovitejši pregled bi seveda potrebovali precej več časa in prostora. Širši pogled na industrijo na Gorenjskem je uvodoma predstavila koordinatorka projekta in tudi urednica kataloga Monika Rogelj iz Gorenjskega muzeja,

Razstavo, ki se bo selila po Gorenjskem, je na domiselni način oblikovala Barbara Bogataj Kokalj / Foto: Matic Zorman

ki je v Kranju kot največjem industrijskem središču za predstavitev izbrala Savo kot edino gumarsko tovarno na Gorenjskem in Iskro kot največjo tovarno iz elektronske industrije. Marko Mugerli iz Gornjesavskega muzeja ob razvoju industrije v Gornjesavski dolini predstavlja Železarno Jesenice in Lip Bled, Bojan Knific iz Tržiškega muzeja pa iz cvetnega rokodelstva v Trziču, ki je prešlo v industrijo, predstavlja Peko in BPT. V Muzejih radovljiske občine sta na razstavi v prvi plan postavljeni Almira, ki jo je izbrala Tita Porenta, medtem ko se je Saša Florjančič odločila za Plamen iz Kroke. Vanjo se zaviješ, če te zebe, z njim pa greš na družabni dogodek – napovedujemo tovarni, ki ju je predstavila Biljana Ristić iz Loškega muzeja, namreč Odejo in Šešir. V industrijo na Kamniškem se je poglobil Marko Kumer iz

Medobčinskega muzeja Kamnik, ki poleg znane tovarne Titan predstavlja še nekdanjo smodnišnico oziroma Kemijsko industrijo Kamnik. Najmlajši izmed gorenjskih muzejev, Slamnikarski muzej (Kulturni dom Franca Bernika Domžale), po izboru Katarine Rus Krušelj predstavlja nekdanjo Slamnikarsko tovarno in pa znano tovarno Univerzale. Na razstavi si lahko ogledamo tudi seznam industrijskih podjetij na Gorenjskem v 20. stoletju, ki so razvrščena po panogah. Nanj so zapisali obdobje njihovega delovanja, ime, lokacijo, najpomembnejše izdelke in druge posebnosti. Seznam, ki nam da vedeti, da smo na Gorenjskem imeli močno razvito industrijo. No, nekaj je še ostalo. Razstava se jeseni predvidoma seli na Jesenice, nato v Kamnik, v prihodnjem letu pa tudi na preostala muzejska razstavišča.

Za pripravo razstave Naše tovarne, naš ponos je svoje moči združilo vseh sedem gorenjskih muzejev. / Foto: Matic Zorman

Matic Zorman spet v vrhu

Ljubljana – Prejšnji teden so na Festivalu Slovenia Press Photo 2016 razglasili letošnje zmagovalce, med katerimi je bilo nekaj že znanih imen in nekaj, ki so se med najboljše slovenske novinarske fotografe uvrstili prvič. Zagotovo med tiste, ki so med vsakoletnimi nagrajenci, sodi sodelavec Gorenjskega glasa, fotoreporter Matic Zorman, ki je zmagal z reportažo v kategoriji novice, medtem ko je v kategoriji narava in okolje bil deležen častne omembe. Sicer je mednarodna žirija pod vodstvom Reinharda Krauseja v dvodnevem žiriranju pregledala več kot 2500 fotografij in nazadnje izbrala skupno 11 zmagovalcev znotraj posameznih petih kategorij. Nagrado za zmagovalno fotografijo celotnega natečaja SPP 2016 je prejel Bojan Velikonja, nagrado za najboljšo reportažo natečaja pa Matej Povše. Njune fotografije prikazuje izseke iz dogajanja med begunsko in migrantsko krizo, ki je nedvomno eden največjih in najpomembnejših dogodkov zadnjih let. Prav za tematiko migrantske krize je bil nagrajen tudi Zorman.

Festival gledališča, Dnevi gledališča in glasbe, v Kropi se nadaljuje

Kropa – Po koncertih in predvsem gledaliških predstavah se Festival gledališča v Kropi danes, v torek, 21. junija, ob 19. uri nadaljuje z dvojnimi programom z igrama Nekega zimskega dne (Otroška gledališka skupina Čoftica) in Kaj se skriva za velikim trebuhom (Otroška gledališka skupina Farnega KD Koroška Bela). V četrtek, 23. junija, ob 19.30 bosta prav tako v Dvorani Kulturnega doma v Kropi na sporedu predstavi Antigona in To so gadi Gimnazijskega teatra in 4. Š Gimnazije Jesenice. V soboto, 25. junija, ob 20.30 bo pred Fovšaritnico (Kropa 28) na sporedu bralna gledališka predstava Dvojezična Županova Micka v izvedbi La casa Teatro de Kamna. Naslednji dan, v nedeljo, ob 20. uri bo v mali dvorani Kulturnega doma v Kropi sledil glasbeni večer z naslovom Zazvenite strune violine, festival pa se bo zaključil naslednji petek, 1. julija, ob 21. uri pred Fovšaritnico s predstavo Srotež Dramske skupine Čofta KD Kropa.

Petnajst let zbora Triglav

S ciklom koncertov Moški pevski zbor Triglav Lesce-Bled obeležuje petnajst let delovanja. Na koncertu v Festivalni dvorani na Bledu bodo v soboto, 25. junija, gostili zamejske rojake Ženski pevski zbor Jezero iz Doberdoba in Tamburaški ansambel Loče Baško jezero.

IGOR KAVČIČ

Bled – Sprva moško pevsko društvo je bilo uradno ustanovljeno v maju leta 2001, njegovi zametki pa segajo že v leto prej. Po prvih vajah se je pravo del začelo leta 2003, ko se je oblikovalo zdravo jedro zbora in vodstvo društva. Sprva je zbor štel več kot članov, kasneje se je številka nekoliko zmanjšala, saj je zbor doživljal tako vzpone kot padce, kar je v ljubiteljskih društvih sicer običajno. Največja težava so finančna sredstva, društveni prostori, dobri glasbeni pedagogi in ne nazadnje tudi pevci, ki jih ni vedno lahko pridobiti. Pod sloganom Naj ljubezen do slovenske narodne pesmi nikoli ne utihne! v zbor še vedno vabijo pevce vseh glasov. Zbor veliko nastopa, saj so bili v najboljših letih od doma odsotni kar 130 večerov v letu.

Od leta 2010 delujejo pod vodstvom Slavice Magdič,

Moški pevski zbor Triglav Lesce-Bled svojo petnajstletnico praznuje s ciklom koncertom.

zase pa pravijo, da prepeva-jo zelo različen repertoar, od umetnih, narodnih, partizanskih, tudi božičnih in drugih verskih pesmi do popevk. V naboru pesmi, ki jih izvajajo, so tudi skladbe sodobnejših skladateljev. Pevcem so najbližje slovenska ljudska pesem in pesmi iz obdobja romantike, do katerih gojijo posebno ljubezen in naklonjenost, kot pravijo

pa se radi odzovejo različnim povabilom, kar med drugim društvu tudi omogoča obstanek. Zbor je doslej sodeloval z različnimi pevskimi sestavi in za svoje nastope prejel več priznanj. Jeseni ponovno načrtujejo nastop na regijskem srečanju Sozvočenja 2016.

Prvič jih lahko spet slišite jutri, v sredo, 22. junija, ob 19.30 v Farni cerkvi v Zasi- pu, na prazničnem koncertu

ob dnevu državnosti in hkrati na 15. jubilejnim koncertu MoPZ Triglav Lesce-Bled, v soboto, 25. junija, ob 19. v Festivalni dvorani na Bledu pa bodo gostili rojake iz zamejstva. Nastopil bo Ženski pevski zbor Jezero iz Doberdoba v Italiji pod vodstvom Daria Bertinazzija in Tamburaški ansambel Loče, Baško jezero pod vodstvom Erike Wrolich.

Katjuša pobrala slavo, Pibernik dvajseti

Na kolesarski dirki Po Sloveniji, katere manjši del je potekal po Gorenjskem, je vozil tudi britanski zvezdnik Mark Cavendish, ki pa se ni izkazal. V ospredju so bili kolesarji ruske Katjuše, najvišje uvrščeni Gorenjec je bil na dvajsetem mestu Luka Pibernik, tretji najboljši Slovenec.

MAJA BERTONCELJ

Ljubljana – Od četrtka do nedelje je potekala 23. kolesarska dirka Po Sloveniji z izjemno konkurenco. Na startu je bil tudi britanski zvezdnik Mark Cavendish (Team Dimension Data), ki pa ni bil v ospredju in dirke sploh ni končal. Na Gorenjskem letos ni bil start ali cilj nobene

izmed štirih etap, je pa del kraljevske druge etape kolesarje vodil skozi Selško dolino, mimo Škofje Loke, Vodic, Kamnika in naprej do cilja na Golteh. Dirko, dolgo 590 kilometrov, je v skupnem seštevku dobil Estonec Rein Taaramäe iz ruske ekipe Katjuša, najboljši Slovenec je bil na petem mestu Jure Golčer (Adria Mobil).

Kolesarji bodo v nedeljo, 26. junija, v Ihanu tekmovali na državnem prvenstvu v cestni vožnji. Potekalo bo za kategorije mlajši mladinci, starejši mladinci in starejše mladinke, člani do 23 let, ženske in moški elite. Prvi start bo ob 9. uri, kot zadnji se bodo na krožno progo ob 14. uri podali člani do 23 let in kolesarji elite.

V karavani so bili tudi gorenjski kolesarji, najvišje je v skupnem seštevku na 20. mestu končal Luka Pibernik (Lampre), 22-letni kolesar iz Suhadol pri Komeni, aktualni državni prvak v cestni vožnji. Bil je tretji najboljši Slovenec. »To je zame ravno tako pomembna dirka kot druge, je pa lepo dirkati

Gorenjci Matej Mohorič, Grega Bole in Luka Pibernik pred startom slovenske pentje

Slovenska reprezentanca je bila v večini sestavljena iz mladih kolesarjev Save, prvo ime pa je bil Jani Brajkovič, na koncu deveti. Vodja ekipe je bil Matjaž Zevnik.

na domačih cestah, pred domačimi navijači. Zadovoljen sem. V zadnjem obdobju mi je šlo kar dobro in upam, da bom v tem tempu tudi nadaljeval,« je povedal. V nedeljo bo v Ihanu branil naslov državnega prvaka na cestni dirki. Ta naziv mu je uspelo osvojiti dvakrat in to mu veliko pomeni. »To štejem med uspehe dosedanje kariere, za naprej pa upam, da mi uspe osvojiti še kaj več. Letos si želim nastopiti tudi na olimpijskih igrah. Upam, da bom v ekipi,« je še dejal. Njegov klubski kolega Matje Mohorič, ki je bil v vlogi pomočnika, je bil 46. Na dirki je bila tudi ekipa Slovenije, sestavljena iz mladih kolesarjev Save, Janija Brajkoviča, ki je dirko končal na devetem mestu, in Marka Pavliča. Vodja ekipe je bil Matjaž

Zevnik. Najboljši Savčan Žiga Grošelj je bil 65., odličen rezultat mu je s 15. mestom uspel v zadnji etapi. Na dirki je bil tudi sprinter Grega Bole (Nippo - Vini Fantini), ki je prišel skorajda direktno z dirke po Koreji, kjer je vknjižil novo zmago. »Nisem stoddosten, motivacija pa na startu vedno je. Glede na to, kakšni kolesarji so bili na dirki, se tudi po svetu o njej veliko govori. Škoda padca na dirki Amstel sredi aprila, kjer sem si poškodoval obraz. Uničil mi je pripravljalni del na pomembne dirke. Izgubil sem veliko dni. Sem pa vesel, da sem se

po Giru vrnil. Nisem še stoddosten, se pa bolje počutim. Eden izmed letošnjih ciljev je seveda tudi nastop na olimpijskih igrah. Odločitev bo selektorjeva, moja naloga je, da sem kar najbolje pripravljen,« je dejal kolesar, prepoznaven tudi po tetovažah. Slovensko pentljo je končal na 86. mestu, v obeh etapah s ciljem s sprintom ni bil v ospredju.

Na letošnji kolesarski dirki Po Sloveniji je bila najmočnejša zasedba elitnih ekip doslej. Nastopilo jih je kar šest, tako da so slovenski ljubitelji kolesarstva imeli kaj videti.

Zgodovinski uspeh balinarjev Trate

Balinarji Lokateksa Trate bodo naslov evropskega podprvaka, kar je največji uspeh v bogati zgodovini dvanajstkratnih državnih prvakov, skupaj z navijači proslavili danes popoldne.

SIMON ŠUBIC

Trata – Dober teden je mimo, kar so balinarji Lokateksa Trate na finalnem turnirju evropskega klubskega pokala v italijanskem Saviglianu dosegli največji uspeh v zgodovini kluba. Dvanajstkratni državni prvaki so se v evropski konkurenci merili že mnogokrat, a še nikdar niso imeli možnosti zaigrati v finalu in se potegovati za osvojitve naslova evropskega klubskega prvaka. Letos jim je po presenetljivi zmagi v polfinalnem obračunu s trikratnim evropskim prvkom in aktualnim francoskim prvkomom CRO Lyonom (12:10) to končno uspelo. V finalu, ki ga lahko mirne vesti označimo kar za slovenskega, saj jedro ekipe končnega zmagovalca, novega evropskega prvaka, italijanskega Ponteseja sestavljajo kar štirje slovenski legionarji (Jasmin Čaušević, Gregor Sever, Aleš Borčnik in Davor Janžič), so sicer

klonili (6:16), a Škofjeločani so Italijo zapustili dvignjenih glav. Za slavje ob zgodovinskem uspehu še niso imeli pravega časa, skupaj z navijači bodo praznovali prav danes ob 18. uri na klubskem balinišču na Trati, kamor vabijo tudi druge privržence balinanja.

»Slovenski klubi smo po finančni plati pravi palčki za največje evropske klube, ki v svoje vrste zlahka privabijo najboljše igralce na svetu, zato ni čudno, da za Pontese igrajo štirje vrhunski slovenski balinarji. V Lokateksu Trati, kjer ekipa temelji na doma vzgojenih igralcih, svoj finančni primanjkljaj rešujemo z večjo srčnostjo in borbenostjo na igrišču in prav to se nam je obrestovalo v Saviglianu, čeprav smo imeli težave z zdravjem Gorana Vujanovića in s poškodbo Damijana Sofronievskega, ki na finalnem turnirju sploh ni zbijal,« je povedal Silvo Korošak, vodja ekipe Lokateks Trate.

Veselje škofjeloških balinarjev Lokateksa Trate po nenadejani zmagi v polfinalu proti francoskemu prvaku CRO Lyonu je bilo nepopisno. / Foto: arhiv BK Lokateks Trate

Škofjeločani so pot do naslova evropskega podprvaka začeli tlakovati že s končnim uspehom v četrtfinalu proti prav tako favoriziranemu hrvaškemu prvaku Zrinjencu iz Zagreba, pritrjuje Korošak. »Zrinjec je vrhunski, a še precej mlada ekipa, kar se je pokazalo pri končnih igrah na drugi tekmi na Trati, ko je šlo za vse ali nič. Tedaj so v ospredje

stopile izkušnje naših igralcev, ki so odigrali že nešteto odločilnih tekem. Ne nazadnje so poleg borbenosti prav naše izkušnje odločilno pripomogle k zmagi v evropskem polfinalu z največjim favoritom turnirja CRO Lyonom. Francoskih igralcev je na koncu namreč malo zmanjkalo, izdali so jih živci, nas pač ne,« je še ocenil Korošak.

Kopitar kapetan Kingsov

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Hokejist Anže Kopitar je bil imenovan za 14. kapetana v zgodovini franšize Los Angeles Kings.

»Breme bo sedaj gotovo malce večje. Vsi vemo, da je kapetanska vloga izredna čast, a z njo pride tudi velika odgovornost. Tega se zelo veselim in upam, da bo šlo vse kar se da gladko,« je Anže Kopitar komentiral nov mejnik v svoji izjemni karieri. Da bo nosil

kapetanski trak, je izvedel iz klica športnega direktorja. »To se je zgodilo že v času, ko so Dustinu Brownu vzeli kapetanski trak. Pogovarjala sva se, ali sem za in pritrtil sem mu na vsa vprašanja. Povedano po domače, sem bil v bobnu za kapetanski trak – in ko so me poklicali in mi sporočili novico, sem bil seveda zelo vesel. Vem, kaj me je pripeljalo do sem. Treba je biti svoj igralec, svoj karakter in tako bo tudi naprej,« je še dodal.

ŠPORT NA KRATKO

Hokej na ledu – HDD SIJ Acroni Jesenice, ki bo v sezoni 2016/2017 član Alpske hokejske lige, bo s klopi kot glavni trener vodil Nik Zupančič, selektor slovenske hokejske reprezentance. Kot so zapisali na klubski spletni strani, so z njim podpisali enoletno pogodbo z možnostjo podaljšanja.

Gorski maraton – Gorski tekači so se merili za naslove svetovnih prvakov v gorskem maratonu. Start in cilj je bil v Podbrdu. Dvainštirideset kilometrov, 2800 metrov vzponov in prav toliko spustov sta najhitreje premagala Italijan Alessandro Rambaldini in Britanka Annie Conway. Najboljša Slovenca sta bila na tretjem mestu Mitja Kosovelj, bil je edini Slovenec v deseterici, in Lucija Krkoč. Deseta je bila Jana Bratina, 16. Ajda Radinja in 17. Ana Čufer. V moški konkurenci je bil 19. Gašper Bregar, Marko Tratnik je osvojil 24. mesto, Aleš Žontar je bil 31., Marjan Zupančič pa 49.

Balnanje – Najboljše slovenske balinarke v igri posamezno so se v Bistrici pri Trziču pomerile na državnem prvenstvu. Do naslova se je prebila Polona Zule, ki je po uspešni klubski sezoni v dresu Kolektorja Idrija obogatila svojo zbirko odličij z državnih prvenstev. Nova prvakinja si je v skupinskem delu tekmovanja privoščila poraz proti domačinki Sonji Debevč (Bistrica, 6 : 13), ki pa ji je nato z obrestmi vrnila v velikem finalu z zmago s 13 : 4.

PLANINSKI IZLET: RATITOVEC-ALTEMAVER (1678 M)

Hoja med avriklji

Grebenska pot s čudovitim razgledom, med cvetočimi planinskimi rožami. Vzpon, na katerem duša zaigra.

JELENA JUSTIN

Ratitovec je eden od tistih vrhov, ki so sredogorska klasika; v vseh letnih časih. Prepričana sem, da se ga večina planincev loti iz Prtovča; mi se ga bomo danes lotili s Soriške peči ali, če hočete, z Bohinjskega sedla. Pot nas bo vodila čez ratitovecve vrhove Kačji rob, Kremant, Altemaver in Gladki vrh. Grebenska pot je izjemno lepa, razgledna in tudi v vročih dneh, kot je bil tisti za čas mojega vzpona, me je prijetno hladil veter.

Skozi Škofjo Loko se zapeljemo v Selško dolino, proti Železnikom. Nadaljujemo skozi Železnike in Zali Log, ko nas smerokaz usmeri desno, v klanec, proti Sorici. Nadaljujemo skozi

vas Sorica, mimo odcepa za Spodnje in Zgornje Danje. Cesta se vzpenja in na enem od desnih ovinkov na svoji levi strani zagledamo križ, na desni strani pa parkirišče. Če bi nadaljevali, bi nas cesta pripeljala do Bohinjskega sedla na Soriški planini.

S parkirišča nadaljujemo po kolovozni poti mimo lovske kočice. Pot se zmereno vzpenja, potem pa malenkost izgubi na višini in nas pripelje do gozdne ceste. Gozdni cesti sledimo kratak čas, nato nadaljujemo po kolovozu. Vzpon je zmeren. Kolovoz višje zamenja udobna planinska pot. V prečnem vzponu pridemo na široke, prostrane travnike Danjarske planine. Izgubimo nekaj višinskih metrov in dosežemo gozd. Če povsem sledimo

markacijam, nas pot pelje prečno v levo, če pa gremo kar naravnost v breg, pa dosežemo vrh Kačji rob, 1575 m. Pod nami zazija skalni prepad. Sledimo gozdnemu slemenju in kmalu smo na markirani poti, ki se spusti do manjše planine Zgornji Jirn, kjer je tudi pastirska kočica.

Travniku sledimo po desni strani. Ko dosežemo gozd, se pot začne spuščati. Dosežemo makadamsko cesto, ki ji sledimo levo in dosežemo manjši travnik, na drugi strani katerega se pot pože stromo navzgor. V tem delu lahko zelo hitro zgrešimo markacije, a nič hudega. Priti moramo do zgornjega roba gozda. Če nam uspe slediti markirani poti – trenutno je še precej podrtga drevja – gremo mimo

Foto: Jelena Justin

Bunker pod Altemaverjem, zadaj vrhovi Soriške planine in veriga Julijcev s Triglavom

bunkerja Rupnikove linije. Ko izstopimo iz gozda, smo na širokem in razglednem grebenu. Dosežemo prvi vrh Ratitovca, Kremant, 1658 m. Kremantov dolg greben nas pripelje do spusta in na drugi strani povzpemo mimo dveh bunkerjev na Altemaver, 1678 m, najvišji vrh Ratitovca, ki smo ga od daleč opazovali na drugi strani

izrazito prepadnega vrha. Z Altemaverja vidimo v daljavi Krekovo kočico, v bližini nje pa še Gladki vrh 1667 m. Sestopimo in se mimo zimske sobe povzpemo še na Gladki vrh; nato pa sledi zaslužen počitek v koči. Do kočice smo potrebovali približno tri ure.

Edina slabost opisane ture je, da se je treba vrniti po poti

vzpona; ampak to se je treba v hribih večkrat.

Celoten greben je ves čas idilično razgleden; za našim hrbtom se pokaže Soriška planina s svojimi vrhovi: Dravh, Lajnar, Slatnik, Možic; v ozadju se sluti greben Spodnje bohinijskih gora. Panorama Julijcev se pokaže v celoti; kraljestvo Triglava v sami sredini. Veriga Karavank z mogočno Kepo prevladuje na meji z Avstrijo, Storžič, Kočna, Grintovec pa napovedujejo ogrlico Kamniško-Savinjskih Alp. Če z Ratitovca pogledamo proti jugu, je pred nami Škofjeloško hribovje z Blegošem, Koprivnikom, Mladim in Starim vrhom, smučiščem Cerčno, Poreznom ... Razgledno, da človeku zaigra srce! Sestopimo po poti vzpona.

Nadmorska višina: 1678 m
Višinska razlika:
skupaj 700 m
Trajanje: 6 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Pogled s Kremanta proti Altemaverju / Foto: Jelena Justin

Krekova kočica na Ratitovcu, Gladki vrh in Kosmati vrh / Foto: Jelena Justin

Rak dojke (1.): gibanje je najboljša preventiva

BARBARA TAVČAR,
MASTER BODY
INŠTRUKTORICA,
PBS CENTER ŠPORTNE
ODLIČNOSTI

Ko govorimo o preventivi pri boju z rakom dojke, fizične aktivnosti ne smemo zanemariti. Telovadba pred operacijo in po njej bo pripomogla k temu, da ženske namesto nemoči občutijo večjo moč in pozitivno naravnost.

Kako nastane bolezen? Začnimo s pojmom stresa. Zamislite si, da je pretok energije v našem telesu kot avtocesta Jesenice–Koper. Ko na cesti ni zastojev, smo sproščeni. V stanju stresa nastane »zamašek«, podobno kot na avtocesti v času množičnih dopustov ali dela na cesti. Naše celice takrat ne dihaajo, ne jedo, ne komunicirajo s svojo okolico – in vse to je na nek način njihova osnova za življenje in samoobnavljanje.

V našem telesu je približno 60 trilijonov celic, vsaka ima svoj lastni genski material (DNK), ki je odgovoren za procese obnavljanja znotraj celice. Približno vsakih 15 sekund je ta genski material izpostavljen zunanjim škodljivim molekulam. Zdrava celica se bo tem škodljivim vplivom uspela upreti in ne bo spremenila svoje oblike. Ta proces lahko traja leta in leta, dokler s časom obrambna moč celice ne oslabi in se obnavljanje začne dogajati počasneje in z napakami. Na globalnem nivoju organizma ta proces lahko opazimo kot proces staranja, sprememb na koži, laseh, mišicah ...). Ta proces pa gre lahko po popolnoma napačni poti, kjer

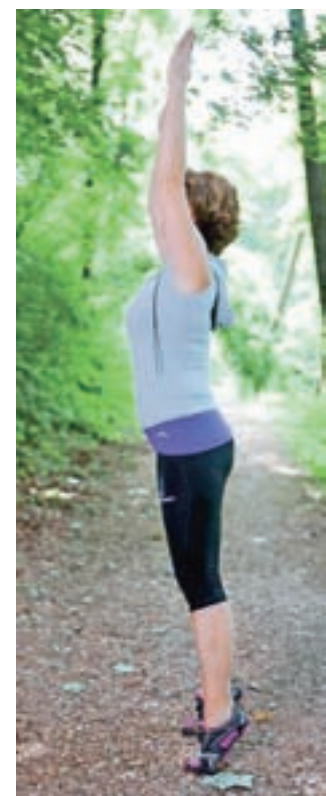
celice podležejo nenormalnim spremembam in začne se proces nastajanja karcinomske celice. Karcinomske celice rastejo pod posebnimi pogoji. Obožujejo prevelike količine oksidantov, kemikalij, virusov ter druge neželene zunanje dejavnike, med notranje pa bi lahko uvrstili tudi hormonsko neravnovesje, genske zapise ipd.

Kaj lahko storimo sami? Ameriška družba za preventivo karcinoma je že v letu 1996 poudarila pomembnost redne večletne aktivnosti kot najboljši preventivni faktor za bolj zdravo življenje in tudi kot preventivo pri nekaterih vrstah raka (debelo črevo, maternica, dojka, prostata). Nekatere raziskave so namreč

potrdile, da so pacienti z rakom več let fizično neaktivni s pretirano sedečim delom.

Torej, naj bo gibanje del vašega vsakdana. Pojdite na sprehod, avtomobil zamenjajte za kolo, pisarno občasno za sprostitev v naravi ali pa med delovnimi obveznostmi občasno razbremenite svoje telo. Pri aktivnosti vsekakor prednost namenite tistim, ki bodo vplivale na vse komponente zdravstvenega fitnesa in pripomogle, da bo vaše telo v čim večjem ravnovesju.

Zmerno gibanje pa se priporoča tudi tistim, ki se z boleznijo že spopadate ali pa ste v postoperativni fazi. O tem, kaj lahko v tem primeru sami storite za boljše počutje, pa naslednjič.

GIBAJTE SE Z NAMI (12)

Teče s hokejisti, v fitnessu s skakalci

Slepi maratonec Sandi Novak je z ekipo predstavil priprave na paraolimpijske igre. Normo A ima, čaka še na odločitev mednarodnega paraolimpijskega komiteja, ki bo znana konec meseca. Pred njim je najtežji del priprav, ki pa se jih veseli.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Konec junija bo znano, ali bo Sandi Novak, slepi tekač iz Zgornjih Dupelj s posebno življenjsko zgodbo, letos v maratonu Slovenijo zastopal na paraolimpijskih igrah v Riu de Janeiru. Normo A je izpolnil januarja letos na maratonu v Dubaju, njegov nastop pa je sedaj odvisen od kvote, ki jo bo krovni mednarodni paraolimpijski komite dodelil Sloveniji. Sandi se s tem ne obremenjuje preveč in se z ekipo, ki mu stoji ob strani, pripravlja po planu. V četrtak se je na treningu, na akciji Treniraj z, ki ga je pripravila Zveza za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijski komite, predstavil tudi medijem. Kot je pojasnil predsednik zveze Damijan

Lazar, je namen dogodka tudi dokazati, da »šport invalidov ni socialna kategorija, ampak vrhunski šport.«

V osmih letih hitrejši za skoraj uro in pol

Zgodba Sandija Novaka je znana širni Sloveniji. Leta 2005 je po hudi nesreči izgubil vid, življenje se mu je obrnilo na glavo, izziv pa je nato našel v teku, v maratonu. Njegov napredek je izjemen. »Po nesreči sem sprostitve in svobodo našel v teku. V osmih letih sem rezultat na maratonu izboljšal za skoraj eno uro in pol,« je pojasnil. Njegov osebni rekord, ki znaša dve uri 39 minut in 57 sekund, je iz Dubaja. Rad se še spominja tega nastopa: »Ta rezultat je bil zame velik

uspeh. Želel sem si teči pod dvema urama in štiridesetimi minutami, nisem pa upal tega reči naglas. Povedali so mi, da sem blizu in zadnjih dvesto metrov sem zelo pospešil tempo.« Tempo bo naporen tudi v pripravah na olimpijske igre. »Imamo še en teden vmesnega pripravljalnega obdobja, nato pa bodo do nastopa na maratonu še trije meseci, še dvanajst tednov. Začne se garanje. Najhujše šele prihaja. Sandi je letos januarja odtekel maraton in dosegel normo. Glede na to, da je lani pretekel štiri maratone, je potreboval počitek. Vse do tega obdobja je bilo vmesno obdobje vzdrževanja pripravljenosti s poudarkom na moči, lahkotnem teku. Moral se je spočiti. Mislim, da je sedaj

svež, pripravljen, da grem v maratonski cikel in se skušamo čim bolj pripraviti. Sandi veliko teče sam doma, določene najmočnejše treninge naredimo na atletskem stadionu, če bi bilo še kaj več financ, bi bilo dobro vključiti tedenske ali desetdnevne skupne priprave. To bi bila dodana vrednost teh priprav,« je pojasnil njegov trener Roman Kežžar, ki je na maratonu tudi v vlogi spremljevalca. Z njim preteče polovico razdalje, prav tako kot še drugi spremljevalec Urban Jereb. Rezerva je Domen Hafner, vodja ekipe pa je Primož Černilec.

Tretji najhitrejši slepi maratonec na svetu

Če Novak za Dubaj pričakovano ni razkril na glas, pa za Rio pravi: »Maraton na olimpijskih igrah je tekma zase. Tam štejejo medalje in mesta, ne čas. Pomembna bo taktika, pogoji z veliko vlago, počutje... S konkurenco se ne ukvarjam. Slepi tekači smo sicer na slabšem, saj je naša kategorija T11, kjer imam trenutno tretji čas na svetu, združena s kategorijo T12. To so tekači, ki pred seboj po mojem vedenju vidijo okrog deset metrov in ne potrebujejo spremljevalca. So v veliki prednosti. V seštevku obeh kategorij sem trenutno med najhitrejšimi desetimi na svetu.« Kežžar pravi, da je Sandi osebni rekord še zmožen izboljšati, a verjetno ne na olimpijskih igrah: »Tam ne bodo idealni pogoji. Razmere

Sandi Novak na treningu s trenerjem in spremljevalcem Romanom Kežžarjem

Sandi Novak je svoj prvi maraton pretekel leta 2008 v Ljubljani – s časom več kot štiri ure. Osem let kasneje je njegov osebni rekord skoraj uro in pol boljši: dve uri 39 minut in 57 sekund.

bodo drugačne, kot so tukaj, in telo tega ni vajeno. Na samih igrah rekordnih časov ne pričakujemo. Za naprej pa, če bomo delali, če bo podpora, je še nekaj adutov, da izboljšamo rezultat.«

Občudujejo ga tudi hokejisti

Sandi se težkih treningov, ki prihajajo, ne boji. Nanje je pripravljen. »Težkih treningov se veselim. Vem, da so potrebni. Takšni treningi pokažejo, kje sem. Če ne delaš dobro na treningu, trpiš na tekmi. Moraš imeti kilometrino. V ciklusu, ki prihaja, bom na teden pretekel tudi od 120 do 170 kilometrov,« se zaveda. Podpora in občudovanje ima tudi pri znanih slovenskih športnikih. »V

fitnessu se srečujem s skakalci, tudi s Petrom Prevcom in Robertom Kranjcem. S hokejisti se velikokrat srečamo na atletski stezi. Med treningom ima vsak rad svoj mir, rečemo pa kakšno besedo – o športu, ne o zasebnih stvarih,« pravi nasmejan. Hokejisti so ga prišli podpret tudi v četrtak. »Zjutraj skupaj večkrat treniramo na stadionu v Kranju. Pride in odteče svojih petnajst ali še več kilometrov. Vedno se čudimo, s kakšno lahkoto to dela. Zelo ga spoštujemo. Želimo mu, da bi mu šlo čim bolj,« je povedal hokejski reprezentant Žiga Jeglič.

Pred zelenim nastopom v Riu Sandi maratona ne bo tekel, morda pa bo za trening nastopil na kakšnem krajšem teku.

Sandiju in ekipo stojijo ob strani številni. Na dogodku v Kranju so bili tudi predsednik ZSIS-POK Damijan Lazar, Janka Planinc, vodja OE Zavarovalnice Triglav Kranj, ki je generalni sponzor Paraolimpijskega komiteja, direktorica Zavoda Korak Mateja Korošec, Emil Muri, predsednik Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Kranj, hokejski reprezentanti Žiga Jeglič, Žiga Pavlin in Anže Kuralt ter Marjan Kalamar iz Zavoda Korak, ki je bil prvi, s katerim je Sandi začel teči po tragični nesreči.

Ritem je pospešil tudi Jure Košir

MAJA BERTONCELJ

Brdo – Konec junija se bo zaključil letošnji projekt Pospeši ritem, brezplačni tekaški treningi za vse generacije pod strokovnim vodstvom profesionalnih tekaških trenerjev, ki poteka od 19. aprila. Tekalci so v gibanju tudi na dveh lokacijah na Gorenjskem: na Brdu pri Kranju in na Bledu. Udeležencem se je na vseh devetih lokacijah po Sloveniji na

treningu pridružil tudi ambasador projekta Jure Košir. V objektiv smo ga ujeli pretekli teden s skupino na Brdu. Tempo sta narekovala trenerja Brigita Langerholc Žager in Klemen Boštar. Skupino na Bledu je obiskal v maju. Pospeši ritem je projekt za aktiven način življenja, na katerega je bil izjemen odziv. Skupine so večinoma polno zasedene, treningi pa potekajo dvakrat na teden: ob torkih in četrtekih.

Foto: Primož Pčulin

Odkrili ukradena kombija

SIMON ŠUBIC

Voklo – Gorenjski policisti za izravnalne ukrepe so pred dnevi na avtocesti v Voklem odkrili kombija Renault Trafic in Fiat Ducato, vredna približno 20 tisoč evrov, ki so ju na začetku prejšnjega tedna z goljufijo in ponarejenimi dokumenti odtujili v Italiji in prepeljali v Slovenijo. Dva srbska državljana, povezana s kaznivim dejanjem, sta končala v priporu.

Po odkritju ukradenih kombijev so pri zbiranju dodatnih obvestil in iskanju storilcev sodelovali še kriminalisti kranjskega sektorja

kriminalistične policije, ki so nekaj ur kasneje pri poskusu odvoza obeh vozil prijeli dva državljana Srbije, koprski policisti za izravnalne ukrepe pa so na primorski avtocesti prostost odvzeli še trem tujcem, dvema Srboma in Italijanu, ki naj bi bili ravno tako povezani s kaznivim dejanjem.

Kombija so kriminalisti zasegli, vseh pet tujcev pa so po prijemu v predkazenskem postopku obravnavali zaradi suma prikrivanja in ponarejanja listin. Dva srbska državljana so nazadnje s kazensko ovadbo privedli k preiskovalni sodnici, ki je zanju odredila pripor.

Poškodovali kruhomat

SIMON ŠUBIC

Kranj – Neznani storilci so prejšnji teden poškodovali kruhomat na znani ekološki kmetiji Pr' Kovač na Primskovem pri Kranju. Kot je povedal lastnik kmetije Miro Rogelj, so nepridipravi najverjetneje želeli priti do denarja, a so bili neuspešni, saj je avtomat zdržal vse njihove poskuse, da bi ga

odprli. »Glede na poškodbe sem prepričan, da so iskali samo denar, saj so vse pridelke in izdelke, ki jih prodajamo v kruhomatu, pustili na miru. Razbili pa so steklo in odtrgali izmetno polico,« je dejal Rogelj. Pri Kovaču so kruhomat postavili že konec lanskega leta, po kasnejši nadgradnji pa je v polni meri deloval zadnji mesec.

Storilce je zanimal le denar.

Nevarna vožnja vinjenega voznika

Mengeš – V nedeljo zvečer so policiste obvestili o nezanesljivi vožnji voznika na območju Mengša, ki je z vijuganjem in prehitevanjem v škarje ogrožal druge udeležence. Policisti so v Trzinu ustavili voznika osebnega vozila Honda Civic. Pri kontroli so ugotovili, da je vozil v vinjenem stanju (1,25 mg/l) in brez veljavnega vozniškega dovoljenja, zato so mu vozilo zasegli. Zoper voznika so policisti podali obdolžilni predlog na sodišče in mu izdali plačilni nalog.

Preiskujejo nesrečo

Kranj – Kranjski policisti iščejo neznanega voznika, ki je v soboto okoli 9.30 pri trgovini Mercator na Planini v Kranju na cesti trčil s starejšo peško. Peška se je v trčenju lažje poškodovala. Policisti vzrok za nesrečo še ugotavljajo, voznika ali priče, ki imajo podatke o nesreči, pa prosijo, naj pokličejo na številko 113 ali Policijsko postajo Kranj (04 233 64 00).

Vlak povozil moškega

Lesce – V Rožni dolini v Lescah je v soboto popoldne vlak do smrti povozil starejšega moškega, ki se je zadrževal na železniški progi. Moški je v trčenju z vlakom utrpel tako hude poškodbe, da je na kraju nesreče umrl. Tuje krivde za dogodek policisti niso ugotovili.

Prešerna obarvali v rožnato

Neznani vandali so zadnji konec tedna v rožnato pobarvali doprsni kip na nagrobnem spomeniku pesniku dr. Francetu Prešernu v spominskem parku Prešernov gaj v Kranju.

SIMON ŠUBIC

Kranj – »Ko sem se danes zjutraj po desetdnevem dopustu mimo Prešernovega gaja spet sprehodila v službo, sem se dobesedno zgrozila, ker je nekdo doprsni kip dr. Franceta Prešerna prebarval v rožnato barvo,« nam je včeraj v pogovoru za Gorenjski glas zaupala konservatorska svetnica dr. Renata Pamič, v kranjskem zavodu za varstvo kulturne dediščine zadolžena za memorialno dediščino. Čeprav je bil bronasti kip, delo znanega kiparja Lojzeta Dolinarja iz leta 1968, po preverjenih podatkih v rožnato pobarvan najkasneje v soboto zjutraj, pa očitno policija do včeraj dopoldne, ko smo o tem začeli spraševati novinarji, sploh ni bila obveščena. To lahko razberemo tudi iz odgovora, ki nam ga je posredoval Bojan Kos, predstavnik za odnose z javnostmi na Policijski upravi Kranj: »Policisti o dogodku niso bili obveščeni, ga pa že obravnavajo in zbirajo obvestila. Ukrep policistov bo odvisen od zbranih obvestil, lahko pa gre za kaznivo dejanje poškodovanja ali uničenje stvari, ki so posebnega kulturnega pomena ali naravne vrednote, po Kazenskem zakoniku ali pa za vandalizem po predpisih o javnem redu in miru.«

Kot je povedala Pamičeva, je o vandalizmu takoj obvestila pristojne na Mestni

Doprsni kip dr. Franceta Prešerna v Prešernovem gaju v Kranju je že nekaj dni obarvan rožnato. / Foto: Tina Dokl

občini Kranj, kontaktirala je tudi že restavratorja Jako Grmeka, ki bo danes opravil strokovni ogled, vzel vzorec barve in pripravil strokovno poročilo glede tipa barve in potrebnih ukrepov restavriranja. Po pridobitvi poročila bodo stekli dogovori z Mestno občino Kranj, ki je lastnica Prešernovega gaja, in verjetno tudi postopki restavriranja, je napovedala. »Doprsni kip Franceta Prešerna je bil pred leti že saniran, ko je bil vandalsko poškodovan. Žal imam občutek, da je Prešernov gaj preslabo varovan, saj se tam dogaja marsikaj. Kljub opozorilnim tablam se po njem

vozijo s kolesi, sprehajajo s psi, ki v parku opravljajo potrebo, lastniki pa za njimi ne pospravijo ...,« je dejala Pamičeva, ki problematiko Prešernovega gaja dobro pozna tudi kot bližnja sosedka. »Po mojem mnenju bi morali namestiti kamere, ki bi imele vsaj preventiven učinek, ali pa zagotoviti večjo prisotnost policistov in redarjev na tem območju Kranja,« še razmišlja.

Prešernov gaj je opuščeno staro kranjsko pokopališče, ki so ga leta 1951 preuredili v spominski park po načrtih arhitektov Marjana Šorlija in Ruške Ogorevc. Je v lasti Mestne občine Kranj,

v njem pa so ohranjeni zgodovinski in kulturni spomeniki, med njimi nagrobni spomenik pesnikov dr. Franceta Prešerna in Simona Jenka, spomenik bazoviškim žrtvam, spomenik izumitelja fotografije na steklo Janeza Puharja ter tudi grobnica znane kranjske rodbine Majdič. Prešernov gaj je kot celota razglašen za zgodovinski in kulturni spomenik lokalnega pomena. Nagrobni spomenik pesniku dr. Francetu Prešernu so postavili leta 1852. Pobudo zanj je dal dr. Janez Bleiweis, prispevke za njegovo postavitve pa so zbirali po vseh tedanjih slovenskih deželah.

Preizkus razuma, volje in moči

Tudi letos so se na tradicionalnem Brajnikovem memorialu – Pohodu razuma, volje in moči v fizični pripravljenosti in spretnostih preživetja v naravi pomerili vojaki, policisti, gasilci ...

ANDRAŽ SODJA

Bled – S slovesnostjo pred Hotelom Park na Bledu se je minuli konec tedna začel že 23. Brajnikov memorial, pohod razuma, volje in moči, na katerem tradicionalno sodelujejo policisti, vojaki, gasilci in uslužbenci pravosodja, organizira pa ga Športno društvo Bled 92.

Pobudnik in idejni vodja tekmovanja je bil policist Mitja Brajnik, ki je tragično umrl leta 1997 v tragični nesreči v severni steni Turske gore nad Okrešljem. Ob povečanem zanimanju za to izjemno zahtevno tekmovanje se ga je letos udeležilo 29 ekip, ki so se pomerile na zahtevnih terenih, od plavanja v Blejskem jezeru,

Brajnikov memorial je tekmovanje varnostnih struktur, ki morajo biti tako psihično kot fizično na najvišjem nivoju, poudarjajo organizatorji. / Foto: arhiv organizatorjev

kolesarjenje mimo Poljšice do Mlačce pri Mojstrani, pohod čez Jerebikovec do spomenika požgani Radovni, s kolesom iz Radovne

do biatlonskega stadiona na Pokljuki, kjer jih je čakalo še strelsko tekmovanje z malokalibrsko puško. Drugi dan tekmovanja jih je trasa

pripeljala preko Srenskega prevala, Jezerc, Konjšice, Uskovnice do Bohinjskega jezera, ki so ga morali preveslati in splezati na most pri cerkvi sv. Janeza, sledilo je kolesarjenje do Kupljenika, pohod čez Babji zob in Talež do Savskega mosta v Ribnem, bređenje Save pri Ribnem in praktični preizkus na cilju pod Ribensko goro.

Kot je poudaril predsednik organizacijskega komiteja Vojko Mulec, so pripravljavci proge tudi letos pripravili izjemno težek preizkus, kot se spodobi za takšno tekmovanje: »Gre vendarle za tekmovanje varnostnih struktur, ki morajo biti tako psihično kot fizično na najvišjem nivoju, zato so vsi zmagovalci.«

Razširjeno je mnenje, da smo priča konfliktu med tiskanimi in elektronskimi mediji in da bodo tiskani to bitko izgubili. A vojna teh dveh svetov se je komaj začela in še zdaleč ni odločena. In zna biti, da sploh ni vojna ...

Don Kihot ali e-Kihot?

MIHA NAGLIČ

Zame dileme, ki jo nakazuje naslov tega zapisa, pravzaprav ni. V svoji knjižnici imam oba slovenska prevoda Don Kihota; prvega, ki ga je že pred drugo svetovno vojno opravil Stan-ko Leben (1935), in drugega, ki ga je na novo oskrbel gorenjski rojak Niko Košir in je leta 1973 izšel v znameniti zbirki Sto romanov z uvodno študijo Dušana Pirjevca. Oba sta odlična. Obzrlujem le dejstvo, da je moje znanje španščine preskromno, da bi lahko ta temeljni evropski roman bral v izvirniku. Po svoje mi je žal tudi, ker nisem bil zraven, ko so aprila 2005 ob 400-letnici prve izdaje v Slovanski knjižnici v Ljubljani v enem neprekinjenem branju na glas in pred poslušalci prebrali celega Don Kihota v španščini in slovenščini. Zraven nisem bil niti kot bralec niti kot poslušalec; kdor je bil, ima na ta dogodek gotovo lep spomin. Hkrati nimam nič proti, če si nekdo to obsesno delo naloži na e-bralnik in ga vzame s seboj na morje in takega prebira v sredozemski senc. Zakaj pa ne?! Praktično je in težke knjige ni treba jemati s seboj. Tudi novinar Lenart J. Kučič, ki je velik poznavalec in razlagalec razmerij med tiskanimi in digitaliziranimi mediji in je glavni gost teh Snovanj, pravi, da knjige še vedno bere kot knjige, vsa digitalizirana gradiva pa si naloži na bralnik ...

Don Kihotu se je od nenehne branja viteških knjig zmešalo; začel si je domišljati, da je sam popotni vitez in je šel v boj z mlino na veter ... Moj komentar: »Problem ni v tem, da se je od branja zmešalo Don Kihotu. Problem je v tem, da se od tega početja nikomur ne zmeša danes, čeprav vemo, da kljub vsemu še kar veliko beremo. Današnji Don Kihot bi

Skodelica kave in elektronska knjiga. Kaj bi na to kombinacijo porekel naš Ivan? / Foto: www.openculture.com

bil tisti, ki bi po eni strani bral veliko knjig o pravu in morali, po drugi pa časopisna poročila o tem, kako se vsepovsod krade in izkorišča delovne ljudi, hkrati pa zato nihče ne odgovarja. In bi vzela ta človek v roke času primer- no orožje in bi šel kot sodobni Don Kihot ali Robin Hood v akcijo, popravljal storjene krivice ... Berimo torej – natisnjeno ali elektronsko, oboje je možno – in potem še kaj odločnega storimo!«

Sogovornika Lenarta J. Kučiča, svetovljana, ki je tako kot jaz doma iz Poljanske doline na gorenjskem jugu, sem v najinem intervjuju vprašal, kakšna se vidi z našega konca Gutenbergove galaksije prihodljati, da je sam popotni vitez in je šel v boj z mlino na veter ... Moj komentar: »Problem ni v tem, da se je od branja zmešalo Don Kihotu. Problem je v tem, da se od tega početja nikomur ne zmeša danes, čeprav vemo, da kljub vsemu še kar veliko beremo. Današnji Don Kihot bi

knjige in časopisi so bili v nekem časovnem obdobju pač najbolj priročna oblika za shranjevanje besedila. Zgodbo na 500 straneh je še vedno najceneje natisniti v broširani žepni knjigi, vse drugo je dražje. Vzemiva kočijaža na začetku 20. stoletja – spet metafora –, ki obvlada svoj posel. Potem pride avto. Kaj je v tem trenutku ključno za kočijaža? To, da se vpraša: kaj je moje delo? Moje delo je čim hitreje in čim bolj udobno prevažati potnike po mestu ali iz kraja A v kraj B. Če je kočijaž pravočasno spredel, da je avto boljše sredstvo za doseganje tega cilja, ni imel težav, kočijo je zamenjal za avto. Če pa identiteto kočijaža vidi v glancanju kočije, futranju in čiščenju konja, bo imel težavo. Novinarji smo zdaj v podobnem položaju kot tisti kočijaž. Sprašujemo se, kateri je najbolj primerni način za prodajo naših izdelkov. Kjer se bodo tiskani časopisi še prodajali, ni problema, drugje

jih bodo pač izrinile druge oblike posredovanja sporočil in bomo pisali za te. Večina ljudi, tudi medijskih, ne razume dejstva, da je vsaka tehnologija najbolj priročna rešitev samo v določenem obdobju, potem pa ne več. Časopis ni časopis zato, ker je na papirju, ampak zato, ker na ta način nekaj sporoča. Mediji, medijske platforme in materiali bodo samo spremljevalci časov, v katerih bomo.«

Prepričljiv odgovor. Vprašanj pa je še veliko, nanje dobivamo tudi izvirne odgovore. Svež in samosvoj odgovor na te dileme – tiskano ali digitalno – najdemo pri naših severnih sosedih, pri graško-celovškem časopisu Kleine Zeitung. Ta je mali le po imenu, v rešitvah pa velik. Glavni urednik in generalni direktor Hubert Patterer njihovo prizadevanje povzame takole: »Do nedavno je bila v središču našega vesolja tiskana izdaja našega časopisa, sedaj smo v fazi, ko dajemo vse svoje vsebine na vse

platforme, prenavljamo vsebine in formate, česar doslej pri nas ni storil še nihče. Vedno smo imeli vse ločeno, sedaj pa smo združili oddelka za tiskane in digitalne vsebine, združili smo stari in novi svet.«

Stari in novi svet. Razlika med njima je res velika, a ni nepremostljiva. Med starejšimi je veliko takih, ki pri-segajo le na stari, na papirju natisnjeni svet. Med najmlajšimi pa so tudi taki, ki zaprašene papirja še povohali ne bi, nanj so alergični. Največ pa nas je takih, ki imamo radi oboje, staro in novo, tiskano in digitalno. Vsako ima svoje prednosti in slabosti, ene in druge pa se prav lepo »kompenzirajo«. Če bi Don Kihot od mrtvih vstal, je čisto mogoče, da bi – zmešan, kot je bil – viteške tekste bral na e-bralniku, na poteh med svojimi avanturami pa na »mobilni platformi«. Postal bi e-Kihot. Sančo Pansa pa bi ga potrpežljivo spremljal in si mislil svoje.

Če bi Don Kihot od mrtvih vstal, je čisto mogoče, da bi – zmešan, kot je bil – viteške tekste bral na e-bralniku, na poteh med svojimi avanturami pa na »mobilni platformi«. Postal bi e-Kihot ...

Do osamosvojitve Slovenije pred petindvajsetimi leti je veljalo, da sta knjiga in književnost v slovenski zgodovini odigrali državotvorno vlogo. Kako pa je s to rečjo zdaj, bomo na to temeljno vlogo knjige kar pozabili?! Si njena usoda ne zasluži več pozornosti?

Pisatelji in bralci: Knjige ne damo!

MIHA NAGLIČ

Kdo naj se zavzema za veljavo knjige v našem času, če ne tisti, ki knjige pišejo! Tako ni čudno, da je Društvo slovenskih pisateljev aprila 2016, pred svetovnim dnevom knjige in pred celo vrsto prireditev, ki sočasno potekajo pri nas pod skupnim naslovom Slovenski dnevi knjige, izdalo posebno izjavo o teh rečeh. Pa predlagam, da jo najprej v celoti preberemo, potem pa še malo pokomentiramo.

Deklaracija o knjigi

»Na svetovni dan knjige, 23. aprila 2016, ob 400-letnici smrti Shakespeara in Cervantesa ter 140-letnici rojstva Ivana Cankarja je Društvo slovenskih pisateljev sprejelo naslednjo DEKLARACIJO O KNJIGI.

1. Odtis človekove dlani v jami El Castillo, star 40.000 let, je najstarejše ohranjeno znamenje človekove želje

po ustvarjanju namišljene resničnosti, saj odtis nima nobene praktične vrednosti. Slonokoščena figurica levjega moškega iz jame Stadel, stara 32.000 let, pa je eden prvih primerov 'sposobnosti človekovega uma, da si predstavlja stvari, ki jih v resnici ni' (Y. N. Harari). Deset in deset tisoč let je moralo miniti, da je človek izumil pisavo, četudi iz popolnoma praktičnih, knjigovodskih namenov: treba je bilo popisovati zaloge dobrin, nujnih za preživetje človeške skupnosti. Nato so morala preteči še stoletja, tisočletja, v katerih se je iz protopisave izoblikovala pisava, posamezne pisave, kot so npr. klinopis ali hieroglifi, da je človek lahko zapisal prvo ljubezensko pesem, ep o Gilgamešu, Hamurabijev zakonik, Mahabharato, Iliado, Sveto pismo, Koran, Popol Vuh ... To so bile konstitutivne (ustanovne) knjige posameznih civilizacij; nekatere med njimi so bile imenovane za svete, saj se je s pomočjo vere utrjevala zavest o

pripadnosti nekemu občestvu.

2. Jeziki umirajo, izginjajo, kot izginja deževni gozd, in z njimi izginja istovetnost posameznih ljudstev in narodov. Vsak mesec umreta dva jezika, s čimer se zmanjšuje bogastvo kulturnih raznolikosti, kar lahko primerjamo z izumiranjem posameznih živalskih in rastlinskih vrst, kar ni le posledica klimatskih sprememb, ampak gre za uničevanje okolja, kar je posledica človekovega napuha in oholosti, saj se je že zdavnaj prepoznal za 'krono stvarstva'. Jeziki izginjajo tudi zaradi dominacije velikih jezikov, tistih, ki hočeš nočeš postajajo sodobna lingua franca, s čimer uslužno strežejo neoliberalnemu, plenilskemu globalnemu kapitalizmu, ki vzpostavlja novo obliko kolonializma.

3. Leta 1962 je Marshall McLuhan poimenoval naš svet za Gutenbergovo galaksijo, ozvezdje, v katerem dominirajo tiskani mediji in knjiga, zaradi česar se svet spreminja v globalno vas. A napovedal je tudi že elektronsko dobo, danes ji rečemo digitalna, ki je s svetovnim spletom povezala svet, a hkrati ustoličila tudi podobo, ki naj bi bila močnejša od besede. Predvsem pa tehnologijo, ki ne pozna ne etike ne morale. Namesto branja se pojavi izraz surfanje, ki pomeni hitro, v vse smeri premikajoče se gibanje (ne branje!) po kar najbolj različnih dokumentih in znanjih. Napočil je čas za elektronsko knjigo, ki naj bi v prvem nekritičnem navdušenju pristašev vsesplošne digitalizacije pomenila kar revolucijo in kljub tisočletni tradiciji čez noč nadomestila tiskano knjigo. Bila njena smrt. A tako kot film ni pomenil smrti gledališča in televizija ne smrti filma, je tiskana knjiga ostala in ostaja. A vse kaže, da e-knjiga, kakršna koli bo že njena prihodnja usoda, kar najbolj ustreza človekovi prirojeni želji po udobju. Zakaj cel kovček knjig, ko pa lahko nosim s seboj le bralnik!

Odtis človekove dlani v jami El Castillo v Španiji, star 40.000 let. To je najstarejše nam znano človeško sporočilo. Kaj so nam hoteli tisti ljudje z njim sporočiti? / Foto: Wikipedija

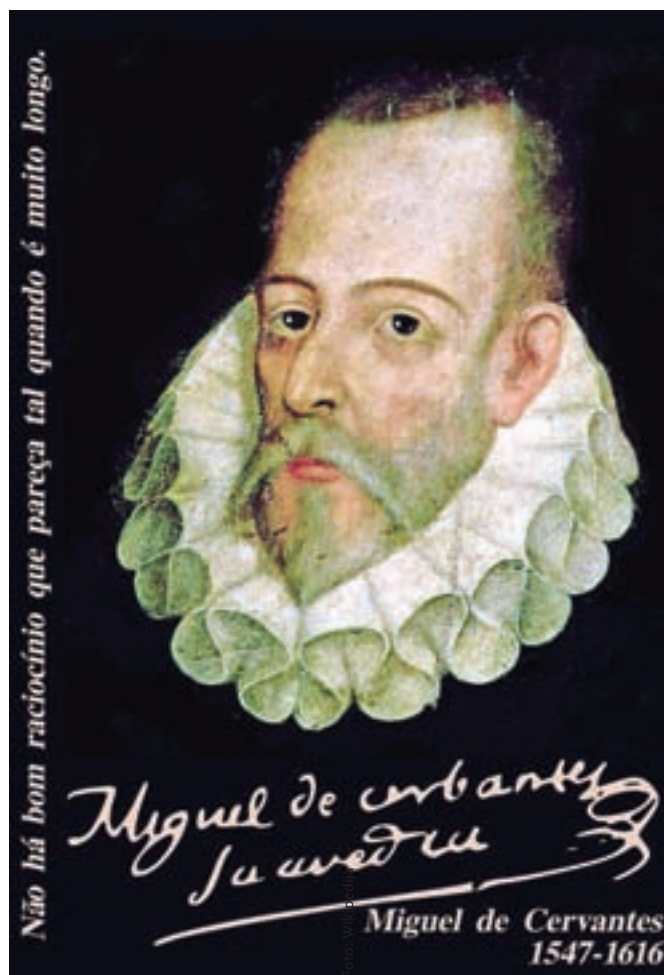
4. Unescova Listina o knjigi iz leta 1972 v začetku izpostavlja, da so knjige 'še zmeraj bistveno sredstvo za ohranjanje in razširjanje po vsem svetu nakopičenega znanja'. A hkrati Listina opozarja, da je treba sprejeti določene ukrepe, ki naj bi zagotovili 'kar najširšo rabo tiskanih besedil', in to okrepljeno. Ob tem Listina priporoča 'podpiranje svobodnega pretakanja idej z besedo in sliko in spodbujanje mednarodnega sodelovanja, ki bo omogočilo vsakemu narodu dostop do vsega, kar objavljajo drugi narodi'. Listina tudi nedvoumno izraža prepričanje, da opravlja knjiga osnovno funkcijo pri uresničevanju temeljnih Unescovih ciljev, ki so med drugim 'zagotavljanje miru, razvoj, uveljavljanje človekovih pravic in boja zoper razizem in kolonializem'.

Listina je nastala v času, ko se je končevala vietnamska vojna in se je začelo krepiti upanje, da bo konec t. i. izvoza ameriške demokracije v 'nerazviti' svet. A upanje je bilo prazno. F. Fukuyama je leta 1992 napovedal konec zgodovine, kar je utemeljeval s tezo, da je zahodni sistem liberalne demokracije in kapitalizma dosegel končno stopnjo svojega razvoja. A dogajanje zgodovine ga je demantiralo. S padcem berlinskega zidu je kapitalizem dobil nova plenilska območja, t. i. nove demokracije

so čez noč zavrgle prejšnji (socialistični) sistem in se prostovoljno prepustile požrešnosti neoliberalnega kapitalizma, s čimer je svet dokončno in v celoti postal sicer precej drugačna globalna vas, kot si jo je zamislil McLuhan. Temu se ni mogla upreti niti Kitajska s svojim državnim (partijskim) kapitalizmom. K tem drastičnim spremembam s posledicami, ki jih ni mogel predvideti nihče, je v veliki meri pripomogla tudi vse mogočnejša vladavina svetovnega spleta, ki je postajal vse bolj nepregledno skladišče ne le znanj, ampak tudi (vesoljne) neumnosti, predvsem pa brezmejnemu množnosti ustvarjanja profita. Geslo vse mora biti dostopno vsem se zavestno odpoveduje vsakršnemu vrednostnemu sistemu. Pod naličjem demokratičnega dostopa do vseh mogočih (in nemogočih) vsebin se skriva diktatura, zavestna indoktrinacija človeške skupnosti.

5. Tiskane knjige ni več ogrozila digitalna sestra, e-knjiga, ampak neusmiljene zahteve 'svobodnega' trga in njegovih zakonitosti, med katerimi je dominanten dobiček. Kot gospodarska panoga, sicer mnogokje ena od najbolj uspešnih!, je bilo založništvo prepoznano tudi v tistih državah, zlasti državah t. i. nove demokracije (nekdanjega komunističnega tabora), kjer so tržne

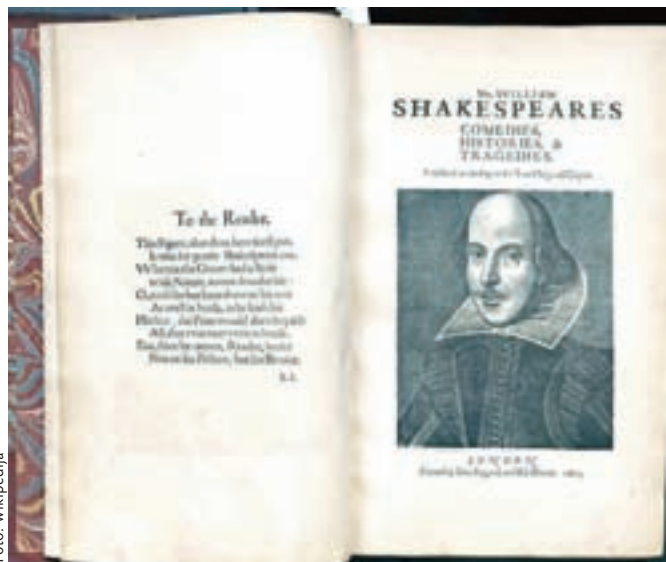
»Vse kaže, da e-knjiga, kakršna koli bo že njena prihodnja usoda, kar najbolj ustreza človekovi prirojeni želji po udobju. Zakaj cel kovček knjig, ko pa lahko nosim s seboj le bralnik!«
(Iz deklaracije DSP)

Cervantesov portret in podpis na knjigi v portugalščini

KNJIGE

Snovanja

Shakespeareva dela v prvi knjižni izdaji iz leta 1623

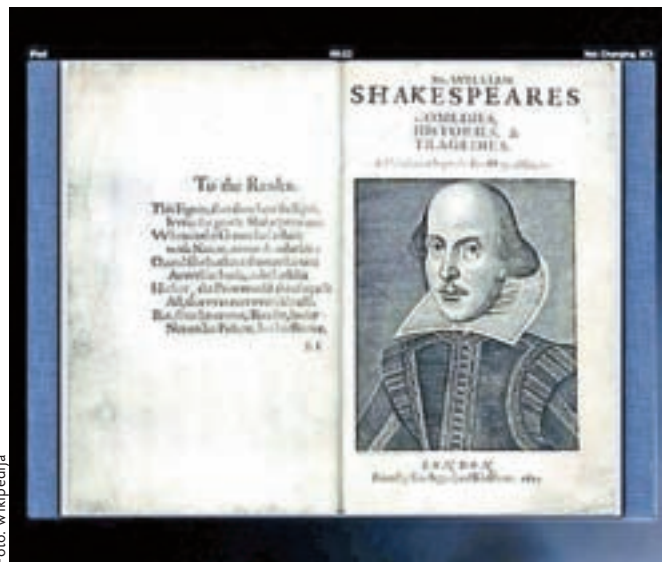
zakonitosti pomenile predvsem propadanje te (gospodarske) panoge, kar se vladajočim elitam ni zdelo nič tako usodnega, saj so propadale ali prihajale v roke tujcev tudi druge gospodarske panoge in družbe. Veriga avtor–založba–bralec je bila usodno načeta. Le malokdo je še verjel, da je knjiga 'spomin človeštva', daljna sestra odtisa dlani v jami El Castillo. Knjiga, tudi leposlovna, je samo še tržno blago in ne (več) prostor, kjer se rojeva namišljena (kvazi) resničnost, v katero vstopa bralec in doživlja novo izkušnjo, ki je ni moč najti nikjer drugje.

6. Od svojega rojstva dalje je bila knjiga izpostavljena tudi nadzoru in prepovedi (cenzura, index prohibitorum), še več, dogajal se je celo bibliocid: knjige so gorele, tudi knjižnice – od Aleksandrijske (leta 642) do sarajevske Vječnice, kjer je leta 1992 zgorelo več kot dva milijona knjig in dragocenih dokumentov z enim samim namenom: izbrisati spomin, zapisan v knjigah, in s tem odvzeti identiteto ljudem. Uresničevala se je misel Johna Milтона, da tisti, ki ubije knjigo, ubije razum sam. Iranske oblasti so leta 1946 požgale vse knjige v kurdskem jeziku in Kurdi se še danes bojujejo za samostojno državo. Mislili smo, da je bil Auschwitz kraj najhujšega razčlovečenja, da po njem ne bo več mogoče pisati poezije, kot je zapisal nemški filozof Adorno, saj je poezija glas najbolj avtentičnega v človeku, a smo se motili. Iracionalno sovraštvo do drugih in drugačnih, podprto s fundamentalizmi vsakršne vrste ter okrepljeno s pogoltnostjo mednarodnega globalnega kapitala, nadaljuje svoj uničevalni pohod. Tako kot se neprestano kršijo človekove pravice, danes v imenu t. i. vojne proti terorizmu, se onemogoča tudi pravica do branja! Svet doživlja nepovratno spremembo, ne le na področju ekologije,

ampak tudi razseljevanja, saj smo priče nepredstavljenemu eksodusu. Na milijone beguncev (po podatkih Visokega komisariata OZN jih je že 70 milijonov) je bilo prisiljenih zapustiti svoje domove, v katerih so bivali obdani tudi s knjigami, če ne z drugimi, pa vsaj z otroškimi, v katerih so otroci spoznavali moč domišljije, ki ustvarja stvari, ki jih v resničnosti ni. Novodobno barbarstvo ne ruši le domov, hiš, bolnišnic, mest, ampak uničuje tudi knjige in knjižnice. Dediščino človeškega rodu. Uničevanje knjižnic pa se dogaja tudi brez ognja in bomb: v Veliki Britaniji bodo letos zaprli štiri sto knjižnic. Mar ni tudi to librocid?

7. Leta 2011, ko je bila Ljubljana svetovna prestolnica knjige, je bila sprejeta tudi Ljubljanska resolucija o knjigi, v kateri je bila knjiga prepoznana kot ključna nosilka človekovega razvoja in delovanja, rasti in kulturne pestrosti. Pet let kasneje, ob 140-letnici rojstva Ivana Cankarja, začetnika moderne slovenske literature, lahko ugotovimo le, da tudi naše vladajoče elite ne ravnajo skladno z Resolucijo, da zmanjšujejo sredstva za knjigo in dopuščajo propadanje založb.

8. Na svetovni dan knjige s to Deklaracijo o knjigi pozivamo vse države sveta, njihove voditelje, še zlasti pa tisto peščico, ki ima v rokah vse materialno bogastvo sveta, zaradi katerega nenehno generirajo vojaške spopade, povzročajo trpljenje ljudi in njihovo razčlovečenje, da se zavejo, da je knjiga bogastvo, ki se ga ne da nadomestiti z nobenim drugim. Da se v spoznanju, da bi bil svet brez Shakespeara in Cervantesa revnejši, prebudijo iz svojega varnega ravnodušja in maligne sebičnosti ter prepoznajo knjigo kot duhovni temelj našega sveta, naše galaksije, njenega avtorja pa kot tiste, ki – četudi z namišljeno

Prva izdaja Shakespearejevih del na e-bralniku

resničnostjo – kaže pot v prihodnost, v svobodo in enakost vseh ljudi tega sveta.«

Don Kihot 2016

»V nekem kraju v Manči, ki se njegovega imena ne maram spomniti, je pred nedavnim živel eden tistih plemičev, ki imajo sulico v stojalu, starinski ščit, mršavo kljuse in hrta gonilca. Šara z nekolikanj več govedine kakor bravine za kosilo, za večerjo največkrat meso v solati, cvrtje s slanino ob sobotah, leča ob petkih in ob nedeljah kak golobček za priboljšek, pa je kopnelo tri četrtine dohodkov od njegovega posestva. Preostalo četrtino so pobrali pražnji dolg jopič iz voljnega listra, žametne dokolenke in prav takšno obuvalo, pa čedna obleka iz grobega sukna, s katero se je postavljaval ob delavnikih. V hiši je imel gospodinjo, ki jih je imela nekaj čez štirideset, in nečakinjo, ki ji še ni bilo dvajset, za delo na polju in pri hiši pa hlapčiča, ki mu je sedlal kljuse, pa tudi jemal v roke vrtnarske škarje. Takole petdesetim se je bližal naš plemič, bil je trdno grajen, suhljat in udrtih lic, rad je zgođaj vstajal in bil navdušen lovec. Menda so ga klicali za Kihado ali Kesado, kajti glede tega so si avtorji, ki pišejo o tem primeru, malo navzkriž, čeravno bi po vsej verjetnosti lahko sklepali, da mu je bilo ime Kihana. Vendar je vse to za našo zgodbo bore malo pomembno; dovolj je že to, da se v njenem pripovedovanju niti za troho ne oddaljimo od resnice.«

Navedeni odstavek je prvi odstavek prvega poglavja Don Kihota, temeljnega romana novoveške Evrope. To je ena tistih knjig, brez katerih ne gre. Lahko jo sicer berete na e-bralniku ali kaki drugi obliki e-knjige, a mimo tega besedila ne moremo, v leposlovju bo vedno imelo tak pomen, kakršnega ima Biblija v verski literaturi in nasploh.

Sicer pa preberimo še naslednji odstavek, v katerem se vsa reč zaplete. »Vedeti pa je treba, da je zgoraj omenjeni plemič v trenutkih, ko je bil brez dela (takšnih pa je bila med letom večina), s tolikšno vnemo in užitkom prebiral viteške knjige, da je ob njih domala pozabil na lov, pa tudi za kmetijo se ni več brigal. V svoji vedečnosti in prismuknjenosti je šel celo tako daleč, da je odprodal več oralov orne zemlje in z iztržkom nakupil viteških knjig, ki jih je potlej prebiral ...«

Potem pa se mu je sredi samega branja zgodilo nekaj hudega. »Resnično, ko je bil že čisto ob pamet, mu je šinila v glavo najbolj nenavadna misel, kar si jih je kdajkoli izmislil kak norec na svetu, misel namreč, da je prav in potrebno, če za povečanje svoje časti, pa tudi v prid državi gre za popotnega viteza, jo s svojim orožjem in konjem mahne križem po svetu za dogodivščinami in počenja vse tisto, kar so, kot je bral, počenjali popotni vitezi, namreč maščuje

vsakršne krivice ter išče priložnosti in nevarnosti, ki si bo v njih, ko jim bo kos, pridobil nesmrtno ime in sloves ...«

Problem je torej v tem, da se ti lahko od branja tudi zmeša. Čemu torej sploh brati in z branjem izgubljeni čas, ki bi ga lahko bolj koristno porabili za druge, bolj stvarne in tudi bolj donosne reči? Ali isto vprašanje v še bolj zaostreni obliki: zakaj sploh brati romane, zakaj ne bi raje živeli vsak svojega? No, saj pravzaprav ga. A dobro vemo, da je večina teh naših osebnih »romanov« zelo vsakdanjih in za druge malo zanimivih. Don Kihotu pa ravno branje spremeni življenje. Sicer pa problem ni v tem, da se je od branja zmešalo Don Kihotu. Problem je v tem, da se od tega početja nikomur ne zmeša danes, čeprav vemo, da kljub vsemu še kar veliko bremo. Današnji Don Kihot bi bil tisti, ki bi po eni strani bral veliko knjig o pravu in morali, po drugi pa časopisna poročila o tem, kako se vsepovsod krade in izkorišča delovne ljudi, hkrati pa zato nihče ne odgovarja. In bi vzela ta človek v roke času primerno orožje in bi šel kot sodobni Don Kihot ali Robin Hood v akcijo popravljati storjene krivice ... Berimo torej – natisnjeno ali elektronsko, oboje je možno – in potem še kaj odločnega storimo!

Vira: Deklaracijo o knjigi navajamo po spletni strani Društva slovenskih pisateljev. Odlomki iz Don Kihota so iz prevoda gorenjskega rojaka Nika Koširja, po izdaji v zbirki Sto romanov, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1973, str. 23–25.

Don Kihotu se je od branja viteških knjig zmešalo, začel si je domišljati, da je tudi sam vitez, in se je podal v akcijo ... Ilustracija Gustava Doreja, 1863. / Foto: Wikipedia

In bi vzela ta človek v roke času primerno orožje in bi šel kot sodobni Don Kihot ali Robin Hood v akcijo popravljati storjene krivice ... Berimo torej – natisnjeno ali digitalno, oboje je možno – in potem še kaj odločnega storimo!

Živimo v času, ko se nam ne dogajajo le spremembe, ampak tudi veliki prehodi. Mislimo, da smo še v starih, a smo v resnici že v novih časih, le razumemo jih še ne. Naš sogovornik je dober ravno v tem: v razbiranju znamenj novega ...

Biti novinar, ko je vse računalnik

LENART J. KUČIČ, NOVINAR IN KOLUMNIST SOBOTNE PRILOGE DELA

MIHA NAGLIČ

Poznamo vas predvsem po vaših člankih v Sobotni prilogi Dela, ki so nam odprli mnoge nove poglede v sodobni svet informacijsko-komunikacijskih tehnologij (IKT) in zlasti usode medijev v teh razmerah. V svojem pisanju se razkrivate kot izrazit svetovljan, hkrati pa vemo, vsaj nekateri, da ste po rodu iz Poljanske doline. Pa nam povejte najprej nekaj o teh bolj domačih rečeh.

»Res je, sem iz Dolenje Dobrave pri Gorenji vasi. Od tam je mama in tam sem preživel svoje otroštvo. Sicer pa smo z vseh vetrov namešana družina, saj je bila mama popotnica in je na morju srečala mojega očeta, ki je bil mornar. Odraščal sem na podeželju, a ne na kmetiji. Preživel sem tipično podeželsko otroštvo, veliko smo bili na prostem, se igrali in potepali. Jaz sem se sicer znašel v generacijski luknji, saj so bili drugi otroci precej mlajši ali starejši. Tudi zato sem postal strasten bralec, a to ni šlo na račun drugih dejavnosti; v enaki meri sem bil igriv in družaben, hkrati pa bralni in pozneje tudi računalniški otrok. To dvojse ni izključevalo in ta preplet športnega, tehničnega in humanističnega imamo tudi v družini.«

Kolikor vem, zdaj živite v Ljubljani, hkrati pa ste veliko po svetu. Kam vas je oziroma vas še najbolj pogosto zaneslo na vaših poteh po svetu?

»Ja, v Ljubljani živim od takrat, ko sem po škofjeloški gimnaziji prišel v študentski dom. Nikoli nisem niti razmišljal o možnosti, da bi se v Ljubljano vozil, tako kot velika večina mojih vrstnikov. Tuje mi je bilo, da bi hodil v Ljubljano samo študirat in domov samo spat, hotel sem se dejansko preseliti v mesto. Pa ne zato, ker bi bilo z

Lenart J. Kučič / Foto: Gorazd Kavčič

mojo vasjo kaj narobe. Hotel sem zares doživeti študentsko življenje, se naučiti skrabeti zase, se znajti v novem okolju; vse to je bilo zame pomemben osebni projekt. Šlo mi je za to, da si zgradim svoje okolje, svoja znanstva, se v njih sam najdem. Zame je bil prihod v Ljubljano začetek novega šteta. Prišel sem iz okolja, v katerem so me poznali vsi, v okolje, kjer me na začetku ni nihče ... Kam da me pogosto zanesse? Že v gimnazijskih letih sva najprej s prijateljem in pozneje z bratom poleti vsaj za nekaj tednov ušla z nahrbtnikom po svetu. Proračun je bil okrog tisoč mark. Za ta denar si lahko kupil letalsko vozovnico, ki so bile takrat še drage, ali pa se za isti denar kar nekaj časa potepal po Evropi z zemeljskimi prevoznimi sredstvi: avtoštopom, kamioni, avtobusi, vlaki, lad-jami in trajekti. Obredla sva res velik del Evrope, od Španije do Grčije, Balkana, Srednje Evrope ...«

Kdaj pa ste začeli pisati o teh rečeh?

»V drugem letniku študija sem začel delati kot sourednik pri študentskem časopisu Zofa in že takrat sem začel pisati o prepletanju

kulture in tehnologije. Razmeroma zgodaj sem dobil računalnik. Programiranje mi je bilo izziv, saj me je vedno zanimalo, kako se pogovarjati s strojem. Z računalnikom sva bila zato prijatelja že od mojega desetega leta ali še prej. Moj adut pa je bil v tem, da sem hkrati premogel programerska in humanistična znanja, saj med tema dvema področjema še danes zija pravi tektonski jarek. Potem sem po spletu nenavadnih okoliščin prišel na Delo, v uredništvo Infoteha. Takrat je bilo to še novo področje, računalniške korporacije so usvajale naš trg, tudi v medijih je bil še denar in kot novinar si lahko potoval na razne dogodke in predstavitve novosti, na sejme v Hannover, Pariz, London ... Imel sem to srečo, da sem že takrat veliko potoval. Študentske oblike prevoza sem zamenjal z letalom in spoznal veliko evropskih letališč in prestolnic. Na poslovnih potovanjih me torej zanaša tja, kjer se tehnologija dogaja. Vsake dve leti se poskušam podati v Las Vegas, kjer je največji sejem zabavne elektronike (CES), vsakih nekaj let se potrudim v Silicijevo dolino (San Francisco, Stanford) obiskat

znance in podjetnike. Imel sem srečo, da sem se pred nekaj leti pridružil novinarski odpravi, ki jo je organiziralo ameriško veleposlanstvo in med katero smo obiskali Google, Facebook, Twitter – vse največje internetne igralce. Zadnje čase potujem manj, kot medijski ekspert pa se zadržujem v balkanski regiji, največkrat v vlogi predavatelja, analitika, svetovalca za medijsko problematiko. Manj potujem tudi zaradi družinskih obveznosti. Prvih deset let, zlasti ko sem bil v Londonu in v Angliji, sem bil kar veliko zdoma. Zdaj je obratno, svojo odsotnost skušam čim bolj organizirati in omejiti.«

Domnevam oziroma več kot jasno mi je, da je vaš drugi in dostikrat prvi jezik angleščina. Študirali ste jo tudi na Filozofski fakulteti v Ljubljani iz nje diplomirali. Kako kot Slovenec osebno shajate z dejstvom, da brez angleščine ne gre?

»Sem dvojezičen in imam dva materni jezika, slovenščino in hrvaščino, jezike imam rad, ravnam se po načelu več jih znaš, boljše je. Če bi imel možnost, bi se jih naučil še več. Prosto po Wittgensteinu:

meje mojega jezika so meje mojega obzorja. Ko govorim angleščino, diham in sanjam angleščino, sem v nekem drugem svetu, drugače ga doživljam, drugače ga ubesedujem, drugače se pogovarjam. Enako velja za druge jezike. Takšno komuniciranje v ničemer ne prizadene mojega prvega jezika, ki je slovenščina. Imam jo zelo rad, lektorji me pohvalijo, da gredo moji članki v časopis skoraj taki, kakršne oddam. Nimam občutka, da moja slovenščina kaj trpi zaradi tujih jezikov, ki jih uporabljam, prej nasprotno. Prav med študijem tujega jezika sem se začel zares poglobljati tudi v svoj jezik, spoznavati njegove plasti in strukture. Bolj sem začel ozaveščati njegove posebnosti, ker sem prav zaradi njih lažje usvajal tuji jezik. To je moj odgovor zelo preprosto: več je več, več ni manj, obzorje ni nikoli preširoko.«

Iz vaše lastne predstavitve izvemo, da ste se novinarsko izpopolnjevali na londonskem Guardianu, študijsko pa na londonski univerzi Goldsmiths, kjer ste tudi magistrirali. Ta (pre)izkušnja je bila gotovo odločilna za vašo strokovno formacijo. Prosim, da nam o njej poveste kaj več.

»Tako kot mi je bilo samoumevno, da se moram iz naše doline predstaviti v Ljubljano, sem ves čas vedel, da bom šel enkrat študirat v tujino. To je bila moja večna želja, pot do nje pa malo daljša. Nikoli nisem hotel biti klasična akademska žival. Po diplomi sem hotel v prakso in v njej sem ponovno naštudiral mnoge reči, ki sem jih prej spoznal le teoretično. Za študij v Londonu pa sem dobil dobro štipendijo. Zakaj sem se odločil prav za London? Podeželja imam dovolj doma, tudi angleški aristokratski podeželski kampusi me niso zanimali. London pa je bil res nekaj več, globalno vlemesto in

»Pri Guardianu sem ugotovil, da profesionalno nisem nič slabši od njih; če si dober novinar pri nas, če znaš pisati, poiskati vire, če veš, kaj je novinarstvo, si lahko dober tudi kjerkoli po svetu.«

POGOVOR

Snovanja

»Po obisku Googla, Twitterja in Facebooka si precej bolje predstavljam, kako razmišljajo velika internetna podjetja.« / Foto: osebni arhiv Lenarta J. Kučiča

»Novinarstvo je idealen poklic za ljudi, ki jih vse zanima. Na tekmi košarkarske lige NBA izveš veliko o Ameriki, profesionalnem športu in medijskih spektaklih.«

največji možni preskok iz male Ljubljane. Spet mi je bil izziv uveljaviti se v okolju, kjer si v času prihoda še nihče, kjer tvoja predzgodba nič ne pomeni, si le eden od tam živečih sedmih milijonov ljudi. V Ljubljani nisem več mogel iti nikamor, ne da bi srečeval celo vrsto poznanih ljudi. V Londonu sem se naučil preživetja v res velikem okolju; v okolju, kjer se ne moreš sklicevati na zveze in poznanstva, usvojiti moraš nove in povsem drugačne strategije. Na primer: ko se nekam prijaviš, šteje le tvoj nastop, predstavitev v živo, dober vtis med intervjujem. Tisti, ki te sprašuje, ne ve o tebi nič od prej. Šteje le tisto, kar pokažeš v tistem trenutku.«

Guardian, veliko ime na zemljevidu svetovnega časopisja?

»Guardian je bil izredno dragocena izkušnja iz vsaj treh razlogov. Prvi je ta, da v živo srečaš novinarje, ki si jih prej le z velikim spoštovanjem prebiral; kolege, ki imajo dostop do sicer nedostopnih pomembnežev iz politike, znanosti in tehnologije. Ko jih spoznaš, pa potem ugotoviš, da so to čisto v redu in prijazni ljudje. Druga stvar je ta, da sem pri Guardianu ugotovil, da profesionalno nisem nič dosti slabši od njih; če si dober novinar pri nas, če znaš pisati, poiskati vire, če veš, kaj je novinarstvo, si lahko dober tudi kjerkoli po svetu. Glede dodiplomske izobrazbe sem hitro ugotovil, da je dobra, morda v čem celo boljša od britanske. Hkrati pa sem videl, da nam nekaterih reči izrazito manjka: samoiniciativnosti, odgovornosti, znanja, znati samega sebe predstaviti, znati poskrbeti zase tudi sicer. Tega nimamo. Nas vzgajajo v pridne, ne pa v samostojne, pa naj gre za

študente, delavce ali kogarkoli. Sam morda pri nas za koga delujem malo preveč samozavestno in lahko shajam brez lažne skromnosti – ja, to je del te angleške šole. Tretja stvar, ki sem se je naučil v Guardianu, je bistveno drugačen sistem in organizacija. Na njihovem kolegiju najdeš vse: od honorarke začetrnice, ki je pripravila prvo poročilo s tiskovne konference, do uglednih komentatorjev, katerih poročila se znajdejo na premierjevi mizi, in do urednika, ki je resnična avtoriteta. Uredniki so res uredniki, novinarski specialisti zares poznajo področje. Zelo dobro se ve, kaj kdo dela. Zelo malo je improvizacije, saj je mogoče predvideti tri četrtnednevni dogodkov in novic, zato se takšne vsebine pripravljajo vnaprej in se tako prihrani ogromno časa. Več pozornosti pa namenijo temu, kako se čim bolje odzvati na nepredvidljive situacije. Ugotovil sem tudi, da so najboljši novinarji v resnici zelo dobri. A ne zato, ker bi bili individualno toliko boljši od nas, ampak zato, ker imajo njihove velike medijske hiše, kot sta BBC in Guardian, veliko institucionalne modrosti. Kar pomeni, da znajo prenašati znanje, poznajo mentoriranje, mlajšim generacijam ni treba še enkrat odkrivati obrti. Če si mlad novinar, te ne bo nihče poslal brez vodstva ali nadzora ne neko nevarno nalogo ali pa na sestanek z nekim prekaljenim lobistom, ker se ve, da te bo ta zlahka zmanipuliral. Zato je na tem nivoju žurnalizma tako kot v diplomaciji zelo jasno, kdo se s kom pogovarja; s kom se pogovarjajo uredniki, s kom specialisti, s kom mlajši novinarji ... Z nekim prekaljenim lobistom se bo pogovarjal le zelo izkušen novinar, ki mu bo lahko kos. To

so moje londonske profesionalne novinarske izkušnje.«

Kakšne pa imate z londonsko univerzo?

»Študij je bil izredno zahteven in tekmovalen, saj so poskušali iz nas potegniti čim več. V Ljubljani si v Študentu kot bruc izvedel najprej tri glavne reči: kje se dobi vino (v kletah so ga skrivali hišniki), kje druge substance in kje se je zbiralo največ deklet oziroma fantov – če si bil punca. V londonskem kampusu pa so bila pomembna drugačna tri uvodna spoznanja. Najprej si izvedel, v katere klube in društva se spleča vpisati, ker so najboljša povezava za naprej. Nato so ti starejši kolegi povedali, kje se kupi možganski doping, ki ga potrebuješ takrat, ko ti res gre za nohte in moraš delati deset dni po 20 ur na dan, da v roku dokončaš vse obveznosti. Pasti ne smeš, ker ni popravnega izpita, štipendijo pa moraš vrniti, če ne končaš. Na vsakem izpitu imaš tako v glavi še tistih 20 do 25 tisoč evrov, za katere je nekdo moral vzeti kredit. Neuspeh torej ni opcija in živčni zlomi niso bili redki. In tretje: kdo ti bo, če sam ne zmoreš, za velik denar napisal izvirno izpitno nalogo, ki je protiplagiatorski programi ne bodo zaznali kot plagiat. Razlika je torej več kot očitna – pri nas ležernost, tam tekmovalnost in usmerjenost h končnemu rezultatu.«

Zapisi ste tudi, da se raziskovalno ukvarjate s problematiko medijskega lastništva in medijske politike in da ste se v zadnjih desetih letih novinarsko specializirali za spremembe, ki jih prinaša združevanje medijske, telekomunikacijske in informacijske industrije ... Kako bi to razložili bolj preprosto in bolj na široko?

»To najlažje razložim s trditvijo, da je danes vse računalnik. Ta je bil najprej ena ogromna pošast v velikih sobah in take računalnike so premogle samo velike korporacije ali univerze. Potem je postal tista škatla z zaslonom, ki smo jo imeli na delovnih mestih in doma. Danes pa je tako rekoč vsaka naprava računalnik: osebni telefon, boljši televizor, tudi v avtomobilih so številni računalniki. To je torej prvo: vse je računalnik. Vse, do česar dostopamo, prihaja do nas v računalniškem jeziku, vse je 1 in 0, vse je digitalizirano. V dvojiškem, binarnem jeziku je mogoče zapisati tako rekoč vse: vsako besedilo, vsako sliko, tudi tale najin pogovor bo zapisan v ničlah in enkah. Prvič se je zgodilo, da vse človeške dejavnosti, likovne, fotografske, glasbene ... vsako umsko delo govori isti jezik. Vse platforme se združujejo. Včasih sta bila tisk in knjiga zaradi tehničnih razlogov nekaj čisto drugega kot radio in televizija; prvo je omogočil Gutenberg, drugo elektromagnetno valovanje. Danes sta časopis in radio različna samo še po imenu, sicer pa se v obeh pretaka ista kri – ničle in enke. In to se dogaja povsod. Na borzah, v medijih, v umetnosti, v medosebnih odnosih – tudi najin odnos v tem intervjuju je digitaliziran.«

V vaših člankih izvemo veliko o aktualni situaciji IKT in medijev, vi pa zapišete, da vas zelo zanima tudi spoznavanje zgodovine tehnoloških revolucij, saj verjamate v McLuhanovo modrost, da je za napovedovanje prihodnosti najprej treba razumeti sedanost ... S tem se seveda lahko samo strinjamo. Kdo je bil in kaj nam še pove McLuhan?

»V sedemdesetih letih je kanadski medijski teoretik Marshall McLuhan napovedal nekaj drznih misli za tisti čas. Izražal se je v zelo močnih metaforah. Deniva: medij je sporočilo, medium is the message. Vsaka platforma že sama po sebi vpliva na sporočilo, ki ga prenaša. Gledališče tako ni samo uprizorjena knjiga, ampak razvije svoj jezik. Televizija ni samo posneto gledališče, ampak razvije še svoje posebnosti in forme. Všeč mi je njegova metafora, ki gre takole: Ljudje smo podobni voznikom. Peljemo se v avtomobilu, ki vozi naprej, vendar sveta ne vidimo skozi vetrobransko steklo, saj si sveta pred nami ne znamo predstavljati, čeprav ga imamo pred sabo. Zato smo med vožnjo ves čas zazrti v vzvratno steklo, saj v njem vidimo vse tisto, kar nam je poznano ... Le malo ljudi je zmognih videti naprej in tudi moj ideal je, da bi bil sposoben videti stvari, ki jih imam pred nosom. Veliko je že, če spoznaš ljudi, ki so tega zmogni in se od njih učiš. Prihodnosti ni treba čakati v prihodnosti, ampak je že tu. In tudi sam bi rad bil med tistimi, ki so sposobni videti, kje smo in kam gremo.«

McLuhan je torej »izumil« pojem Gutenbergove galaksije, stoji pa na njenem koncu oziroma na drugem kraju kot njen začetnik. Če je McLuhan sam še v Gutenbergovi galaksiji, potem se samo od sebe postavlja vprašanje, v kateri galaksiji smo mi vsi zdaj. Je to povsem druga galaksija? Že poznamo njeno ime?

»Poskusi poimenovanja: informacijska družba, mrežna družba, virtualna, digitalna, postindustrijska ... McLuhan je Gutenbergovo galaksijo videl kot dobo

»Nekaterih reči nam manjka: samoiniciativnosti, odgovornosti, znanja, znati samega sebe predstaviti, znati poskrbeti zase. Tega nimamo. Vzgajajo nas v pridne, ne v samostojne, naj gre za študente, delavce ali kogarkoli.«

POGOVOR

Snovanja

»Fotografiram premalo. V zadnjem letu fotografsko opremljam našo mrežo podkastov Marsowci, da vsaj približno vzdržujem formo.« / Foto: osebni arhiv Lenarta J. Kučiča

»Med programerji je veliko plezalcev in kolesarjev. Verjetno zaradi prepleta tehnike, tehnologije, zbranosti in vztrajnosti.« / Foto: osebni arhiv Lenarta J. Kučiča

»Žvižgalkarji (whistleblowers) opozarjajo na ta simptom – da postajajo tvoji poskusi udejanjanja uzakonjenih državljskih pravic nezakoniti. To pa je skrajno narobe.«

besedila. Toda Gutenbergova doba ni samo tisk, njeno bistvo je linearnost, nizanje sekvenc, ki jih povežemo v zgodbo. Beremo od leve pri desni, stran za stranjo. Enako se dogaja v tovarni za tekočim trakom, kjer delavci iz posameznih kosov po korakih sestavijo celoto. Danes naj bi bilo doživljanje sveta nelinearno, potekalo naj bi v več dimenzijah sočasno, povezuje pa jih hipertekst. Reciva drugače: v Gutenbergovi galaksiji smo tako dolgo, dokler si pripovedujemo zgodbe na način kot do zdaj, epsko, zgodbe z začetkom, zapletom in koncem. To je še vedno tako in to se ne končuje. Bolj me zanima, kakšne zgodbe se bodo razvile in pripovedovale v nelinearni dobi. V več dimenzijah, v več časovnih poljih?

Primer take zgodbe je virtualna resničnost pa računalniške igre, vsaj tiste bolj zahtevne.«

Lahko vprašam še drugače: kakšna se vidi z našega konca Gutenbergove galaksije prihodnost tiskanih medijev, tako časopisov kot knjig? Časopisi v času e-bralnikov ...

»E-bralniki in knjige sploh niso kaka huda konkurenca, oboje kupujemo bralci, ki nas zanima dobra vsebina. Po zadnjih podatkih prodaja tiskanih knjig spet raste, kar me ne preseneča. Na papirju natisnjene knjige in časopisi so bili v nekem časovnem obdobju pač najbolj priročna oblika za shranjevanje besedila. Zgodbo na 500 straneh je še vedno najceneje natisniti v broširani žepni knjigi,

vse drugo je dražje. Vzemi va kočijaža na začetku 20. stoletja – spet metafora – ki obvlada svoj posel. Potem pride avto. Kaj je v tem trenutku ključno za vznika kočije? To, da se vpraša: kaj je moje delo? Moje je delo je čim hitreje in čim bolj udobno prevažati potnike po mestu ali iz kraja A v kraj B. Če je kočijaž pravočasno sprevidel, da je avto boljše sredstvo za doseganje tega cilja, ni imel težav, kočijo je zamenjal za avto. Če pa identiteto kočijaža vidi v vzdrževanju kočije, krmljenju in čiščenju konja, bo imel težavo. Novinarji smo zdaj v podobnem položaju kot tisti kočijaž. Sprašujemo se, kateri je najbolj primerni način za prodajo naših izdelkov. Kjer se bodo tiskani časopisi še prodajali, ni problema, druge jih bodo pač izrinile druge oblike posredovanja sporočil in bomo ustvarjali za nove platforme in tekmovali z računalniškimi algoritmi. Večina ljudi, tudi medijskih, ne razume dejstva, da je vsaka tehnologija najbolj priročna rešitev samo v določenem obdobju, potem pa se mora umakniti novim oblikam. Časopis ni časopis zato, ker je na papirju, ampak zato, ker na ta način nekaj sporoča. Mediji, medijske platforme in materiali bodo samo spremljevalci časov, v katerih bomo.«

Za koga »navijate« vi osebno, za tiskane ali za digitalizirane medije? Oziroma, če postavim vprašanje manj navijaško: kateri so vam bolj pri srcu?

»Odgovarjam enako kot pri jeziki: več je več. Izbiram čisto praktično. Če pogledam po tejle sobi, vidim, da največ prostora zavzemajo knjige in te še vedno berem kot knjige. Že pri revijah sem bolj odprt, nimam težav, če berem lepo postavljeno digitalno revijo na tablici. Nekaj ameriških revij imam naročenih na tablico; kot take pridejo takoj in so veliko cenejše. Vse daljše članke in gradiva si sproti pošiljam ne elektronski bralnik, ne tiskam si dokumentov z interneta ... Knjige pa berem v tiskanih knjigah.«

Še dva od vaših naslovov: »Računalniki nas proučujejo bolj pozorno kot mi njih«; »Gospodarji spletnega sveta: kdo bo nadzoroval internet« ... Smo res vse bolj nadzorovani?

»Seveda, absolutno. A to ni tisti nadzor kot v nemškem filmu Življenje drugih (Das Leben der Anderen, 2006). Zdaj ne gre za nekdanje agente Udbe, KGB ali Stasija, ki s slušalkami na ušesih

poslušajo naše telefonske pogovore, berejo naša pisma in tako naprej. Ne, nadzor je zdaj neoseben, je avtomatiziran, vsako elektronsko sporočilo prebere skozi veliko robotkov, vsak tvoj klik na internetu si shrani in analizira vsaj deset zasebnih korporacij. To ni orwellovski nadzor iz časov totalitarnih režimov, to je nadzor, povezan z novim dojemanjem družbe, kjer je vse izmerljivo. Družbe, ki jo je mogoče upravljati po tehnokratskih načelih, če imaš na razpolago dovolj podatkov. Vse je mogoče natančno izmeriti in se po teh izmerah ravnati, naj gre za odobritev kredita, za odločitev sodnikov, za diagnostiko v medicini ... Ideja je ta: če je na voljo dovolj podatkov in če imamo pametne algoritme, ki te podatke obdelajo, dobimo učinkovite odgovore na skoraj vsa vprašanja. Vse je mogoče predvideti, vse optimizirati in narediti bolj učinkovito. Za tak nadzor gre.«

Živimo torej v času, ko smo po eni strani vse bolj nadzorovani (ravno IKT to dopušča), po drugi pa se nekateri ne dajo, zlasti tisti ne, ki jim pravijo »žvižgači«, in tako smo po njihovi drznosti in po posredovanju medijev deležni razkritij, ki jih je zdaj že cela vrsta, od WikiLeaksa do Panama Papersa. Brez žvižgačev in medijev jih ne bi bilo! Kaj nam to pove?

»Problem žvižgačev, mogoče bi bilo bolje žvižgalkarjev, je ogromno nesorazmerje moči med nadzorovalci in nadzorovanimi. Facebook lahko tebe veliko bolj nadzoruje kot ti njega. Facebook ve o tebi ogromno, odvisno od tega, koliko let si že na njem, pozna tvoje družabno omrežje, ve, kaj ti je všeč in kaj ne. Google te, če ga imaš na androidnem telefonu, sledi povsod, kjer hodiš. O tebi izve podatke, ki jih ti sam ne veš. Ti pa imaš komaj kaj vpogleda v Google, nimaš te možnosti. Ne moreš videti, kaj delajo, kako delajo, ne moreš vplivati na njihove poslovne določitve, na to, kaj razkrijejo in kaj skrivajo. Po zakoniti poti ne moreš priti do njihovih poslovnih skrivnosti, njihovi algoritmi so patentirani. Asimetrija je torej ogromna. Na eni strani so država, tajne službe in velike korporacije, ki imajo denar in tehnologijo, s katero pridobijo ogromne količine podatkov o tebi. Hkrati pa imaš ti kot državljan in njihov uporabnik vse manj možnosti vplivati na njihove namere, ne moreš se odklopiti in ne biti nadzorovan. Snowden

je razkril, da ti kot državljan ne moreš legalno razkriti neke velike nepravilnosti, zlorabe oblasti in pooblastil. Dobri državljan William Binney (iz filma A Good American, 2015) je poskusil nekaj podobnega kot Snowden, a ni po formalni poti prišel nikamor. Izgubil je službo, začeli so ga preiskovati na ta simptom – da postajajo tvoji poskusi udejanjanja uzakonjenih državljskih pravic nezakoniti. To pa je skrajno narobe.«

Konec aprila sem bil deset dni v Stockholmu. V vsakdanjem javnem prevozu, tako v primestnem vlaku kot v metrou in v mestnih avtobusih in tramvajih, me je najbolj presenetilo dejstvo, da tako rekoč vsi kar naprej nekaj počenejo s svojim mobijem ali ta malim računalnikom. Ne vem, kaj vse berejo, pišejo, mejlajo, esemesajo, surfajo po spletu ... Še nekaj let nazaj bi rekel, da so obsedeni in zasvojeni, zdaj vidim, da pravzaprav le racionalno porabljajo čas vožnje ...

»Ja, seveda. Vsak novi medij sproži novo moralno paniko. Televizija je bila sprva idealna varuška, potem pa je postala največji sovražnik družine in mladine. Enako velja za računalnike. Starši so jih kupovali, da bi se otroci malo izobrazili, da ne bodo zaostajali za vrstniki, da bodo boljši v šoli, se pripravljali na bodoče poklice ... Ko so videli, da jih otroci uporabljajo za računalniške igrice, zmenkarije in razne neumnosti na spletnih forumih, so zagnali halo. A tako pač je. Ljudje potrebujemo čas, da se prilagodimo na nove družbene okoliščine, da se zavemo pasti, da se naučimo novo tehnologijo uporabljati. Na družabnih omrežjih se moraš nekajkrat opeči, potem pa že veš, kaj se sme in kaj ne. Drugače in brez tega ne gre. Glavni problem, ki ga vidim v teh napravah, je ta, da so hudi uničevalci dolgčasa – tistega zlahatnega dolgčasa, saj ga gotovo še poznate – ko nimaš česa početi in ne veš, kaj bi sam s seboj – in potem začneš razmišljati in fantazirati ... Te nove naprave pa omogočajo, da zmeraj nekaj počneš: pogledaš mejle, pa na uro, kaj je novega na fejsbuku, zaženeš igrice ... Sam skušam načrtno ohranjati možnost, da sem še zmeraj pozoren na svet okoli sebe. To je pomembno tudi v novinarstvu, več ko je ljudi on-line, več stvari vidiš, ko se izklopiš.«

Poglejva še malo po Sloveniji. Pred leti ste napisali

POGOVOR

Snovanja

Žvižgač Edward Snowden v Guardianu: Ne dovolim ameriški vladi, da izničuje zasebnost in temeljne svoboščine!

članek z naslovom: »Slovenija živi v oblakih, a ne računalniških«. Že naslov pove veliko, vi pa lahko še kaj več?

»Slovenija v zadnjih 15 letih veliko govori o digitalni in informacijski družbi, naredi pa bolj malo. Politika se za to ne zanima. Nismo še v času, ko bi bil politik lahko izvoljen ali pa bi izpadel na e-temah. Redki so primeri, ko se politika malo zmiga (kot se je ob sporazumu ACTA) tudi v teh rečeh. Te še ne prinašajo volilnih točk. Tudi levica je še povsem arhaična, največ govori o novem new dealu, o gradnji novih tovarn, o idejah iz sredine prejšnjega stoletja. A tega sveta ni več in ga ne bo več. Ne vidi pa ta ista levica, da bo zaradi informatizacije in avtomatizacije že v kratkem izginilo najmanj 40 odstotkov delovnih mest. Ko poslušamo naše politike, vidimo, da nimajo pojma, kaj delajo Američani in Kitajci, kje so glavni razvojni poudarki, po njihovem govorjenju v parlamentu nimaš občutka, da smo v 21. stoletju.«

Jesen 2015 ste bili v pogovoru na MMC RTV SLO kritični do slovenskih novinarskih kolegov, češ: »Novinarji so uslužbenci, morali bi biti firbci.« Lahko to trditev malo bolj razložite?

»Najbolj se čudim, kako je mogoče, da mnogi naši novinarji in avtorji nasploh ne premorejo neke osnovne samozavesti. Do padca berlinskega zidu so novinarje obravnavali kot partijske družbenopolitične delavce, potem pa so kar naenkrat padli med mezdne in prekarne delavce v medijski industriji. Eno in drugo je obupno, ni predpogoj za kakršnokoli poklicno in osebno identiteto in samozavest. Drug problem pri nas je, da se premalo ločuje novinarje od drugih delavcev v medijski industriji. Vsi ti še zdaleč niso novinarji, so le delavci v informacijsko-predelovalni industriji, večina se ukvarja s surovinami in polizdelki, le manjšina pa z izdelki z višjo dodano vrednostjo. Za te potrebuješ veliko surovin in kar nekaj obrtniškega znanja. Sam nisem postal

novinar zato, da bi bil novinar z diplomom, imel novinarsko izkaznico in te reči. Novinar sem rad, tudi zato, ker lahko potujem, spoznavam nove reči in ljudi, nisem v rutini. Nikoli natančno ne vem, kaj me čaka, včasih se moram v nekaj tednih kar dobro poučiti o področju, o katerem nisem prej še skoraj nič vedel. Zanima me vse. Hudo je, če si v tem poklicu in nimaš te želje po novem, če se čutiš predvsem lojalnega nekemu ideologu, podjetju, stranki, ne vem še čemu. Vse, kar omejuje ta zdravi firbec, željo po postavitvi še eno vprašanje, še en zakaj več, prebrati še eno knjigo več, vidim kot oviro. Težko si predstavljam človeka, ki je v tem poklicu in nima te ambicije vedno narediti še koraka več. Te reči sem lani pripovedoval kolegu Slavku Jeriču v njegovem podkastu Številke. Pred očmi sem imel tiste ljudi, ki sedijo v programskem svetu RTV Slovenija, o televiziji pa vejo samo to, da je tista reč v dnevi sobi. In potem ti ljudje novinarjem in urednikom dopovedujejo, kaj bi morali delati, nekateri novinarji pa jih vzamejo zares in o tem celo poročajo. To mi je nepredstavljivo. Nobenemu politiku ne dopustim, da bi mi razlagal, kaj je novinarstvo. Politik ima seveda lahko svoje poglede, v parlamentu lahko spreminja medijsko zakonodajo in z njo moje delovne pogoje, a zato še ni avtoriteta v mojem poklicu.«

Kako komentirate posebno izkušnjo Gorenjskega glasa, ki je, kot pravijo, prvi od večjih slovenskih medijev, ki je v procesu lastninjenja pristal v večinski lasti zaposlenih in nekdanjih zaposlenih. Medij kot zadruga?

»To je redka alternativa in jo pozdravljam. Na Večeru so o tej možnosti precej govorili, na Delu so nekateri o njej bežno premišljevali. Tu je neka ironija. V prvem valu lastninjenja so pred dvajsetimi leti novinarji in drugi zaposleni postali večinski lastniki vseh medijev, potem pa so jih razprodali. O tem, ali je medij v lasti zaposlenih dobra ali slaba rešitev, nimam dokončnega odgovora. Dobra je morda za manjše medije, ker poveča lojalnost, poveča pripravljenost ljudi, da so pripravljene več delati. Hkrati postane tak medij kapitalsko šibkejši, manj možnosti ima pritegniti dodatne vlagatelje. Možnosti medijske zadruge so zato omejene. Kombinacija tiskanega tednika in on-linea v lastništvu zaposlenih obstaja v Evropi v nekaj primerih. Težko pa si predstavljam večjo medijsko korporacijo, organizirano po načelu zadruge. Ne vem, kaj bi se zgodilo z vodenjem, ni mi znano, da bi bil po svetu dejansko kak tak primer. Guardian je sicer v lasti medijskega sklada, a je še zmeraj organiziran kot medijsko podjetje, čisto korporativno.«

Skleniva s članki, s katerimi ste začeli svojo novinarsko pot – najprej ste, če prav vem, pisali o fotografiji. Kako komentirate nove uspehe slovenskih fotografov: Srdjan Živulović, Matic Zorman, Andrej Tarfila ...

»Res je, začel sem s fotografijo. In ne boste verjeli: ravno v ponedeljek sva z Markom snemala podkast s fotografijama Zormanom, Kričevcem in Žnidaršičem, ki so bili nagrajeni na prestižnem fotografskem natečaju World Press Photo. Joco

Žnidaršič je povedal, da so letošnje nagrade predvsem posledica dejstva, da je neka velika kriza prišla k nam. Naši fotografi so popolnoma primerljivi z najboljšimi tujimi in svetovnimi, razlika je samo v tem, da nimajo pogojev za delo. Nihče jih nikamor ne pošlje, sami morajo financirati, če hočejo delati kakšne večje zgodbe. Z begunsko krizo, ki se je lani jeseni preselila tudi k nam, smo padli v fokus svetovnega dogajanja. Naši fotografi, zlasti Zorman in Živulović, so se pravočasno in profesionalno odzvali ter bili za to tudi nagrajeni. Torej: naši fotografi so dobri – če jim daš možnost delati velike zgodbe, jih bodo kot take dobro naredili. Dejstvo, da jih slovenski mediji in uredniki ne razumejo in jih nočejo nikamor poslati, jih ne odvrne od njihovega dela. Če hočeš v Sloveniji uspeti, moraš to narediti sam in kljub oviram – namesto da bi več uspeha zagotavljali že institucionalno, z dobrimi delovnimi pogoji in podporo. Zakaj mora biti uspeh v Sloveniji skoraj zmeraj posledica nore vztrajnosti posameznikov?! Namesto da bi bilo obratno: da bi dobre rezultate zagotovili z ustvarjanjem dobrih pogojev za delo. Sicer pa velja v Sloveniji enako tudi za druga okolja in poklice.«

Se strinjam. Spoštovani kolega in dragi rojak, najlepša hvala za te izčrpne odgovore. Iz njih je tudi meni – in bo, upam, tudi marsikateremu od najinih bralcev – bolj jasno, kaj se nam dogaja v informacijskih in komunikacijskih rečeh, na koncu Gutenbergove in na začetku virtualne galaksije ...

Johannes Gutenberg (ok. 1398–1468), nemški zlatar in izumitelj knjigotiska / Foto: Wikipedija

Marshall McLuhan, avtor knjige Gutenebergova galaksija in gesla »medij je sporočilo, medium is the message«. / Foto: Wikipedija

»Politikom ne dopustim, da bi mi razlagali, kaj je novinarstvo.

Politik ima lahko svoje poglede, v parlamentu spreminja medijsko zakonodajo in z njo moje delovne pogoje, a zato še ni avtoriteta v mojem poklicu.«

Graško-celovški in štajersko-koroški regionalni časopis Kleine Zeitung postaja pravi fenomen. Tiskano izdajo uspešno nadgrajuje z digitalnimi platformami – mobilno, tablično in spletnim mestom. Tako ohranja visoko branost – več kot 800 tisoč bralcev!

Veliki Kleine Zeitung

MIHA NAGLIČ

Ko sem bil aprila 1975 prvič in cel mesec na Dunaju, sem bil že ves zasvojen s časopisi. Ti pa so bili takrat še glavni vir obveščanja. No, radio in televizija, to že, iz njih si že takrat izvedel hitreje kot iz časopisov, a če si hotel vedeti kaj več, se je bilo treba oskrbeti s papirjem. Najbolj dostopna sta bila tabloida Neue Kronen Zeitung in Kurier, časnika, kakršnega smo pri nas dobili šele pozneje s Slovenskimi novicami. Ta dva so prodajali na ulicah, na vseh vogalih in prehodih. Prodajali so jih mladi moški, ki očitno niso bili rasno čisti Avstrijci, ampak po polti sodeč »ta spodnji«. Pozneje sem izvedel, da imajo ulično prodajo v zakupu Iranci. Pri enem od njih sem si Kurirja kupil vsak dan. Ta resni dnevnik Die Presse pa sem raje prebiral v časopisni čitalnici Univerzitetne knjižnice (UB), kjer so bili na voljo časniki in revije z vsega sveta. Ob mojih naslednjih prebivanjih v cesarskem mestu se je na avstrijskem časopisnem zemljevidu med drugimi pojavil še Der Standard, tiskan na rdečkastem papirju tipa Financial Times, zelo moderen dnevnik ...

Ves čas je bil v kioskih med množico časopisov na voljo tudi neki Kleine Zeitung (KZ), majhen že po imenu. Tudi sicer sem ga zavestno

ignoriral, ker sem vedel, da je doma na Koroškem, tam pa hajmatdinstovci zatirajo koroške Slovence. Jaz sem bil takrat velik kozmopolit in me časniki iz ksenofobnih dežel niso zanimali. Takrat še nisem vedel, da se bo moje življenje tesno povežalo z nekim drugim podalpskim časopisom, ki izhaja na sončni strani Karavank. Kakorkoli že: KZ je šel mimo mene. Dokler mi ni pred kratkim naša direktorica poslala članek o prenovi in o neverjetno sodobnih potezah tega časopisa oziroma njegove časopisne hiše Styria.

Kleine Zeitung ni majhen

Prvo, kar je treba vedeti o KZ, je dejstvo, da izhaja že 111 let, prvič je izšel 22. novembra 1904. Ustanovila ga je katoliška tiskovna zveza Katholischer Pressverein, zdaj je njegov izdajatelj Styria Media Group, njen je tudi prej omenjeni stari uglednež Die Presse. Časopis ima že od nekdaj oziroma od časov, ko so imele zemljepisne oddaljenosti večjo težo, dve uredništvi, glavno v Gradcu, drugo v Celovcu. Njegova politična pozicija je od vsega začetka tista, ki je za avstrijski časnik zunaj Dunaja edino spodobna – desno sredinska, utemeljena v krščanskem etosu. Hkrati izpostavlja šest točk, na katere se opira: kvaliteta, neodvisnost, življenjskost, odgovornost, utrip časa, dialog. Drugo, kar

šteje, je dejstvo, da je KZ daleč največji avstrijski regionalni časopis. Bere ga več kot 800 tisoč bralcev, tiskana naklada pa je še vedno blizu 300 tisoč.

Tisto, kar je pri KZ najbolj pomembno zdaj, je poskus, da na novo uglasijo tiskano in digitalne izdaje časopisa. Hubert Patterer, glavni urednik in generalni direktor, to prizadevanje povzame takole: »Do nedavno je bila v središču našega veselja tiskana izdaja našega časopisa, sedaj smo v fazi, ko dajemo vse svoje vsebine na vse platforme, prenavljamo vsebine in formate, česar doslej pri nas ni storil še nihče. Vedno smo imeli vse ločeno, sedaj pa smo združili oddelka za tiskane in digitalne vsebine, združili smo stari in novi svet.«

Platforme? Ta reč verjetno marsikomu še ne zveni domače, platforme našteje in razloži Uwe Sommersguter, urednik koroške redakcije in vodja projekta ponovnega zagona. »Namen mobilne platforme, denimo, je biti hitra in povedna; tablična platforma je neke vrste evolucija tiska, je primerna za vizualno ponazoritev zgodbe; spletno mesto pa je večpredstavni vmesnik, dostopen skorajda 24 ur dnevno; tisk pa je še naprej dnevni časopis, ki novicam daje globino.« Mobilna, tablična, spletno mesto, tiskana izdaja – to so te štiri platforme, v tem vrstnem redu. KZ je tu ubral čisto nov pristop in običajnega obrnil na glavo. Običajno se začne s tiskanim produktom in nadaljuje s spletnim mestom, tablicami in na koncu pridejo na vrsto še mobilniki. Pri KZ so ugotovili, da prihodnosti pripada mobilna platforma, in se odločili graditi od najmanjše platforme navzgor. Sommersguter: »Nismo želeli aplikacije v slogu švicarskega vojaškega nožiča, ki zna vse. Kleine Zeitung predstavlja predvsem regionalne novice, in temu je namenjena aplikacija za pametne telefone. Ni nam bilo treba porabljati časa in energije za sezname lekarn, restavracij in podobnih lokalov v regiji – te lahko bralci najdejo tudi drugod.« Zakaj najprej najmanjša, mobilna platforma? Zato, da bi z njo dosegli tudi mlade bralce, za ceno, ki si jo lažje privoščijo. »Tiskana različica jih morda ne zanima, aplikacija pa se jim morda zdi 'kul',« zatrdi gospod Uwe.

Newsroom – nova glavna redakcija časnika Kleine Zeitung v Styria Media Towerju v Gradcu. Zasnoval jo je slovenski arhitekt Iztok Lemajič. / Foto: Iztok Lemajič

Naslovnica časopisa Kleine Zeitung, 14. 9. 2008 / Foto: Spletni vir

Graški Newsroom zasnoval slovenski arhitekt

Veliko je še novosti, ki jih uvajajo pri KZ. Ena od njih je združevanje uredništev tiskane in digitalne izdaje. Ti dve sta bili prej ločeni, med njima je bilo tudi precej antagonizma. Bernd Olbrich, izvršni urednik: »Novinarji dajejo prednost tiskani ediciji, spletno pa vidijo bolj kot aktivnost kopiraj-in-prilepi, zato se jim spletni uredniki ne zdijo 'pravi novinarji' ...« Pa so to različko premostili tako, da morajo odslej vsi delati vse! To jim omogočajo tudi novi prostori v impozantni novi stavbi, v graškem Styria Media Towerju. Postavitev velikanskega skupnega uredništva v enem prostoru (Newsroom) jim je zasnoval slovenski arhitekt Iztok Lemajič.

Sicer pa so spremembe pri KZ zakon. Glavni urednik sklene: »Pridobivanje novih znanj in navad ter novo razumevanje novinarskega poklica se morda zdi veliko novosti naenkrat. To je najpomembnejši korak, ki ga lahko Kleine Zeitung naredi, da današnji uspeh zavaruje tudi za prihodnost.« Ne nazadnje še tale zanimivost: usvojitve digitalnega pristopa ni odvisna od starosti, ampak bolj od osebne pripravljenosti, saj jo je pri KZ najbolje usvojil novinar, ki gre kmalu v pokoj ...

Vir: članek z naslovom Kleine Zeitung / Regional and mobile first – The total makeover of an Austrian institution, IFMS – Institute for Media Strategies, Dunaj, 2015. V prevodu: Kleine Zeitung/Regionalno in prilagojeno za mobilne uporabnike – popolna prenova avstrijske »institucije«, prevedel Simon Ručigaj

»Pridobivanje novih znanj in navad ter novo razumevanje novinarskega poklica se morda zdi veliko novosti naenkrat. To je najpomembnejši korak, ki ga lahko Kleine Zeitung naredi, da današnji uspeh zavaruje tudi za prihodnost.«

Naslovnica izredne izdaje Kleine Zeitung po sarajevskem atentatu, 29. 6. 1914 / Foto: Spletni vir

RAZUMELI

GG

KONCERT DVEH VELIKANOV

Poletno gledališče Studenec je v soboto gostilo prav poseben dogodek: jubilejni koncert Alpskega kvinteta in Slovenskega okteta. Alpski kvintet je namreč letos obiskal Abraham, Slovenski oktet pa je prvič zapel leta 1951.

Alenka Brun

Koncert se je zgodil v sklopu 16. kulturnega poletnega festivala Studenec 2016. Celotno dogajanje je snemala tudi Televizija Slovenija in ga boste na malih zaslonih lahko spremljali v dveh delih: 15. in 22. julija letos.

Poleg Alpskega kvinteta in Slovenskega okteta je oder pripadel še godalcem in folklornikom iz Vnanjih Goric ter Mengša, dogajanje pa sta povezovala energična in simpatična Betka Šuhel Mikolič ter vedno humorno razpoloženi Vinco Šimek.

Alpski kvintet že od začetka spada v sam vrh slovenske narodno-zabavne glasbe. Do danes je sicer njegov sestav doživel nekaj sprememb, tokrat pa smo bili v zaodruju priča zanimivemu prizoru, za katerega sta poskrbeli mlada navdušenca iz Trsta: s

Alpski kvintet je že petdeset let v samem vrhu narodno-zabavne glasbe. / Foto: A. B.

seboj sta prinesla kopico starih plošč, med njimi celo malo vinilko – bila naj bi prva – in plakatov ter prosila nekatere nekdanje člane ansambla, ki so se tudi udeležili koncerta – na primer Ivanko Kraševc Prešern in Ivana Prešerna

– za podpise. Zdajšnja zasedba pod vodstvom Janeza Pera, ki jo sestavljajo Edi Semeja, Marjan Rolc, Franjo Maček, Damir Tkavc, Mihael Možina, Anita Zore in Oto Pestner, ki je lani po dvajsetih letih ponovno postal član Alpskega kvinteta,

pa je tista, ki je z ansamblom vstopila v častiljivi jubilej.

Slovenski oktet pa je prvič zapel leta 1951 v Slovenski filharmoniji in od takrat naprej velja za najbolj reprezentativen slovenski moški vokalni komorni ansambel – kot radi o njem zapišejo. Osnovno poslanstvo okteta je ohranjanje in plemenitenje slovenske vokalne glasbe. Njegov repertoar je širok in raznolik, precej skladb pa je bilo napisanih ali prirejanih posebej zanj.

Do danes se je v njem zamenjalo več kot štirideset pevcev, zvrstilo se je tudi kar nekaj umetniških vodij. Od leta 2008 je v tej vlogi Jože Vidic, prvak Slovenskega narodnega gledališča Opera in balet Ljubljana. Sedanja zasedba okteta se je pomladila konec leta 2014. Njegovi člani pa so poleg že omenjenega Jožeta Vidica še Vladimir Čadež, Tim Ribič, Marjan Trček, Janez Triler, Darko Vidic, Janko Volčanšek in Matej Voje.

Slovenski oktet praznuje 65. rojstni dan. / Foto: A. B.

SLADKA MONSTERA

Monstera deliciosa ali po domače monstera je sobna rastlina, ki je v osemdesetih letih preteklega stoletja krasila številne hodnike in pisarne uradov ter javnih ustanov. In po njej je chef Bine Volčič poimenoval svoj bistro v središču Ljubljane.

Alenka Brun

Pravzaprav je celotna zgodba okoli imena Monstera povezana s sadežem rastline, za katerega obstoj vedo redki in tudi prisotni na predstavitvi bistroja smo zanj slišali prvič. Bine je najprej porabil kar nekaj časa, da je raziskal, kje bi sadež dobil, potem pa ga je našel – ne boste verjeli – v tropskem vrtu v Dobrovniku. Bine se bo v pri-

Bine namreč pove, da z veseljem predaja znanje naprej, saj ko je on vstopal v svet kuhanja, tovrstnega mentorstva pri nas ni bilo veliko in je po znanju odšel v tujino.

Bine se je v vsem tem času malce naveličal visoke kulinarike in želi preprostost. Sveži, naravni, domači sokovi, ekološka vina, domač čaj. Velik poudarek daje tudi vodi, saj pri njem ustekleničene vode ni. Poudarek je tudi na t. i. »zero-waste-cuisine«, pri kateri zavržejo čim manj odpa-

Bine Volčič je v slovenski prestolnici, v samem centru, odprl simpatičen bistro, ki ga je poimenoval po rastlini monstera. Ekipo Monstera bistroja sestavljajo Klara Zoran in Leon Stijepić (strežba), chef in idejni vodja bistroja Bine Volčič ter zagnana Mišo in Žan. / Foto: A. B.

hodnosti lotil kreiranja sladice iz sadeža monstere, ki združuje tudi okusa jagode in ananasa. Sladka monstera tako predstavlja izziv na krožniku, rastlina pa je navdihnila tudi notranjost bistroja, ki je preprosta in funkcionalna.

Štiri leta je priljubljeni televizijski kuharski chefiskal svoj prostor pod soncem. V njegovi kuhinji oziroma kuhinji bistroja pa najdemo znana obraza, ki se ju spomnimo iz zadnjega resničnostnega šova Gostilna išče šefa: Miša Jovića in Žana Tomiška. Oba sta se pripravljena pod Binetovim mentorstvom učiti in razvijati.

dnih delov mesa in zelenjave oziroma jih postrežejo na izvirin in okusen način. V osnovi pa njegov bistro nudi domače zajtrke, kot je recimo »ljublanski frušték«: popečen brioš s slanino, zeliščnim namažom in poširanim jajcem. Pri kosilih se bo meni menjal tedensko, večerje pa bodo malce drugačne: od četrta do sobote, s priokusom Binetove svobode in sedemhodnim degustacijskim menijem ter za ceno petdeset evrov. Seveda je za večerjo potrebna rezervacija – in če smo prav razumeli, so nekateri že povpraševali po rezervacijah za oktober.

Ljubljanski frušték / Foto: A. B.

Tokrat so Muce copatarice napletle kar sedemsto parov copatk.

PESMI MLADIH

Jaz

Izgubila sem sled.
Sled, po kateri stopam
že toliko let.
V upanju čakanja,
da nekega dne
bo vse dobro in lepo.

Izgubila sem sebe.
Ne vem več, kdo sem,
kam grem in hočem.
V upanju ljubezni
sem obstala
in ohromela za vedno.

Mari

Izgubila sem nit,
ki me je povezala
z življenjem.
V upanju hrepenenja,
da ne nekega dne
tudi mene čaka sreča.

Nikoli ne smemo izgubiti upanja, tudi kadar smo najbolj na tleh. Upanje je bistveno in brez njega ni življenja. Vsem želim veliko, veliko sonca. **Meta**

Pesmi pošljite na elektronski naslov pesmi.mladih@gmail.com ali pisno na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj.

NOGICE BODO TOPLE

Glasove Muce copatarice so pretekli petek v kranjsko porodnišnico dostavile kar sedemsto parov copatk za novorojenčke.

Mateja Rant

Hvala vam za to lepo sodelovanje. Glede na sedanje vreme jih bomo očitno še kako potrebovali,« se je novih copatk za novorojenčke, ki so jih v velikih vrečah pretekli teden v Bolnišnico za ginekologijo in porodništvo Kranj prinesle Glasove pletilje, razveselila pomočnica direktorice za zdravstveno nego Lea Ahčin. Tokrat so napletle kar sedemsto parov copatk.

Glasove pletilje copatke, ki jih nekajkrat na leto podarijo novorojenčkom v kranjski porodnišnici, pletejo že od leta 2010. Okrog sedemnajst se jih srečuje vsako prvo sredo v mesecu v avli Gorenjskega glasa. Začnejo v septembru in končajo v juniju, ko si privoščijo malce »počitnic«. A to ne pomeni, so zatrdile, da pletilke odložijo v kot. Pri pletenju so namreč neumorne tudi poleti, pa čeprav ima

Mamica malega Patrika je imela prva čast izbrati copatke za svojega novorojenčka.

najstarejša že devetdeset let. Veliko jim pomeni tudi to, so še priznale, da se družijo in tako pletejo ne samo copatke, ampak tudi prijateljske vezi.

Njihove copatke so tokrat v porodnišnici še posebno težko čakali, saj so jim zaloge že popolnoma pošle, je priznala direktorica Andreja Cerkenik Škafar. »Mamice jih vedno sprejmejo z navdušenjem, saj je lepo, ko dobiš

tako osebno darilo,« je poudarila in dodala, da jih imajo otroci pogosto obute tudi takrat, ko jih mamice pripeljejo na kontrolo. Na mesec imajo po besedah Lee Ahčin okrog 125 porodov, zdaj pa čakajo, ali se bosta ponovila lanska rekordna julij in avgust, ko so imeli na mesec kar 160 porodov. Med novorojenčki je zadnja leta tudi precej dvojčkov, kar je tudi

posledica tega, da se ženske vse kasneje odločajo za prvega otroka in zato včasih brez biomedicinske pomoči ne gre. V petek so tako med kupom copatk poskušali izbrati tiste res najmanjše za dvojčici Tjašo in Mašo, ki sta ob rojstvu tehtali zgolj 1500 oziroma 1300 gramov. »Zato si lahko predstavljate, kako majhne nogice so to,« je dejala Lea Ahčin.

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKÉ • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKÉ

LACUS BLEED

Blejsko jezero je dobilo štajerskega vinskega soimenjaka v latinščini. V njem se prepletata zgodbi dišečega traminca in renskega rizlinga. Nastal je Lacus Bled, popolna spremljava znamenite blejske sladice – kremne rezine oziroma kremšnite.

Alenka Brun

Vinska zgodba se je začela že prej. Namreč, pred časom je Vino Štajerska pripravilo prvi potop vin v Blejsko jezero. Pri potopu je sodelovala med drugimi tudi Vila Prešeren. Vmes je sicer Blejsko jezero dobilo še eno »pošiljko«: potopili so primorska vina, a to je popolnoma druga zgodba; štajerska pa je dobila nadaljevanje prejšnji teden, ko so na terasi Vile Prešeren predstavili novo vino Lacus Bled, ki je v bistvu nastalo prav zaradi priljubljene kremne rezine in beli Lacus Bled s svojim okusom presenetiti. Izjemno se poda h kremšniti pa tudi samo je vino zelo pitno, mogoče je celo malce

Kremna rezina je dobila izjemno vinsko spremljavo s štajerskim poreklom – Lacus Bled. Ona je dobila njega, Bled pa nov (izvozni) turistični produkt. / Foto: A. B.

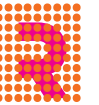

Matevž Strajnar (Vila Prešeren), vinar Danilo Steyer, Majda Strel (Vino Štajerska), župan Bleda Janez Fajfar, Aleš Bedič (Vino Štajerska) in vinar Boštjan Protner / Foto: A. B.

vinarjev – Boštjana Protnerja iz Malečnika in Danila Steyerja iz Apač ter Vilinega someljeja Matevža Strajnarja, ki bi svoj talent lahko bolj javno izpostavil, saj ga nedvomno ima. Vinarja sta prispevala hišni sorti, poročila renska rizlinga s Steyerjevim dišečim tramincom. Z Matevževim dodanim

znanjem je nastalo vino za h kremni rezini, njena odlična spremljava. Vino vsebuje kakih dvajset odstotkov traminca, osemdeset jih pripada renskem rizlingu. Trenutno je v seriji tri tisoč steklenic, v nadaljevanju računajo na višjo številko, ker so tudi ambicije z vinom večje: želijo, da bi to vino dejansko

postalo redna spremljava kremne rezine tudi pri drugih blejskih gostincih, da bi ga za svojega vzeli lastniki domačih vinotek in da bi ga gostinci turistu ponudili že takoj, ko si ta zaželi »Bled cake« na svojem krožniku. Ali pa domačemu gostu, ki bi želel najboljše vino ob kremni rezini.

GLASOV ODER

PESTRA PALETA KONCERTOV

Festival Carniola je na sedmih različnih lokacijah v Kranju popestril sicer večinoma deževne večere prve polovice junija, pred vrati pa je SubArt Festival.

Samoljesjak

Bogatemu koncertnemu programu štirinajste izvedbe festivala – med drugimi so nastopili Gušti, Rudi Bučar, Jani Kovačič in Panda – se je letos pridružila odlična gledališka predstava Gospodična Julija Avgusta Strindberga v režiji Ajdina Huzejrovića. V zadnjih dneh festivala je občinstvo lahko uživalo v raznovrstnih kakovostnih koncertih: v Layerjevi hiši je nastopila pevka Severa Gjurin z akustično zasedbo, v KluBaru gypsy swing zasedba Manouche, na terasi Kavarne Bazena pa avtorska folk skupina Brencl Banda; štirinajsto Carniolo so v soboto

sklenili zasedba DžeZZva na Pungertu, duo Sheby in Clemens na Bazenu, Marina Martensson Trio pred Kavko ter skupina Kontrabant v KluBaru.

V Kranj pa prvega dne julija prihaja osma izvedba SubArt Festivala. Kot obljublja organizatorji, bo letos grmelo še bolj, saj so dodali dve novi lokaciji in še bolj popestrili glasbeni program (Zabranjeno pušenje - v petek, 1. julija, v KluBaru; New York Ska Jazz Ensemble, Le Serpentine, Kultur Shock, Lolita, Brkovi...). Na mestnih ulicah se jim bodo pridružili še Ana Desetnica, Anke Piromanke, Cirkus Normalikus in Bitja Teme. Ljubitelji filma bodo na svoj račun prišli v četrtek, 7. julija, ko bo na Vovkovem vrtu premiera

Glasba etno džezovskega kvarteta DžeZZva se spogleduje tako s tradicijo ameriške džezovske kulture z elementi evropske klasične glasbe kot tudi z vplivi popularne ter judske kulture južnega dela evropske celine – v okviru festivala Carniola so nastopili na Pungertu. / Foto: Matic Zorman

filma Štiri stvari, ki sem jih hotel početi s tabo režiserja Mihe Knifca, znanega predvsem po odličnih videospotih za kranjsko zasedbo

The Tide. Prešernov gaj bo ponovno prostor za družabne igre na prostem, reggae, drum'n'bass in hip hop pa bo moč slišati v baru Kavka.

Vabilo na ples: duo Sheby in Clemens na terasi Kavarne Bazena / Foto: Matic Zorman

Vrhunska pevka Severa Gjurin je na odru Layerjeve hiše tokrat blestela v akustični preobleki. / Foto: Primož Pičulin

Big Footi v Trzič priklicali poletje

Trzič – Občina Trzič tudi v letošnjem poletju pripravlja bogat kulturno-glasbeni program v okviru Trziških poletnih prireditev. Koncertno sezono v amfiteatru Gorenjske plaže je tako v soboto odprl koncert legendarne zasedbe Big Foot Mama, nastopili pa sta tudi domači skupini Modeli stare šole in Paraziti. Na predvečer Šušarske nedelje, 3. septembra, bosta nastopili skupini Help! A Beatles tribute in Kingston. Prva sobotna večera v mesecu juliju in avgustu sta namenjena vrhunskim slovenskim gledališkim ustvarjalcem. Tako bo 2. julija občinstvo v dvorani Kulturnega centra Trzič Bojan Emeršič nasmejalo v monokomediji Mulc vas gleda, 6. avgusta pa Polona Vetrin v predstavi Pijem, ker sem pač žejna v Atriju Občine Trzič. Za najmlajše obiskovalce v Atriju Občine Trzič in v mestnem jedru pripravljajo kar pet otroških matinej. V okviru Trziških poletnih prireditev sodijo tudi trije Glasbeni večeri v Trziškem muzeju. Že ta petek, 24. junija, ob 20.30 muzej gosti vodilni vokalni kvartet v jugovzhodni Evropi Vox Arsana & band, 22. julija kantavtorja in poustvarjalca istrske glasbene kulturne dediščine Rudija Bučarja & Istraband z gostjo Romano Krajncan, razprodani prvi septembrski večer pa bo v muzeju minil v znamenju izjemnega kantavtorja, igralca in interpretata Iztoka Mlakarja.

Dej vr'n se k men': Big Foot Mama v amfiteatru Gorenjske plaže / Foto: Luka Renar

Koala Voice na Rolki

Kranj – V soboto, 25. junija, se bo Rolka od 13. ure naprej v svojem retro kalifornijskem stillu že petič zapeljala po kranjskih ulicah. Rolkarski dan se bo zaključil s koncertom odlične zasedbe Koala Voice v KluBaru ob 22. uri.

Mladoporočenci

Dne 11. junija 2016 sta se na **Bledu** poročila Matej Zalokar in Jerneja Tratnik.

Domači NAMAZI
za vsako priložnost

Namazi so velika skupina jedi od preprostih do zapletenih, ki jih namažemo na kruh ali pecivo, vanje pomakamo zelenjavo, grise in ali krekerje. Recepti so pregledno razdeljeni: zelenjavni, mesni, zeliščni, ribji, sladki namazi in podkrepilni s fotografijami z idejami za postrežbo. Le kdo se lahko upre odličnemu česnovemu namazu, namazu iz rdeče pese ali iz pečenih jajčevcev? Okusno!

Trda vezava, 304 strani. Redna cena knjige je 27,95 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu je cena le 17,95 EUR. Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

17⁹⁵
EUR

*poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju ali jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure. Naročila sprejemamo tudi po e-pošti: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Milena Čerin in Matjaž Kristan

Simona Dijak in Anton Bizjak

Sašo Švigelj in Teja Tominec

Glasovnica za Kmečko ohcet v Bohinju

Vabimo vas, da sodelujete v izboru za par, ki se bo v soboto, 30. julija, poročil na tradicionalni Kmečki ohceti v Bohinju. Izbirate lahko med predstavljenimi pari in se odločite za tistega, ki vam je najbolj všeč. Veljavne bodo le originalne glasovnice, ki bodo do vključno torka, 28. 6. 2016, objavljene v vsaki številki Gorenjskega glasa in bodo prispele do petka, 1. 7. 2016, na sedež Turističnega društva Bohinj, Ribčev laz 48, 4265 Bohinjsko jezero. Veljavne bodo glasovnice, ki bodo prispele do 12. ure. Na koncu bomo med vsemi glasovnicami izžrebali pet srečnežev, ki bodo prejeli lepo nagrado Gorenjskega glasa in Turističnega društva Bohinj.

Kmečka ohcet v Bohinju

Ime in priimek:

Naslov:

Poštna številka in pošta:

Glasujem za par št.:

PRAZNOVANJA

TANJIN KOTIČEK ŠOLA VEDEŽEVANJA IZ CIGANSKIH KART

Nadaljujemo s kombinacijami treh kart, saj na ta način hitro pridemo do odgovora. Spraševalec ali mi sami, če gledamo karte sebi, izberemo poljubno tri karte in si jih razložimo. Najprej vsako posebej in nato jih združimo. Imamo karte Veselje, Denar in Poroka. Veselje samo po sebi prinaša veselje, zabavo, dobro družbo, lahko tudi ples. Lahko je tudi par ali partnerstvo. Pas na ženski obleki ponazarja omejitve in, ker se vidi le senca dreves, ni nujno, da sta osebi v zvezi, ampak da se morata skriti pred očmi drugih. Denar prinaša uspeh in zadovoljstvo, sicer ne vemo, na kaj se nanaša in koliko ga je. Se morda v skrini skriva še kaj ali pa je vse to, kar se vidi. Karta Poroka nam predstavlja tri osebe ali več, zakon in družino ali pa samo dogovarjanje. Rekli bi, da se obeta prijetno praznovanje v krogu družine in splošno zadovoljstvo. Ali pa izberemo drugo možnost, in sicer, da se bo zveza še naprej ohranila v

tajnosti in se ne razkrije, dokler sami ne bomo želeli drugače. Nekaj denarja, Hrepenenje in Vdova so naslednje karte. Nekaj denarja nas postavi pred ogledalo, ko se vprašamo, kaj je tisto, kar si želimo in ali smo pripravljeni narediti korak naprej. Hrepenenje nam s pogledom skozi okno prinaša hrepenenja po neznanem, saj ne vemo, kaj je na drugi strani. Vdova je osamljena in zaskrbljena, naveličana in željna sprememb, ki jih prejšnji dve karti vsekakor prinašata. Na naslov tanja.70@hotmail.com ali na Gorenjski glas s pripisom 'šola vedeževanja' in svojo šifro pošljite tri poljubne karte ali pa karte za druge sisteme, ki ste jih že do sedaj spoznali.

Srečno! Vedeževalka Tanja

Novorojenčki

Minuli teden je na Gorenjskem na svet prijokalo 40 novih prebivalcev. V **Kranju** se je rodilo 11 dečkov in 13 deklic. Najtežji je bil deček, ki je tehtal 4300 gramov, najlažja pa je bila deklica, ki ji je tehtnica pokazala 2960 gramov. Na **Jesenicah** je prvič zajokalo 11 deklic in 5 dečkov. Najlažja je bila ena izmed deklic, tehtala je 2280 gramov. Najtežji je bil deček, ki je tehtal 3800 gramov.

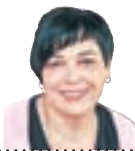
Sedaj Bašljan Edo Orehek (desno) je konec tedna vstopil v Kristusova leta, 18. junija je torej dopolnil triintrideset let. Fotografija je z letošnjega Dalmacija Toura, ki ga vsako leto organizirajo v ŠD BAM.Bi, katerega član je tudi Edo, kolesarjenja pa se udeleži, če se le da. / Foto: A. B.

Letošnje leto je za Alpski kvintet posebno. Izkazalo se je, da so tudi mlajše generacije navdušene nad ansamblom in njegovim petdesetim rojstnim dnevom. Za podpis je mladi Tržačan zaprosil nekdanje kvintetovce Ivana Prešerna, Ivanko Kraševac Prešern in Jožeta Šmida. / Foto: A. B.

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»Bik 65«

Draga Tanja, najprej lep pozdrav. Ne bom dolgovezila, vprašala bi vas le, kako jaz? In kako moja ljubezen? Bom še naprej osamljena?

Draga Bikica, ljubezen je ena čudna stvar. Zaradi ljubezni smo lahko najbolj veseli in najbolj žalostni. Lahko se nam srce para zaradi bolečin in nesprejetosti ali pa letimo tako zelo visoko, da se nas drugi, ki so na tleh, ustrašijo. Vendar je vsaka solza, vsaka še tako huda bolečina vredna zaradi vsega tistega, kar lahko sledi. Pogled v karte vam prinaša letenje nad oblaki, saj vam poletje prinaša same lepe spremembe. Ljubezen čaka na vas in le še čisto malo in ne boste več osamljeni. Vem, ste v obdobju, ko ne verjamete, a so dnevi, ko

ostane samo to, upanje – in brez upanja se niti dihati ne da. Vse bo v redu, srečni boste in z lahkoto boste pozabili vsa razočaranja, ki vas sedaj pritiskajo k tlom. Želim vam vse lepo.

»Flamingo«

Dolgo že prebiram vašo rubriko. Mnogim ste pomagali z nasveti, zato bi vas tudi jaz prosila, da mi poveste, kaj me čaka v življenju. Do sedaj sem imela same težave in skrbi. Hči je brezposelna in živčna, ker nič ne dobi. Upam, da bo sin še naprej srečen s punco. Skrbi me za moža, dela od jutra do večera, saj je veliko dela. Kako bo z mano, ali bom šla kmalu v pokoj. Kako bo z denarjem, saj se komaj prebijamo iz meseca v mesec. Za moža vam ni treba skrbeti.

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

ti. Po naravi je zelo priden in delaven in na kmetiji je dela vedno veliko. Ne bo mu nič hudega, ima nekaj tegob pri zdravju, vendar nič posebnega. Tudi če ni dela, ga bo on vedno našel, ker tak pač je. Sin je zadovoljen in kot vidim, ima za prihodnost visoke cilje, vse bo dosegel. Kmalu si bo ustvaril družino, kar je prav. S punco se imata rada in sta srečna. Še največ težav si delate pri hčerki, saj že predolgo časa stoji na istem mestu. Izgubila je voljo in nima prave energije. Tudi na čustvenem področju ni zadovoljna, kar se ji spremeni čez dva meseca. Lažje ji bo, ko se bo počutila ljubljeno in srečno. V jesenskih mesecih vidim, da bo začela z delom in čez čas ima redno zaposlitev. Do takrat pa se

trudite, da vam njena nervoza ne pride do živnega, saj ste se zaradi nje že preveč obremenjevali. Glede vas bi rekla, da ste veliko preveč prilagodljivi, lahko bi se včasih umaknili od dogajanja in si malo odpočili od vsega. Večkrat ste utrujeni, od dela, od življenja na splošno. Vse se bo postavilo na svoje mesto in lažje boste zadihali. Ne počutite se vedno najbolj v redu, vendar ne vidim bolezni, razen psihičnih pritiskov. Pozanimajte se pri pravih osebah glede delovne dobe in drugega, saj vam pokoj vidim prej, kot vi to pričakujete. Ker hči dobi delo in osebni dohodek, bo tudi vam drugim lažje pri denarju. Nekaj se vam v sredini leta sprosti in drugo leto se že pokaže finančna zelena veja. Lepo vas pozdravljam.

Eden in edini Jeruzalemčan
od leta 1968

Jeruzalem Ormož
Jeruzalemčan
ročno trgano 2015

NAGRADNA IGRA 30. 4. 2016 - 30. 7. 2016

SAMO TI LAHKO SPREMENIŠ VODO V ŠPRICER!

Poišči kodo na steklenici Jeruzalemčana ali sodeluj na JeruzalemOrmožKlet in odpotuj s KOMPASOM na

SANJSKO POTOVANJE!

JERUZALEM ORMOŽ

Več na www.jeruzalem-ormoz.com

Minister za zdravje opozarja: Prekomerno uživanje alkohola lahko škoduje zdravju!

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: F. KALAN	NAŠ SLIKAR (RUDI)	GLAVNO MESTO GVINEJE	RUSKO MOŠKO IME	VELIKAN	KULTNI KRAJ V JUŽNI ANGLIJI	KAREL OŠTR	OBLIKA IMENA TILEN	IKRNIK	VIKI GROŠELJ	DRŽAVA V JUŽNI AMERIKI	FRANCOSKI PISATELJ (EMILE)	ORGANSKO VEČANJE	
PASJA PASMA	6												
VEDA O POLITIKI											14		
NAJVIŠJI VRH V PIRENEJH						JOSIP LAVRIČ NAŠ FILM, SNEMALEC (RUDI)			IZRASTEK NA GLAVI MOŠKI PEV- SKI GLAS				
MESTO NA JAPON- SKEM				18			FR. SKLA- DATELJ (JACQUES)						
ZINKA KUNC			NEMOST ZASEBNA DEJAVNOST						STARA MERA ZA KOLIČINO VINA	RUSKI DRŽAVNIK (ALEKSEJ)	STARO DREVO		
HERCE- GOVEC					ZVRST DŽEZA AMERIŠKI IGRALEC (KEANU)				AMERIŠKI REZISER (GENE)		7		
OPERNO BESEDILO		12							SLAV- NOSTNO KOSILO	KORNER			
GORENJSKI GLAS	PEČENA MOČNATA JED	FR. PISEC (JULES) OKRAS V ARABSKEM SLOGU				2			NADLEŽNA ZUŽELKA DOBITEK NA LOTERJI				
NATEGO- VANJE						SUROVINA ZA KOVINE	KRAJ NASTANKA REKE AFRIŠKA ANTILOPA						
POVRŠIN- SKA MERA			MESTO V ITALIJI LASTNIK KAVARNE							GORAN IVANIŠEVIČ NARAVA, ZNAČAJ			
MLINSKI ŽLEB		10			REDAKTOR POSMEH- LJIVEC								
DINASTIJA KALIFOV V BAGDADU									PESNICA MUSER LETNI GOZDNI POSEK		13		
SEVANJE				VESOLJSKO PLOVILO UČBENIK Z VAJAMI						PESNIK FRITZ	STROKOV- NJAK ZA PLOVBO		
NARODNI PARK V KENJI		9				REŽISER SPIELBERG							
TV ZASLON						OTROK	REŽISER KUROSAVA DUMASOV MUSKETIR						
OSEBA, KI KANDIDIRA				5				MAKE- DONSKI PESNIK (BLAŽE)	VID VALIČ OTOK OB ZAHODNI IRSKI				
ABASIDI DURHAM KAI TAK KULTIVAR RENARD	STRAŽAR- NICA MIKENSKI KRALJ	SIDRO MIKENSKI KRALJ					LETALIŠČE V HONG- KONGU IGRALEC CAVAZZA	16					
INDUSKO ŽENSKO OBLAČILO	15				SKAVTINJA ŽIVAL RJAVE BARVE								
TEJA GREGORIN			MESTO V ITALIJI MODEL NISSAN ALMERA						LETALSKO GORIVO ASKARIDA	1		TRDA KO- VINA (Cr) NAJEMO- DAJALEC	
RATAR					SLIKARKA POLANEC STRANICA V PRAV. TRI- KOTNIKU							ITALIJAN (SLABS.) NAŠ FIZIK (FRIDERIK)	LESENA STAVBA REKA V JUGO- ZAHODNI AZIJI
AMERIŠKI VOJAK					INDIJSKI JELEN SPREMILJE- VALCI BOGA EROSA				DREVESNI IZCEDEK MODEL VO- ZILA OPEL	19		JAPONSKI PISATELJ (KOBO)	
MESTO V ŠVICI OB ISTOIMEN- SKEM JE- ZERU				11			ŽIVAL, KI SKAČE (KNJIŽNO)					17	SL. SKLAD. (ALOJZ) AMERIŠKA TEDENSKA REVJA
KRILATI DEČEK						REKA NA TAJSKEM EDEN OD STARŠEV	REKA V NEMČIJI REKA V NEMČIJI EDEN OD STARŠEV			KASTRIRA- NEC GRŠKA ČRKA			RUFOLF FRANCL IGRALEC KILMER
RADON	4		KRITIKA, PRESOJA HARRY TRUMAN					TEPKA ALFRED NOBEL			20	Z IZBOROM VZGOJENA RASTLINA BORUT TREKMAN	
IZRASTEK NA PRSTU					TURŠKI NAROD V RUSIJI							3	TEKOČA PRILOGA K JEDI
STARI SLOVANI					SLADKO TROPŠKO SADJE								KAR JE V RELACIJI S CIM

	TOPILO ZA LAKE	SKLA- DATELJ PAHOR	GORENJSKI GLAS	TEMELJ	ČEBELAR- STVO	EVROPSKA PLOVNA REKA	BROM	OTOK V ALEUTH	GROFIJA V ANGLIJI	BALKAN- SKI PLES	SAMUEL, SAMANTHA
			OTOŠKA DRŽAVA V MALIH ANTILH							8	
			VELIKOST ODPRTINE OBJEKTIVA OBREŽJE			21					
					LETALSKO GORIVO ASKARIDA	1					

1., 2. in 3. nagrada Pohodniški zemljevid Kamniško-Savinjske Alpe + trnič + knjižnica receptov Okusi Kamnika

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 6. julija 2016, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	

DRUŽABNA KRONIKA

NAJLEPŠI POD ALPAMI

Mister Slovenije 2016 je postal devetnajstletni Tilen Grah s Ptuja. Danes zvečer bomo dobili najlepšo slovensko 'univerzalko', Tereza Kesovija predstavlja novi album in avtobiografijo, roker Alice Cooper pa je vedno pripravljen na dobro partijo golfa.

Alenka Brun

Veliki finale izbora najlepšega Slovenca za letošnje leto je bil v Siti Teatru BTC. Žal tokrat treh gorenjskih predstavnikov v končni izbrani vrsti nismo zasledili. Kar pa ne pomeni, da fantje celotne izkušnje v prihodnosti ne bi znali izkoristiti. Tokrat je slavil Ptujčan Tilen Grah, ki je lento prejel od lanskega zmagovalca, prav tako Ptujčana; Cosmo mister 2016 je postal 19-letni Gregor Potrebuješ z Dolenjske, mister Proteini.

si pa 23-letni Novomeščan Klemen Zabukošek. Povezovanje izbora so zaupali simpatični Pii Pustovrh in navihanemu Emiju Nikočeviću, spremljevalni program pa je bil glasbeno in predvsem plesno izjemno pester. In če je izbor mistra Slovenije gostila Ljubljana, bo izbor za najlepšo 'univerzalko' tokrat v Mariboru, in sicer danes zvečer. Aktualna miss universe Slovenije Ana Haložan bo predala krono naslednici, eni od deklet, ki jih je na dveh kastingih izbrala strokovna komisija. Med dvanajstimi finalistkami najdemo tudi predstavnico Gorenjske, 21-letno

Maišo Triler iz Medvod. Posnetek izbora si boste letos lahko ogledali tudi na Pop TV. Letošnjo finalno prireditev bo že četrto leto vodila Kaly Kolonič, nastopili pa bodo Jacques Houdek, Klemen Bunderla, Alex Volasko in Rebeka Dremelj. Včeraj popoldne je vrtznanec Vile Podvin gostil zanimiv dogodek. Tereza Kesovija je predstavila svojo avtobiografijo To sam ja, seveda pa ni manjkalo vino Tereza, belo in rdeče vino briškega vinarja Valterja Sirka, kate-rega vina, kot kaže, izjemno visoko kotirajo pri sosedih Italijanih. Kogar je premamil okus menija chefa

Uroša Štefelina, pa si je lahko privoščil tudi hrano. Po končanem uradnem delu je sledilo nekaj tudi za ušesa – glasba iz Terezinega najnovejšega albuma Oči duše, ki ga je 77-letna hrvaška diva pred časom Slovincem že predstavila v Ljubljani. V juniju je Slovenijo obiskal tudi razvpiti glasbenik in – lahko ga poimenujemo kar kralj teatralnega roka – Alice Cooper. Prvič je nastopil pri nas in pred velikim večerom v Hali Tivoli je glasbenik odigral tudi partijo golfa na golfskem igrišču Arboretum Golf Ljubljana.

Izbora za najlepšega Slovenca so si ogledali tudi protagonisti letošnjega šova Big Brother. / Foto: arhiv organizatorja (Zaklop)

Gregor Potrebuješ, Tilen Grah in Klemen Zabukošek ter organizatorja izbora Erik Ferfolja in Nina Uršič

Navdušil je tudi nastop saksofonistke Nine Merkoci.

Voditeljja Pia Pustovrh in Emi Nikočević

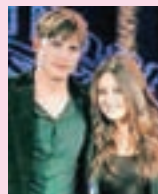
Oči duše je Terezin prvi studijski album po letu 2007.

Alice Cooper in Luka Novak / Foto: arhiv Arboretum Golf Ljubljana

VRTIMO GLOBUS

Mila pričakuje drugega otroka

Mila Kunis (32) in Ashton Kutcher (38) bosta zopet postala starša. Par, ki se je poročil julija lani, ima skupaj dvajsetmesečno Wyatt Isabello. Novico je potrdil tudi njun predstavnik. Kdaj bosta postala drugič starša, spol in ime otroka za zdaj ostaja skrivnost, je pa Kutcher pred kratkim izjavil, da je Mila odlična mamica in soproga.

Taylor že v objemu drugega

Taylor Swift (26) in Tom Hiddleston (35) sta bila zasačena med poljubljanjem na plaži. Pevka, ki se je pred kratkim razšla od partnerja Calvina Harrisa, in zvezdnik serije

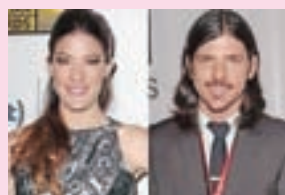
Nočni receptor sta dopustovala na obali Rhode Islanda, kjer ima zvezdnica svojo počitniško vilo. Iskric med njima naj bi se vnele na dogodku Met gala, kjer sta presenetila s plesom na mizi.

Umrla babica Yette iz serije Varuška

V osemnosemdesetem letu starosti je umrla Ann Morgan Guilbert, smešna babica iz serije Varuška. Igralka je umrla za posledicami raka, žalostno vest je javnosti sporočila njena hčerka Nora Eckstein. Sicer pa je igralka najbolj zblestela v seriji Varuška iz devetdesetih let prejšnjega stoletja ter v šovu Dicka Van Dyka. Zaigrala je v številnih filmih ter imela ugledno kariero na Broadwayu.

Skrivaj skočila v zakonski stan

Igralka Jennifer Carpenter (36) in roker Seth Avett (35) sta dahnila 'usodni da' na intimni ceremoniji v Severni Karolini in vesel dogodek skrila pred očmi javnosti. Par je skupaj od leta 2013, ko se je Avett razšel s soprogo Suzan. Jenn je bila pred tem poročena s soigralcem iz filma Dexter Michaelom C. Hallom, od katerega se je leta 2011 ločila. Novopečena zakonca imata sinčka, ki se je rodil lani.

Več kot le boljša polovica znanega televizijskega kuharskega šefa Bineta Volčiča, njegova Katarina, je takole nasmejana prejšnji teden sprejemala predstavnike medijev ob odprtju projekta zakoncev Volčič, Monstera bistroja v Ljubljani. V dar je dobila tudi fikus, ki bo v bistroju delal družbo precej veliki monsteri. / Foto: A. B.

N JAZ, MIDVA IN MI

Prostovoljstvo

MOJCA LOGAR

Danes pogosto slišimo, da smo postali ljudje individualisti, se ne družimo, si ne pomagamo, mislimo le nase. Ljudje objokujejo preteklost, ko je bilo udarništvo, delovne brigade in delovne sobote vsakdanje opravilo. Ni vse tako črno. Pred očmi imam veselice, obletnice društev, obnove gasilskih domov, slovesnosti v cerkvah, delo v športnih in kulturnih društvih, v krajevnih skupnostih in tu so lovci, ribiči, zadruga. Če vse to damo skupaj, se prav gotovo vsak kje najde. Manjši kot je kraj, v več društvih in skupinah posamezniki sodelujejo.

Na Suhi, kjer živim, smo letos praznovali 90-letnico gasilskega društva. Zvrstile so se mnoge slovesnosti, vaje in obležja, ki so se zaključile v tem koncu tedna z veliko parado in veselico. Včasih bi se človek vprašal, v čem je pomen parade. Da neka skupina javno stopa in nekaj sporoča. Včasih veselje (maturanti), včasih veličino svoje formacije – vojska, gasilci, včasih protest, ker so preslišani in spregledani. V polpretekli zgodovini so bile vojaške parade še bolj popularne. Pravijo, da je bila Moskva najlepša v času prvomajske parade. Kaj torej izraža gasilska parada, ki koraka skozi vas? Množičnost, svečanost, stanovsko pripadnost, enotnost. Zbrali so se gasilci z okoliških društev, najmlajši, gasilke v svečanih in delovnih uniformah, narodne noše, godba, prapori in veliko gasilskih vozil. Lepše je korakati v svečanih uniformah, vendar je to obljuba, da bodo prišli na pomoč tudi v nesreči.

In vse skupaj se je zaključilo oziroma nadaljevalo z veselico. Spominjam se gasilske veselice s svojega otroštva. Marsikaj je danes drugače, kaj pa je še vedno enako. Denimo srečelov, zbiranje dobitkov, glavna nagrada kolo, otroci, ki prodajajo srečke ... Svojo mladost sem preživela na Laborah in v tamkajšnji gostilni smo si šli izposoditi bele kratke predpasnike, da smo bile lepe natakariče, v lepih čevljih in krilih ... Danes pivovarna Union opremi vse enotno, oskrbi veselice s sodi piva, ki je najbolj prodajana pijača. Tudi včasih so se na veselice stopili, danes je varnost ena ključnih stvari, za katero je treba poskrbeti. In glasba. Od nekaj je veljalo, da moraš imeti dobro glasbo, ki pritegne ljudi. Kdo so obiskovalci veselice? Večinoma podeželska mladina, ki pride zaradi glasbe, pleše, srečujejo se s svojimi simpatijami, pijejo, veliko pijejo ... Delala sem v jurčku, videla sem veliko znanih obrazov, zlasti svojih obrazov, zlasti svojih obrazov, in to je njihov način zabave. Določijo žrtvenika, ki jih vozi, ali si omislijo taksi, drugi pa nazdravljajo, dokler je 'štrena' v denarnici ...

Tako so vse priprave in dogovori, ki so se začeli že pred več leti, organizacija in sodelovanje poplačani. Skupno delo ljudi povezuje, prostovoljstvo nam da občutek koristnosti, pripadnosti in nenazadnje veselje nas osrečuje. Takšno je torej slovensko podeželje. Morda je to naše največje bogastvo. Naj še dolgo živi.

Mojca Logar je profesorica geografije in zgodovine.

O srečnem zakonu, I.

JANEZ LOGAR

Zakonski oziroma partnerski odnos je predmet mnogih raziskav, in kar je še bolj pomembno, večina nas dnevno živi s partnerjem in vemo, da so nihanja v zakonskem/partnerskem zadovoljstvu zelo normalna in celo pričakovana. Terapevtka Johansonova v svojem 30-letnem delu priporoča nekaj korakov za izboljšanje zakonskega/partnerskega odnosa. Dodali smo še nekaj slovenskega znanja in izkušnje. Tako bomo v naslednjih štirih člankih opisali nekaj preprostih korakov, ki jih midva kot zavestna partnerja lahko takoj začneva izvajati v svojem odnosu.

Prihaja čas, ko se bomo pripravljali na zaslužen dopust in oddih. Poleg potovanja, morja, letal, avtocest in dodatne hitrice se partnerja lahko odločiva, da bova tokrat naredila nekaj več in drugače zase.

1. Odpovemo se idilični zamisli, da je zakonska/partnerska ljubezen nekaj, kar se zgodi ali ne zgodi v vašem življenju.

Nekateri imajo srečo, drugi ne – to preprosto ni res. Romantična ljubezen je na začetku, v času zaljubljenosti, avtomatična, nezavedna in neodvisna od naše volje. Romantična ljubezen po zaključku zaljubljenosti ni več skrivnost. Lahko se naučimo zakonov in pravil, da jo bomo vzdrževali tudi vnaprej. Ključna so čustva, ki divjajo med moškim in žensko. Imamo pa več kontrole nad temi procesi, kot si mislimo. Kar razumemo, lahko tudi obvladamo. Zato se moramo odločiti in najprej razumeti zakone in

pravila ljubezni kot tudi nujno potrebo po povezanosti in navezanosti. Ugotovimo, kaj nas povezuje in kaj nas ločuje.

2. Vsak dan se odločimo ter brez zadržkov pristopimo k nekemu in ga prosimo za naklonjenost in pozornost. In to naj bo najprej naš sozakonec. Ja, tako preprosto je to.

Sprejmimo dejstvo, da smo ljudje in da je ljubezen že dolgo zapisana v nas kot preživetvena nujnost. To je del naše narave, kot je voda sestavni del našega telesa. Vi boste srečnejši, bolj zdravi, močnejši, lažje boste obvladovali življenjske strese in dlje boste živeli, če boste negovali vez z osebo, ki jo imate radi. V redu je, če to osebo pogrešate, v redu je, če ona vas pogreša. Vajina vez oziroma vajin odnos je vajina največja moč in pomagalo za krepitev medsebojne ljubezni. Preprosto nismo ustvarjeni za samozadostnost. Močne osebnosti med nami si to priznajo in sprejmejo potrebo po povezanosti kot nujno sredstvo za preživetje. Hkrati prevzemajo tudi tveganje, da bodo v odnosu zavrženi, zavrnjeni, neslišani. Vendar kljub temu ne odnehajo in si dovolijo graditi odnos ponovno in ponovno.

Če sva že skupaj zgradila hišo in kupila ne vem že koliko avtomobilov, se sedaj lahko odločiva, da bova zavestno okrepila svojo vez. To naju nič ne stane, vzame nama le nekaj časa, ki si ga bova drug drugemu podarila.

Janez Logar je terapevt v zakonskem in družinskem centru Toplina v Kranju. e-pošta: janez.logar@toplina.net

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA DANICA DOLENC

Tedenski jedilnik

Nedelja – kosilo: goveja juha z vlivanci in drobnjakom, pečene postrvi po tržaško, maslen krompir, glavната solata, dušene breskve s smetano; **večerja:** mesni sir, toast, pečena paprika
Ponedeljek – kosilo: korenjeva juha, rižota z mlado govedino in zelenjavo, rdeča pesa v solati; **večerja:** krompirjeva solata, kuhana govedina s smetanovo gorčico, črni kruh
Torek – kosilo: goveji zrezki na dušeni mešani zelenjavi, dušen riž, paradižnikova solata z mlado čebulo; **večerja:** skutni cmoki, višnjev kompot
Sreda – kosilo: piščančja obara, ajdovi žganci, jagode ali češnje; **večerja:** polnjeni jajčevci na dušenem rižu, zelena solata s paradižnikom.
Četrtek – kosilo: sarma v listih vinske trte, paradižnikova omaka, pire krompir, nektarine; **večerja:** ocvrta polenta s sirom, zelena solata
Petek – kosilo: špinačna kremna juha, skutni štruklji, marelični kompot; **večerja:** jajca v paradižnikovi omaki s svežo baziliko, kruh
Sobota – kosilo: praznično kosilo ob žaru s čevapčiči, ražnjiči in piščančjimi perutmi, okisan krompir z mlado čebulo, ajvar, lepinje; **večerja:** češnjev zavitek, višnjev jogurt

Dušene breskve s smetano po babičino

Potrebujemo: od 4 do 6 breskev, 20 dag sladkorja, 2 dl vode, limonino lupino, ribezovo marmelado, 8 otroških piškotov, 2 dl sladke smetane, žličko sladkorja v prahu.

Breskve položimo za nekaj sekund v vrelo vodo, da jih lažje olupimo, nato jih razpolovimo. Sladkor, vodo in limonino lupino dobro prevremo, v to vložimo pripravljene breskve, jih prevremo in ohladimo v sladkorni raztopini. Odcejene breskve nadevamo z ribezovo marmelado. V steklene skodelice naložimo po dva otroška piškota, nanje položimo od 2 do 3 polovice breskev z nadevano stranjo navzdol. Sladkorno raztopino še malo pokuhamo, da se zgosti, ohlajeno zlijemo čez breskve in postavimo za nekaj časa v hladilnik. Tik preden breskve ponudimo, jih po vrhu obložimo s stepeno smetano.

Jajca v paradižnikovi omaki po sicilijansko

Za 4 osebe potrebujemo: 5 jajc, 2 veliki zajemalki paradižnikove omake, 50 g drobtin, sol in poper, olje za cvrtje, 4 vršičke bazilike.

Štiri trdo kuhana jajca ohladimo, jih olupimo in po dolžini prerežemo. Preostalo jajce stepemo. Polovice jajc pomokamo, pomočimo v stepenem jajcu, povaljamo v drobtinah in v vročem olju zlato ocvremo. V visoki ponvi pogrejemo paradižnikovo omako, vanjo damo ocvrta jajca, na blagem ognju kuhamo 5 minut in vroče ponudimo s svežo baziliko. Sicilijanci imajo zraven radi svoj kot vata mehke beli kruh, bige ali francosko štruco.

Zavitek iz kopriv in skute

ERIKA JESENKO

Koprive – zastoj – rastejo skoraj za vsako hišo. Ko pomislimo nanje, se najprej spomnimo na tisto zoprno pekočo bolečino, ne pomislimo pa na vse zdravilne lastnosti, ki jih vsebujejo. So periodni sistem v enem – vsebovale naj bi vse rudnine, ki jih naše telo potrebuje. So polne klorofila, razstrupljajo, znižujejo raven slabega holesterola ... Skratka več kot dovolj razlogov, da iz njih pripravimo zavitek, ki ga popestrimo s skuto.

Za pripravo zavitka iz kopriv in skute potrebujemo: za vlečeno testo: približno 600 g črne moke, 3 dl mlačne vode, 2 žlici kisa, 1 jajce, 3-krat po 2 žlici olja; za nadev: 0,5 kg listov koprive, 0,5 kg

skute, 1 lonček kisle smetane, 0,5 l mleka, 100 g pšeničnega zdroba, 1 žličko soli, dva ščepca muškata oreščka.

Priprava testa: Mlačno vodo zmešamo s kisom. V posodo presejemo 400 g moke in na sredini naredimo jamico. Vanjo ubijemo jajce ter prilijemo dve žlici olja. S prsti stisnemo rumenjaka, ga zmešamo z oljem in prilijemo vodo s kisom. Najprej v skledi, nato na mizi gnetemo testo in po potrebi dodajamo moko – še približno 200 g. Testo mora biti gladko in elastično. Skledo, v kateri smo začeli delati testo, premažemo z dvema žlicama olja. Testo na rahlo pomokamo, ga vrnemo v pripravljeno skledo ter premažemo s preostalim oljem.

Pokrijemo s prtičem in pustimo počivati vsaj 30 minut.

Priprava nadeva: Mleko osolimo, zavremo in vanj zakuhamo pšenični zdrob ter ohladimo. Liste kopriv operemo, jih damo v posodo ter prelijemo z vrelo vodo, da so vse koprive pod vodo. Posodo pokrijemo in pustimo stati 10 minut. Koprive odcedimo in jih zmeljemo v mešalniku. Ohlajen mlečni zdrob zmešamo s skuto, kislo smetano ter muškata oreščkom. Dodamo koprive in dobro premešamo, da se vse sestavine porazdelijo.

Priprava zavitka: Testo previdno razvaljamo in raztegnemo na pomokani površini. Nato ga ob robovih, na spodnjem delu z

LAHKE JEDI

blazinicami prstov vlečemo proti zunanjam robovom. To počnemo, dokler testo ni lepo raztegnjeno in tanko. Testo enakomerno premažemo z nadevom. Robove malce zapognemo navznoter in zvijemo v zavitek. Zavitek položimo na namaščen pekač ali na pekač, prekrit s peki papirjem.

Pečemo v pečici, ogreti na 180 °C. Da se zavitek ne bi preveč zapekel, ga po potrebi pokrijemo z alufolijo.

Nasvet: Uporabimo tudi druge vrste moke. Za bolj hrustljav zavitek ga pred peko premažemo z žlico olja. Namesto kopriv lahko uporabimo špinačo ali blitvo.

Letošnji lisjak je Miha Kaker

Na letošnjem, že petem gozdarskem sejmu in tekmovanju, ki ga prireja Gozdarsko društvo Lisjak z Lancovega, je slavil Miha Kaker pred Mihaelom Brlecom mlajšim in Urošem Šuštarjem.

ANDRAŽ SODJA

Lesce – V krožišču pri hotelu Krek v Lescah je v soboto potekalo že peto srečanje, sejem in tekmovanje gozdarjev, ki ga pripravlja Gozdarsko društvo Lisjak z Lancovega. Na prireditvenem prostoru so se z novimi tehnologijami predstavili številni proizvajalci kmetijske in gozdarske mehanizaci-

kleščenju, kombiniranem rezu, kombiniranem rezu pod kotom in vlečenju jeklenice z zapenjanjem hlodov. Najbolje se je odrezal Miha Kaker, na drugo mesto se je uvrstil Mihael Brlec mlajši, na tretje pa Uroš Šuštar. Kot je povedal predsednik Gozdarskega društva Lisjak Aleš Fister, želijo s tekmovanjem spodbujati znanje med udeleženci, zato se ga

Najboljši na gozdarskem tekmovanju

je in zaščitne opreme, obenem pa je potekalo tudi tekmovanje za prehodni pokal lisjak v petih spretnostih, ki so po ocenah organizatorjev nepogrešljive pri delu v gozdu. Letošnjega tekmovanja se je udeležilo 18 tekmovalcev, ki so se pomerili v podiranju droga na balon, odrezovanju kolutov na prostostoječih okroglicah,

lahko udeležijo le tekmovalci s takšno varovalno opremo, kot jo zahteva zakon za varno delo v gozdu. Ob osrednjem tekmovanju so pripravili še preizkuso v žaganju z žago amerikanko in metanje sekire s prostovoljnimi prispevki, ki so jih namenili Luki Kovačiču. Prireditve se je udeležilo okoli dva tisoč obiskovalcev.

Sotočje evropskega sožitja

Od 22. do 26. junija bo v Medvodah potekalo Sotočje evropskega sožitja. Predstavniki štirih mest iz štirih različnih držav se bodo srečali z Medvoščani. Pripravili so obsežen petdnevni program.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Medvode bodo v prihodnjih dneh praznično obarvane. V sredo, 22. junija, se začne Sotočje evropskega sožitja, dogodek, na katerega so se v Odboru za mednarodno sodelovanje dolgo pripravljali. Srečali se bodo s sedemdesetimi predstavniki iz štirih mest iz štirih različnih držav: Crest (Francija), Nidda (Nemčija), Ponte San Nicolo (Italija) in Zaječar (Srbija).

»V prvi vrsti smo želeli na obisk povabiti partnerje, s katerimi smo doslej sodelovali, da se dogovorimo o nadaljnjem sodelovanju, predvsem pa, da spoznajo Medvode,« pravi Darinka Verovšek, podžupanja Medvod. Pripravili so pester program. Goste bodo sprejeli jutri, 22. junija. V četrtek jih bodo peljali na voden ogled Medvod in okolice, zvečer se bodo družili na kresovanju v Hrašah (od 20. ure). V petek jih bodo peljali na ogled Ljubljane, zvečer pa bo osrednja proslava ob dnevu državnosti z začetkom ob 21. uri na Vaškem trgu ob Zbiljskem jezeru. Na tej prireditvi bodo s prijatelji

Uvod v letošnje občinsko praznovanje in srečanje Sotočje evropskega Sožitja je bilo odprtje razstave Podnebje 360° pogled na zidovih pred Knjižnico Medvode. Odprl jo je župan Medvod Nejc Smole, na sliki s podžupanjo Darinko Verovšek.

iz francoskega mesta Crest podpisali sporazum o prijateljstvu. Prireditve se bodo nadaljevale v soboto, 25. junija, s Pohodom po poteh roparskih viteзов (zbor ob 8. uri pred OŠ Preska), zvečer pa se bo ob 19. uri v Kulturnem domu Medvode začela prireditve Sotočje evropskega sožitja. To bo večer, ki bo najbolj mednarodno obarvan. Stojnice gostujočih

mest bodo postavili ob 18. uri. Večina večera bo namenjena predstavitvi gostujočih mest. Slavnostna govornika bosta francoski veleposlanik v Sloveniji, Pierre-François Mourier, in slovenski veleposlanik v evropskem parlamentu Igor Šoltes. V nedeljo, 26. junija, bo ob 9. uri v cerkvi sv. Urha v Smledniku »mednarodna maša«, po njej pa bodo odšli

na Slovenski dan v Dragočajni, eno najbolj odmevnih medvoških turističnih prireditvev. Začel se bo ob 10. uri. Sotočje evropskega sožitja bo s tem zaključeno.

V Medvodah pa potekajo še številne druge prireditve v sklopu praznika občine, ki je 6. julija, na rojstni dan Jakoba Aljaža. Osrednja prireditve bo 5. julija s slavnostno sejo občinskega sveta.

Priznanje za domačijo Pr' Gavedarjo

MARJANA AHAČIČ

Podkoren – Domačija Pr' Gavedarjo, ki jo v Podkorenu vodi Martina Gregori, je za svoje turistične namestitve, unikatne sobe,

urejene z okoljsko odgovornostjo in trajnostno naravnostjo, prejela certifikat travelife gold. Za pridobitev certifikata je potrebno izpolniti kar 150 ključnih zahtev, od zmanjševanja porabe

vode, energije, količine odpadkov do povezovanja z lokalnim okoljem, varovanjem človekovih pravic, izboljšanja zadovoljstva gostov in zaposlenih ter zagotavljanja lokalne in ekološko

pridelane hrane. Pr' Gavedarjo so tako kot prva kulturna dediščina v Sloveniji prejeli prestižni certifikat za dosežke v trajnostnem turizmu, odličnost njihovega delovanja pa potrjuje tudi v letošnjem letu prejeti certifikat odličnosti platforme Tripadvisor.

Začetek končne usode planine

FRANCI VALANT

Že leta 1949 zasledimo, da se gozdarji pritožujejo, takrat šele v manjši meri, da živina na planinah dela škodo in da pastirji nekontrolirano sekajo smreke in les za drva. Leta 1955 pa gozdarji kar aktivno in javno ugotavljajo, da je paša živine neurejena in ogroža obnovo gozdov. Živina uničuje pogozditve in vsako sadiko je treba zaradi zaščite obdati s količki. To pa pogozditve znatno podraži (Kronika GO Bohinjska Bistrica 1956–1964). Na raznih shodih gorenjskih gozdarjev prihaja do predlogov, da bi se pašne planine morale ograditi. V tej smeri so gozdarji tudi delovali v naslednjih letih.

Leta 1958 so pri Okrajnem ljudskem odboru Kranj

ustanovili Odsek za vprašanje pašništva, ki je pripravil obširen elaborat o stanju in rešitvah pašništva. Elaborat je predvideval, da bosta na Jelovici ostali samo Mošenjska in Ribčeva planina in nad zgornjo gozdno mejo planina Pečana. Vodiška, Lipniška, Radovljiška in Selška planina pa se ukinejo.

Leta 1959 je Kmetijska za druga Radovljica tudi Mošenjsko planino odstopila gozdnemu fondu in tako ukinila tudi to planino. Elaborat so potrdile vse Gorenjske občine (Kronika GG Bled, GO Bohinjska Bistrica 1955–1964).

Še isto leto so sprejeli zakonski predpis, ki je neslavno zapečatil usodo pašnih

planin. Prepovedal je pašo v gozdovih, in sicer z razlogom, da dela živina v gozdovih škodo. Določil je tudi, da morajo biti preostale planine ograjene, kjer bo dovoljena paša. Predtržanom ni ostalo drugega, kot da so predpis spoštovali.

Tako je bila med drugimi zaključena tudi usoda Radovljiške planine in pašna skupnost je bila kasneje ukinjena.

Lastniki goved, konjev in ovc pa so morali problem prehrane reševati sami v okviru razpoložljivih travnikov in pašnikov v dolinah. Po izjavah občanov je takratna uprava Kmetijske zadruge Jelovica dobila nalog in seznam od ministrstva za

PLANŠARSKA KOČA 14

Ker fotografije ni, naj skica predstavi videz koč, in sicer stanje leta 1946. / Vir: po spomenu skiciral Franci Valant, 2013

gozdarstvo, katere koč je treba odstraniti. O kakih odškodninah za pašne skupnosti ministrstvo ni dalo nobenih navodil.

V seznam za rušenje oziroma razstavitev in

odstranitev so prišle tudi koč na Radovljiški, Mošenjski in Lipniški planini na Jelovici. Kdo je koč odstranjeval oziroma rušil, ni podatka – in ga tudi gozdarji ne poznajo.

Ugledna nagrada za Slovenski planinski muzej

MARJANA AHAČIČ

Mojstrana – Slovenski planinski muzej je med letošnjimi nagrajenci Fundacije kralja Alberta I, ki posameznike in inštitucije že dvajset let nagraduje za dosežke, ki imajo vpliv na gorski svet. »Potem ko je bil Slovenski planinski muzej leta 2012 med nominiranci za evropski muzej leta, je priznanje Fundacije kralja Alberta I. drugo visoko priznanje iz tujine, ki kaže na spoštovanje širše mednarodne strokovne in planinske javnosti do vloge in poslanstva muzeja. To je nedvomno priznanje vsem generacijam slovenskih planincev, ki so ustvarjali

planinsko zgodovino, zlasti pa planinskim zanesenjacom v Mojstrani na čelu z Avgustom Delavcem, ki so z zbiranjem materialne in snovne dediščine leta 1984 omogočili odprtje Triglavske muzejske zbirke kot temelja današnjega Slovenskega planinskega muzeja. Seveda pa je nagrada namenjena tudi vsem posameznikom, ustanovam in donatorjem, ki so v obdobju med letoma 1995 in 2010 uresničili projekt izgradnje in vsebinske postavitve planinskega muzeja,« poudarjajo na Planinski zvezi Slovenije. Do zdaj je nagrado prejelo že več kot petdeset nagrajencev. Letošnjo bodo podelili 2. septembra.

Prejeli županove petice

Sprejem za odličnjake so ob koncu šolskega leta pripravili tudi v šenčurski in cerkljanski občini.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR,
ANA ŠUBIC

Šenčur – Učence Osnovne šole Šenčur, ki so vseh devet let šolanja dobivali najvišje ocene, je prejšnji teden sprejel župan Ciril Kozjek. Devetletnih odličnjakov je letos 17, poleg visokih ocen pa so po besedah ravnateljice Majde Vehovec sodelovali na tekmovanjih, pripravljali raziskovalne naloge, pomagali pri prireditvah in tudi v socialnih programih šole. Čestitkam za uspeh se je pridružil tudi podžupan Aleš Perič Močnik. Odličnjaki so v dar prejeli knjige Jurija Senegačnika Slovenija in njene pokrajine in lična priznanja »županova petica«. Najboljši pa so bili tokrat: Iza Draksler, Aljaž Knific, Luka Kostanjevec, Jan Remic, Maruša Godler, Ula Pavlič, Kaja Perovic, Peter Ribič, Tina Sgerm, Maruša Sirc, Lenča Belehar, Maja Bešter, Lučka Bukovnik, Ana Konjar, Petra Remic, Tina Sušnik in Ana Žerovnik.

Devetletni odličnjaki iz Osnovne šole Šenčur / Foto: Tina Dokl

V Cerkljah letos šestnajst odličnjakov

Župan Občine Cerklje Franc Čebulj je minulo sredo sprejel učence Osnovne šole Davorina Jenka, ki so imeli vseh devet let šolanja učni uspeh s povprečno oceno 4,5 ali več. To so: Andrej Jelenc, Ajda Kmetič, Iza Krajnik, Taja Meško, Evelina Stare, Andraž Zadravec, Hana Lebar, Patricija Omers, Jan Zupan, Aleš Čebulj, Lucija Kropar, Klavdija Podlogar, Eva Prestor, Nejc Soklič, Gregor Verbič in Pina Unk. Župan jim je čestital za dosežen uspeh in jim zaželel

Odličnjaki z OŠ Davorina Jenka Cerklje z županom Francem Čebuljem in ravnateljico Damijano Božič - Močnik / Foto: Primož Pičulin

uspešno nadaljnjo življenjsko pot. Nanjo jih je pospremil s kulturno popotnico, saj jih je obdaroval s knjigo Silva Sirca Pod Marijinim varstvom, knjižicama starih hišnih imen Kako se pri vas reče?, slovensko zastavo in majico Občine Cerklje.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Torek, 21. 6., in sredo, 22. 6.
20.00 ISKANJE POZABLJIVE DORY
16.00, 18.00 ISKANJE POZABLJIVE DORY, sinhro.
20.40 MOJSTRI ILUZIJ 2
18.30 OBVEŠČEVALNA
16.45 ANGRY BIRDS, sinhro.
19.00 HOUSTON, IMAMO PROBLEM!
16.30, 20.30 PLANET SAMSKIH

20.50 PRIKLICANO ZLO 2
17.00 DENARNE IGRE
18.00 NINJA ŽELVE: IZ SENC
21.00 WARCRAFT: ZAČETEK
16.00 ANGRY BIRDS, sinhro.
16.10 SOSEDI 2

LINHARTOVA DVORANA, RADOVLJICA

Petek, 24. 6.
21.30 SIŠKA DELUXE

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sreda, 22. 6.
20.00 DAN NEODVISNOSTI: NOVA GROŽNJA, 3D
16.40, 19.00 ISKANJE POZABLJIVE DORY
15.40, 17.50 ISKANJE POZABLJIVE DORY, 3D
18.20, 21.10 MOJSTRI ILUZIJ 2
18.45, 20.20 OBVEŠČEVALNA

Sobota, 25. 6.
18.00 TOP MAČEK, sinhro.
20.00 MOŽJE X: APOKALIPSA, 3D
Nedelja, 26. 6.
18.00 TOP MAČEK, sinhro.
20.00 MOŽJE X: APOKALIPSA

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

LAŽJI SUDOKU

6		7						1
4	8			5				9
		3			7			6
		4	3	2	9			
5			7		6			3
			5	4	8	9		
	2	1				6		
1				6			4	8
3						1		

Rešitev:

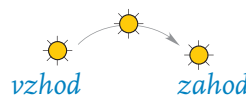
2	1	7	9	8	5	3	4	6
4	8	3	6	2	9	7	5	1
5	6	4	7	1	3	2	8	9
3	9	2	5	4	8	6	7	1
1	8	7	3	6	2	9	5	4
4	5	6	1	9	3	8	2	7
2	3	8	4	7	5	1	9	6
9	6	5	2	3	7	4	8	1
7	4	1	8	9	6	3	2	5

TEŽJI SUDOKU

9	7				8	1		
2	6		7					
							7	5
7	1		9					
		9	1		3	5		
					4		1	3
6	8							
				7			6	1
		1	3					2

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici, ne v koloni, ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravila P. F.

tedenski koledar

21. 6.	tor.	Alojz	5.11	20.57
22. 6.	sre.	Ahac	5.11	20.57
23. 6.	čet.	Kresnica	5.11	20.57
24. 6.	pet.	Janez	5.12	20.57
25. 6.	sob.	Hinko, dan državnosti	5.12	20.57
26. 6.	ned.	Stojan	5.12	20.57
27. 6.	pon.	Ema, ☾	5.13	20.57

desetdnevna vremenska napoved

Torek 21. 6. 14/27 °C	Sreda 22. 6. 16/30 °C	Četrtek 23. 6. 17/29 °C	Petek 24. 6. 17/30 °C	Sobota 25. 6. 17/31 °C
Nedelja 26. 6. 15/26 °C	Ponedeljek 27. 6. 16/27 °C	Torek 28. 6. 15/26 °C	Sreda 29. 6. 14/27 °C	Četrtek 30. 6. 15/28 °C

GLEDALIŠKI ABONMA 2016/2017

NASMEJMO SE!

V KULTURNEM HRAMU IGNACIJA BORŠTNIKA CERKLJE

CUCKI Režija: Matjaž Latin
MESTNO GLEDALIŠČE PTUJ

DEMOKRACIJA! Režija: Matjaž Zupancič
SNG DRAMA

VEČNO MLADI Režija: Sandy Lopičič
SNG MARIBOR

TI NORI TENORJI Režija: Gojmir Lešnjak Gojc
SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

STARO ZA NOVO Režija: Boris Kobal, Tin Vodopivec
SITI TEATER BTC

ŠEKIJEVA ŠUNKICA Režija: Andrej Rozman Roza
ROZINTEATER*, CANKARJEV DOM

ALI HAMLET PO SLOVENSKO

NIŽJA CENA ABONMAJSKE VSTOPNICE SAMO DO 24. 6.!

VPIS: TIC CERKLJE, KRVAVŠKA C. 1B, CERKLJE
WWW.NASMEJMO.SE / 051 606 220

Gorenjski Glas

Konec tedna vabijo na oratorij

Lom pod Storžičem – Župniji Tržič in Lom pod Storžičem od petka, 24. junija, do nedelje, 26. junija, vabita otroke od četrtega leta starosti naprej in mladino na oratorij. Zbor bo v petek ob 15. uri pri cerkvi sv. Katarine v Lomu, druženje bo ta dan potekalo do 19.30. Sobotni dan bo prav tako potekal v Lomu od 9. do 19.30, nedeljo od 8. ure dalje pa boste preživeli na Gorenjski plaži. Naslov letošnjega oratorija je Zdaj gre zares, junak oratorija pa navihani Ostržek. Udeleženci boste spremljali njegovo pot rasti k vedno resnejši odločitvi za dobro. Ostržek je nepopoln junak, s katerim se lahko otroci zlahka poistovetijo, a se hkrati vedno znova odloča za dobro. Vedno znova si obljublja, da zdaj gre pa zares. Ali mu bo na koncu le uspelo? Odgovore boste dobili skozi različne delavnice, kateheze, igre, pesmi, ki jih župniji pripravljata skupaj z animatorji.

Konec tedna pohodniški festival

Jezerko – V četrtek, 23. junija, se bo ob 18. uri v dvorani Korotan na Jezerskem začel letošnji Pohodniški festival v Kamniško-Savinjskih Alpah. Poteka v krajih na območju Jezerskega, Preddvora, Solčave, Logarske doline, Luč in Kamnika. Prvega so pripravili lani, letos pa se bo v sodelujočih krajih do nedelje, 26. junija, zvrstilo blizu trideset dogodkov. Poleg pohodov (nočni, dnevni, otroški, zeliščarski, ob vodah ...) organizatorji obljublajo tudi filmske in pripovedovalske večere, koncerte, harmonikarsko srečanje, okušanje zdravilne vode, ogled podzemnega sveta, skratka paletno raznovrstnih dogodkov, s katerimi želijo privabiti obiskovalce v Kamniško-Savinjske Alpe. Prireditelji so spomladi izdali tudi skupni turistični katalog.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE

Ob dnevu državnosti

Poljane, Gorenja vas, Nova Oselica, Videm – Občina Gorenja vas - Poljane vabi na prireditve ob dnevu državnosti. V Poljanah bo jutri, v sredo, 22. junija, ob 19. uri sveta maša za domovino, po njej pa se bo ob lipi samostojnosti začel kulturni program s podelitvijo priznanj Krajevne skupnosti Poljane in kresovanje. Slavnostni govornik bo Janez Janša. V primeru dežja bo prireditve v dvorani kulturnega doma. V Gorenji vasi bo v petek, 24. junija, ob 19. uri sveta maša za domovino, po njej pa bo na Trgu Ivana Regna prireditve s kulturnim programom. Slavnostni govornik bo župan Milan Čadež. V primeru dežja bo prireditve v Sokolskem domu. V Novi Oselici bo v petek, 24. junija, ob 19.30 sveta maša za domovino, po njej pa prireditve s kulturnim in zabavnim programom. Slavnostni govornik bo Žan Mahnič, poslanec Državnega zbora RS. V soboto, 25. junija, bosta organizirana pohod in kolesarjenje do vseh podružničnih cerkva poljanske fare; zbor pohodnikov bo ob 6. uri pred farno cerkvijo v Poljanah, kolesarjev pa ob 8. uri pred Gostilno na Vidmu. V nedeljo, 26. junija, bo ob 19. uri na vrtu Gostilne na Vidmu Večer z orglicami.

Tržič – V soboto, 25. junija, bo tradicionalni pohod in osrednja svečanost ob dnevu državnosti. Pohodniki bodo ob 7. uri odšli izpred gostišča Karavla Koren do mejnega prehoda Ljubelj, krenili na prelaz Ljubelj in planino Korošica ter se vrnili nazaj do izhodišča. Polaganje venca bo potekalo ob 13.30 na mejnem prehodu Ljubelj ob spominskem obeležju veteranov vojne za Slovenijo. Osrednja svečanost s kulturnim programom bo ob 14. uri pri spominskem obeležju ob gostišču Karavla Koren.

Brezplačna svetovanja

V Kovačnici bodo v četrtek pripravili brezplačna svetovanja za podjetnike.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Ta četrtek med 14. in 18. uro regionalna razvojna agencija Gorenjske, BSC Kranj, že drugič letos v prostorih Kovačnice na Župančičevi ulici 22 v Kranju pripravlja brezplačno svetovanje o ustanovitvi podjetja, začetku poslovanja, obstoječem poslovanju, pa tudi o zapiranju podjetja. Tako so na informativni dan, ko bo moč v enem dnevu na enem mestu dobiti vse odgovore, vabljeni zlasti podjetniki, bodoči podjetniki in vsi, ki jih zanima podjetništvo. Svetovanja bodo namreč skupinska in individualna, vsa pa z namenom spodbujanja podjetništva, olajševanjem poslovanja ter boljši informiranosti.

Svetovanja bodo brezplačna, na njih pa bodo svetovalci iz Finančnega urada Kranj, Območne obrtno-podjetniške zbornice Kranj, Območne gospodarske zbornice za Gorenjsko, kranjske izpostave AJPEŠ, kranjske območne službe Zavidarje za zaposlovanje, kranjske območne enote Zavoda za zdravstveno zavarovanje, zavoda UP, referenta točke VEM pa tudi predstavnici dveh računovodskih servisov, ponudili odgovore na vprašanja z vseh vidikov podjetništva.

Na posamezni sklop svetovanja se lahko prijavite po elektronski pošti nives.zalar@bsc-kranj.si še do jutri, srede, 22. junija. Posameznik se lahko prijavi tudi za več vsebinskih sklopov.

Breznica – Občina Žirovnica in župnija Breznica vabita v petek, 24. junija, na praznovanje ob dnevu državnosti pod lipo pri farni cerkvi na Breznici. Ob 19. uri bo maša za domovino, ob 20. uri pa bo sledil kulturni program. Pozdravni govor bo imel župan Leopold Pogačar, slavnostni govornik pa bo Franc Zupan, nekdanji poveljnik Žirovniške čete.

Sv. Jošt nad Kranjem – Mestni odbor Nove Slovenije Kranj vabi na praznovanje dneva državnosti ob 25-letnici domovine. Praznovanje na Sv. Joštu bo v petek, 24. junija. Ob 19. uri bodo odprte svete stopnice, ob 20. uri bo sv. maša, po njej pa kulturni program s pogostitvijo in kresovanje.

Spominska slovesnost

Hudi Graben – Krajevna organizacija združenja borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja Brezje pri Tržiču in Leše vabi, da se udeležite spominske slovesnosti, ki bo v petek, 24. junija, ob 10. uri ob spomeniku padlim v Hudem Grabnu. Dogodek bo posvečen obnovi spominske plošče Črničevci četi, 75-letnici OF in dnevu državnosti. Pripravili so kulturni program, zapeli boste partizanske pesmi. Slavnostna govornica bo Metka Kolevski, predsednica Krajevne skupnosti Brezje. Po programu bo skromna zakuska z druženjem.

Veselo na novem športnem igrišču

Tržič – Občina Tržič je s sofinanciranjem Fundacije za šport prenovila športno igrišče ob Dvorani tržiških olimpijcev. Igrišče bodo s plesom ter športnimi in zabavnimi igrami slovesno predali namenu v četrtek, 23. junija, ob 15.30.

Dvesto let glasbenega šolstva

Tržič – Ljudska univerza Tržič in Glasbena šola Tržič vabita na zaključek vseživljenjskega učenja in počastitev 200-letnice glasbenega šolstva, ki bo v petek, 24. junija, ob 15. uri v atriju Občine Tržič.

Življenje v času mamuta

Kokrica – V petek, 24. junija, ob 17. uri ob nogometnem igrišču v Čukovi jami Turistično društvo Kokrica skupaj s Staromodnimi Čukovci iz OŠ Franceta Prešerna, podružnica Kokrica, prireja 14. etnografsko prireditev s prikazom življenja v prazgodovinskem času. Vstop bo prost.

Delovna akcija z druženjem

Gozd - Martuljek – Planinsko društvo Gozd Martuljek vabi na delovno akcijo in druženje pri bivaku pod Špičkom, in sicer v soboto, 25. junija. Zbor pri bivaku bo ob 9. uri.

Andrejčkov tek na Vršič

Kranjska Gora – Turistično društvo Kranjska Gora v soboto, 25. junija, organizira tradicionalni, 22. Andrejčkov tek na Vršič. Skupinski start bo ob 10. uri pred Gostilno Oštarija.

Zaključek igralne šole POTica

Kranj-Primskovo – V Domu krajanov Primskovo bo danes, v torek, 21. junija, ob 17.30 zaključek igralne šole POTica.

Ogledali si boste lahko predstavo začetne skupine igralcev Debela repa ter predstavo Prihajajo klovni, ki je prejela zlato priznanje državnega srečanja otroških gledaliških skupin Slovenije. Vstopnine ne bo.

Za otroke

Preddvor – V TIC Preddvor bo v soboto, 25. junija, ob 10. uri bralna urica in ustvarjalna delavnica. Otroci bodo prisluhnili pravljici z naslovom Skrivnosti sveta.

Kranj – V okviru delavnice Čarobni prsti bodo v Mestni knjižnici Kranj v četrtek, 23. junija, ob 17. uri otroci ustvarjali leteče ribice.

IZLETI

Botanični izlet v Ziljske Alpe

Gozd - Martuljek – Planinsko društvo Gozd Martuljek vabi v nedeljo, 26. junija, na panoramsko-botanični izlet v Mussenhohe v Ziljskih Alpah. Odhod bo ob 6. uri izpred Penziona Špik v Gozdu - Martuljku. Skupne hoje bo za štiri ure. Obvezna oprema: pohodni čevlji, palice, obleka, primerna vremenu, planinska izkaznica, osebni dokument, hrana in pijača iz nahrbtnika. Prijave zbirata do petka, 24. junija, po telefonu Majda 051 336 635 in Andreja 041 810 493.

Na Veliki Babanski skedenj

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj vabi v soboto, 9. julija, na Veliki Babanski skedenj, mogočen vrh v dolini Soče, na južnem obrobju Kaninskih podov. Pohodnike čaka osem do devet ur hoje, delno po brezpotju. Tura je primerna za planince z dobro kondicijo (na poti ni koč). Odhod z osebnimi avtomobili ali minibusom izpred hotela Creina bo ob 4. uri. Prijave in informacije: bredapirc@gmail.com, tel. 051 397 040; klemen.rucigaj@gmail.com tel. 051 693 294 in pisarna društva ob sredah med 17. in 18. uro.

Na Veliki Klek/Grossglockner

Šenčur – Društvo upokoencev Šenčur vabi na izlet na Veliki Klek/Grossglockner, ki bo v četrtek, 7. julija. Prijave in informacije v prostorih društva, pri poverjenikih ali po tel. 04 25 11 022 in 064 117 135.

Pohod na srečanje gorenjskih društev diabetikov

Škofja Loka – Društvo diabetikov Škofja Loka vabi člane gorenjskih društev diabetikov na pohod, ki bo v soboto, 25. junija. Zbor bo na športnem igrišču na Zalem Logu ob 8.15. Sledil bo pohod z vodenim ogledom Poti v Sušo. Prijavite se v svojem društvu najkasneje do srede, 22. junija.

OBVESTILA

V Medgeneracijskem centru Kranj

Kranj – V Medgeneracijskem centru Kranj bo danes, v torek, 21. junija, ob 10. uri delavnica za krepitev spomina, predhodne prijave sprejemajo na 082 058 457 ali mck-prijava@luniverza.si. V četrtek, 23. junija, bodo ob 17. uri na sporedu Koristne pravne informacije: Dedno pravo, 1. del, z univ. dipl. prav. Nadjo Vidic, ob 18. uri pa se bodo dobili člani bralne skupine Berimo s srcem, ki jo vodi Sergeja Kovše.

KONCERTI

Ob dnevu državnosti in petnajstletnici zbora

Zasip, Bled – Moški pevski zbor Triglav Lesce Bled z umejniško vodjo Slavico Magdič vabi na jubilejna koncerta ob 15-letnici z gosti in ob dnevu državnosti. Prvi koncert bo jutri, v sredo, 22. junija, ob 19.30 v farni cerkvi Zasip, v soboto, 25. junija, pa bo koncert ob 19. uri v Festivalni dvorani Bled. Vstop bo prost.

Glasbeni večer z Vox Arsano

Tržič – Gost tretjega Glasbenega večera v Tržiškem muzeju, ki sicer potekajo v okviru Tržiških poletnih prireditev pod okriljem Občine Tržič, bo v petek, 24. junija, ob 20.30 vokalna svingovska zasedba Vox Arsana z instrumentalnim triom. V primeru lepega vremena bo koncert na vrtu muzeja, sicer pa v Pollakovem salonu Tržiškega muzeja.

RAZSTAVE

Fotografije Ivka Dolenca

Jesenice – V Kosovi graščini bodo v četrtek, 23. junija, ob 19. uri odprli razstavo fotografij Ivka Dolenca. Vstop bo prost.

Karitas
www.karitas.si

**OTROCI NAS
POTREBUJEJO**

Zbiramo šolske potrebščine
za 12.000 otrok v stiski. Darujete lahko
s poslanim SMS sporočilom s
ključno besedo **ZVEZEK** ali **ZVEZEKS**
na **1919** in darovali boste 1 ali 5 EUR.

Prispevajo lahko uporabniki Telekom Slovenije,
SI.mobilna, Tušmobilna, Debitela, IZimobilna in T-2.

ANKETA

Pomembno je ohranjati spomin

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Na Jezerskem vrhu so proslavili dogodek iz obdobja slovenske osamosvojitve. Pomembno se je spominjati takratne osamosvojitve Slovenije in njenih braniteljev, so menili vprašani udeleženci proslave.

Foto: Tina Dokl

Brane Celar:

»Pomembno je, da se spominjamo dogodkov ob osamosvojitvi Slovenije leta 1991 in procesov, ki so pripeljali do tega, saj smo takrat odkrito, pošteno in enotno zasnovali vizijo razvoja Slovenije.«

Jože Mencin:

»Prireditev na Jezerskem je eden od dogodkov na Gorenjskem v spomin na osamosvojitveno vojno. Prav je, da se jih spominjamo, poudarjamo takratne vrednote in jih prenašamo na mlajše generacije.«

Damjan Renko:

»Ohranjanje pridobitev in vrednot izpred petindvajsetih let je pomembno za nas same in prihodnje rodove. Tudi v šolah bi lahko bolj poudarjali ta del naše zgodovine.«

Anton Rešek:

»Bolj ko se oddaljamo od dogodkov ob osamosvojitvi države, bolj jih je treba poudarjati in naš takratni uspeh, ki ga ne bi bilo brez enotne odločitve naroda, tudi o oboroženem odporu proti agresorju.«

Valerija Rozman:

»Običajno se ne udeležujem proslav, tokrat pa sem prišla v podporo očetu, ki je bil aktiven udeleženec vojne za Slovenijo, in sicer na Krvavcu. Takrat sem bila otrok in z mamo več dni nisva imeli novic o njem.«

Loška vrnitev v stare čase

Zgodovinski festival Historial je Ločane in mesto minuli konec tedna vrnil v stare čase, ko so tem krajem še gospodovali freisinški škofje. Oblekli so se takratnim časom primerno, se v sprevodu podali skozi mesto, oživel nekdanje običaje ob sejmskih dneh, med legendami pa tisto o Hudičevi brvi.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Uvod v festival je bila petkova večerna prireditev v čast deseti obletnici pobratenja Škofje Loke in češkega mesta Tabor. Iz pobratenega mesta je prišla tudi skupina Taborski vitezi, ki smo jo naslednjega dne videli tudi na promenadi. V soboto so se s Spodnjega prek Cankarjevega na Mestni trg v sprevodu sprehodili Ločani in njihovi gostje v zgodovinskih oblekah. Mestnemu klicarju, bobnarjem in helebardistom je sledil mestni glavar v družbi »zamorca«, junaka ene od škofjeloških pripovedk in lika iz občinskega grba. Sledili so velikaši, ugledni meščani, za njimi pa navadno ljudstvo in najnižji med njimi, mestni berač. Skupina meščanov v slavnostnem sprevodu si je svoja oblečila na posebni delavnici sešla sama in si jih na ta dan ponosno nadela. Manjkali niso niti vitezi, plesalci zgodovinskih plesov iz skupine Lonca pa so občinstvo tudi pozneje na odru navduševali s plesom. Gostje letošnjega Historiala so bili meščani pobratnih mest Tabor na Češkem,

Promenada letošnjega Historiala se je začela na Spodnjem trgu. / Foto: Andrej Tarfila

Zgornje Bele (Obervelach) iz sosednje Avstrije in bavarskega Freisinga.

Letošnji Historial je bil bogatejši za dve novi prizorišči: po odprtju obvoznice v Poljansko dolino in umiku tranzitnega prometa je drugače zaživel Spodnji trg, od koder je letos krenil slavnostni sprevod; atrij starega rotovža, obnovljenega po lanskem novotnem požaru, pa je bil tokrat oder za gledališko predstavo

Loškega odra. Uprizorili so, »k'k se je v Lok' gradila Hudičeva brv«, in to kar petkrat tega dne. Ves dan so živahno kupčevali na semnju v ožjem središču mesta, vrstili so se nastopi plesalcev in vitezov, v rokodelskem centru Duo so prirejali rokodelske delavnice, rokodelnice, igrarije, tolkalna in slikarska delavnica so na Cankarjev trg vabile otroke, na grajskem hribu so lahko jahali konje, na grajskem vrtu

so jim pripravljali stare ljudske igre, delavnice in pravljice. Slednje so vabile tudi na vrt Sokolskega doma, kjer so dva večera prej odprli letošnjo Bralnico. Popoldne so se lahko obiskovalci pridružili karavani domačih pivovarjev, se sprehodili v Puštal s pripovedkami, zvečer pa doživeli poletno muzejsko noč v Loškem muzeju ali koncert vokalnega ansambla Cantabile iz Freisinga in domačega pevskega zbora Lubnik.

Odpuščanja na dveh radiih

Čeprav je lastnik družbe Infonet Media Leo Oblak še februarja zagotavljal, da bodo obdržali vse zaposlene na Radiu Triglav, so se odpuščanja že začela. Podobno je na Radiu Kranj.

URŠA PETERNEL

Jesenice – »V petek, ko sem bila v službi na radiu zadnji dan pred načrtovanim dopustom, je prišla kadrovnica z Infoneta in mi izročila odpoved delovnega razmerja iz poslovnih razlogov. Ukinja se delovno mesto poročevalke,« je sporočila Branka Jurhar, dolgoletna sodelavka Radia Triglav. Kot je povedala, je na Radiu Triglav delala od leta 1997, in sicer kot voditeljica programa, pripravljala in urejala je novice in poročala s terena. Podobna usoda naj bi doletela tudi tri tonske tehnike, ki so z radiem sodelovali kot pogodbeni sodelavci, ter nekaj dolgoletnih zunanjih sodelavcev. Vse to so poteze novih lastnikov radia, to je družbe Infonet Media v lasti Lea Oblaka, ki je večinski delež v Radiu Triglav kupila v začetku leta. Leo Oblak je takrat vizijo razvoja priljubljenega jeseniškega ra-

Vprašanja, zakaj je prišlo do odpuščanj in ali je prelomil dano besedo, da odpuščanj (vsaj na Radiu Triglav) ne bo, smo postavili tudi Leu Oblaku. Odpuščanja je potrdil, kot je povedal, pa je razlog v tem, da je ministrstvo za kulturo tako Radiu Kranj kot Radiu Triglav skoraj razpolovilo sredstva. »Povedal sem, da do odpuščanj ne bo prišlo pod pogojem, da bodo sredstva, ki jih radijski postaji namenja ministrstvo za kulturo, ostala na enaki ravni. Zavedal sem se namreč, da bo celo ob nespremenjeni višini državnih sredstev potrebna znatna finančna pomoč z naše strani. Če je kdo prelomil obljubo, je to ministrstvo za kulturo, ki javno poudarja, da podpira lokalne medije, potem pa jim za polovico zmanjša sredstva. Na Radiu Kranj s 3000 evri, kolikor jih prispeva ministrstvo, žal ne moremo pokriti stroškov za sedem zaposlenih in dva-

Tako Radio Triglav kot Radio Kranj pod novim lastnikom poslujeta bolje kot prej. Radio Kranj je leta 2015 ustvaril 500 evrov dobička, leto prej pa 140.000 evrov izgube. Radio Triglav je namesto 49.000 evrov izgube iz leta 2014 lani ustvaril 6500 evrov izgube, je povedal Leo Oblak.

dia predstavljala tudi jeseniški občinski svetnik (Občina Jesenice je namreč obdržala 5,5-odstotni lastniški delež v radiu). Zatrnil jim je, da bodo obdržali vse zaposlene. Kot je povedala Jurharjeva, naj bi bila v odpovednem razmerju tudi dva zaposlena z Radia Kranj, ki ga je družba Infonet Media kupila pred Radiem Triglav.

najst zunanjih sodelavcev,« je dejal Oblak. Na vprašanje, ali nameravajo odpustiti še več sodelavcev, pa je odgovoril: »Vse je odvisno od tega, za koliko bo ministrstvo za kulturo še zmanjšalo svoja sredstva, in od dodatnih stroškov, ki jih prinaša nova, za radijske postaje administrativno zelo zapletena medijska zakonodaja.«

vremenska napoved

Danes, jutri in v četrtek bo sončno in vse topleje. Verjetnost neviht bo majhna.

TOREK

13/27 °C

SREDA

14/29 °C

ČETRTEK

15/31 °C

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

